Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 422 Wydanie M P Poznań, sobota dnia 12 września 1936 Rok 31

Poznań, 11 września.

Idee-siły i idee podrabiane

Życie polityczne w Polsce ożywiło się w ostatnich czasach. Obok zdrowych objawów budzenia się opinji publicznej, wzrostu ogólnych zainteresowań w najszerszych warstwach narodu, widać jednak wiele objawów patologicznych, które niekiedy wkraczają już w dziedzinę humoru politycznego. Niektórzy ludzie nie mają poczucia śmieszności; wnoszą w swoje pomysły i plany dziwną kombinację naiwności i prymitywnego sprytu.

Wydaje im się, że łatwo stwarzać nowe partje i budować nowe programy. Różni politycy, którzy wycofali się z życia w ciężkich czasach, albo poprostu poszli do żłobu, dzisiaj marzą o odegraniu wybitnej roli; chcą na gwałt zbawić ojczyznę. Albo tworzy się nowe stronnictwa, albo używa do tych celów różnych związków zawodowych czy też instytucyj społecznych, które występują z własnemi programami, tworzą własne „ideologje". Nie chcemy ubliżać żadnemu zawodowi, ani też poddawać go w śmieszność; ale nie jest wyłączone, że wystąpi z własną ideologją polityczną czy społeczną związek zawodowy akuszerek lub przedsiębiorców pogrzebowych.

Najłatwiej napisać program. A to dlatego, że w tej dziedzinie nie ma zastosowania prawo autorskie i wolno popełniać plagjaty. Twórcy programów szukają haseł, które mogą się przyjąć, które są popularne. Bierze się je najczęściej od tych, których chce się zwalczać, z którymi chce się współzawodniczyć. Mniejsza o wewnętrzną logikę, o konsekwencję, o praktyczne względy; zszywa się łachman z różnych strzępów i wydaje manifest do narodu.

Najczęstszym pierwiastkiem w tych różnych kombinacjach jest pierwiastek „narodowy". Dzisiaj prawie wszyscy są narodowcami, nawet ci, u których niedawno jeszcze nacjonalizm budził niechęć czy zgrozę. Ale właściwie o to chodzi, by przez różne fałszywe nacjonalizmy szerzyć zamieszanie i podkopać obóz narodowy. Stara metoda dywersyjna, którą obecnie stosuje się bardzo często, świadomie czy nieświadomie.

Jeżeli ktoś chce przeciwnika zwalczyć, przyjmując jego idee, składa mimowoli hołd temu przeciwnikowi, przyznaje się do tego, że sam nie potrafi niczego stworzyć, a musi, mówiąc delikatnie, „zapożyczać się" u innych. Ale taka metoda zawiedzie na dłuższą metę. Zawiedzie dlatego, że jest oparta na nieszczerości. Idea, którą się przejmuje dla celów taktycznych, a nie z wewnętrznego przekonania, z której chce się zrobić opaczny użytek, nie będzie miała przyciągającej siły. Będzie poprostu towarem o podrobionej marce fabrycznej.

Dwa rodzaje ludzi widzi w polityce tylko grę taktyczną: stare wygi polityczne, które już z niejednego pieca chleb jadły, i kandydaci na mężów stanu bardzo świeżej daty. I jedni i drudzy nie rozumieją wielkich przemian dziejowych; nie odczuwają głębokiego nurtu życia narodu, lecz pływają po jego powierzchni. Nie wiedzą o tem, że naśladownictwo w polityce jest to samo warte, co naśladownictwo w sztuce czy w literaturze; że wielkie idee zawdzięczają swą wartość ludziom, którzy poza niemi stoją, którzy o nie walczyli i ponosili dla nich ofiary. Idea polityczna ma nietylko treść myślową. Jest czemś więcej, niż pomysłem, niż wyrozumowanym tworem. Ma wartość moralną, ma za sobą urok, który daje długa walka. I wtedy tylko poruszy masy narodu, pobudzi je do czynu, gdy te masy z nią się zrosły, gdy między nimi a przedstawicielami tej idei, jej organizacją, wytworzyły się nierozerwalne związki.

Te wielkie idee - siły trzeba odróżnić od idei podrabianych i fałszowanych. Można zdobyć się na wiele pomysłowości w tem fałszerstwie, uruchomić wiele pieniędzy i wiele osobistych ambicyj. Ale zdrowy instynkt narodu odróżni oryginał od kopji, prawdę od fałszu. Ludzie mają lepszą pamięć, niż się wydaje niektórym kombinatorom politycznym i trafniejsze odczucie rzeczywistości.

ROMAN RYBARSKI.

Lotnicy polscy odnaleźli się

Balon „LOPP" wylądował koło miasta Onegi nad Białem morzem — Pieszo poprzez podbiegunowe bezdroża — Polacy prawdopodobnie na II miejscu

Warszawa. (Tel. wł.) Kierownictwo zawodów Gordon-Bennetta otrzymało od kpt. Janusza i por. Brenka meldunek następujący:

„Lądowaliśmy 1 września w odległości 100 km od miasta Onegi. — Idziemy pieszo przez miejscowości Kałgaczycha, Małosójka, Onega. Prosimy o okazanie pomocy."

Depeszę załoga balonu „LOPP" nadała z Małosójki o godz. 1 w nocy. Aeroklub moskiewski wydał polecenie do Archangielska o udzielenie pomocy polskim lotnikom. Jest to pierwsza wiadomość o losie załogi polskiej.

Balon LOPP z załogą.

Warszawa. (Tel. wł.). Pierwsze wiadomości o odnalezieniu kpt. Janusza i por Brenka nadeszły po północy. Władze Aeroklubu kontrolowały to doniesienie i dlatego dopiero ogłosiły je nad ranem. Pierwsza depesza, którą Aeroklub otrzymał od kpt. Janusza i por. Brenka w języku rosyjskim brzmiała:

„Lądowanie Balonu LOPP 1 września 8 godzina. Powłoka balonu rozdarta. 5 dni szukaliśmy najbliższego osiedla. Balon znajduje się 25 km od wsi Nowotyczna, nosowskiego selsowietu pow. oneskim w odległości 100 km od miasta Onegi na południowy zachód. Przybliżone geograficzne położenie długości 37 stopni, szerokości 63 stopni. Z powrotem w Warszawie będziemy za 20 dni. Janusz. Brenk."

Przypuszczalnie balon LOPP opadł na terenach zalesionych, pokrytych niedostępnemi błotami, przylegających do zatoki oneskiej m. Białego. Lotnicy opadli na linji rzeki Onegi pomiędzy rzeczkami Hrogusza i Chozega, niedaleko znanego klasztoru Korzejezierskiego. Olbrzymi ten teren jest pozbawiony zupełnie dróg i kolei, a komunikacja odbywa się wzdłuż rzeki Oneki i jej dopływów. Tem się tłumaczy brak wiadomości przez tak długi czas. Do najbliższej stacji pocztowej Sojki, skąd nadano depeszę, piloci musieli zużyć 5 dni czasu, przebywając w najtrudniejszych warunkach 25 km. Podane przez lotników obliczenia według Greenwich wskazują miejsce, gdzie się znajdują słynne moczary Witamoch oraz jeziora Wyżeoziero.

Niebawem nadeszła druga depesza z Moskwy, w której sowiecki centralny aeroklub w Moskwie donosi, że otrzymał w piątek rano o godz. 5 telegram wysłany przez kpt. Januszu (podaliśmy go na pierwszem miejscu).

Prawodopodobnie z Onegi lotnicy nasi będą mogli udać się samolotem albo do Archangielska albo do Pietrozawodzka. Sądząc z przybliżonych obliczeń, przebyli oni około 1 600 km w linji prostej od Warszawy, gdy najgroźniejszy rywal Demuyter na „Belgica" pokrył przestrzeń około 1 750 km. Prawdopodobnie „LOPP" ma drugie miejsce. Dotąd brak szczegółowych danych o lądowaniu balonu „Belgica".

Kierownictwo zawodów porozumiało się z polskim attaché wojskowym w Moskwie Marlandem, który oświadczył, że rząd sowiecki zajął się już udzieleniem pomocy polskim lotnikom. Balon będzie przewieziony koleją. W Moskwie lotnicy wypoczną i wtedy dopiero wyjadą do Warszawy. Prawdopodobnie powrót ich nie nastąpi wcześniej niż w końcu przyszłego tygodnia, zdaje się, że w sobotę.

Jest rzeczą ciekawą, że Demuyter kategorycznie twierdził, po powrocie do Warszawy, iż „LOPP" lądował na zachód od niego i wskazywał rejon oneski jako najbardziej prawdopodobny teren. Opierał swoje twierdzenia na kierunku wiatrów. (w)

Matka por. Brenka mieszka w Gnieźnie

Gniezno. (Tel. wł.) W związku z lotem naszych baloniarzy, kapitana Janusza i porucznika Brenka, gazety pisały, jakoby por. Stanisław Brenk był rodem z Pomorza. Stwierdzić należy, że por. Brenk jest synem ziemi gnieźnieńskiej.

Urodził się dnia 29 grudnia 1901 w Kowalewie pod Gnieznem. Nauki pobierał w gimnazjum gnieźnieńskiem. Po opuszczeniu gimnazjum, jako 18-

Miejsce lądowania balonu „LOPP"

W jutrzejszem wydaniu głównem:

ODCIĄĆ SIĘ OD GINĄCEGO ŚWIATA...

przez Zygmunta Wasilewskiego.

JAK POWSTAŁ KOPIEC KOŚCIUSZKI

przez Adolfa Nowaczyńskiego

letni młodzieniec wstąpił do szkoły balonów w Poznaniu przy ul. Grottgera.

Nasz korespondent gnieźnieński spotkał dziś o godz. 10,30 matkę por. Brenka, zamieszkałą w Gnieźnie przy ul. 3 Maja 8.

Na pytanie, czy wie o tem, że radjo podało wiadomość o znalezieniu jej syna Stanisława, odpowiedziała, że słuchała radja co rano i dziś właśnie usłyszała tę radosną wiadomość. Przez szereg ostatnich dni była mocno przejęta brakiem jakichkolwiek wiadomości. Przeczucie matczyne mówiło jej jednak, że syn wyjdzie cało z tej opresji. (br)

PISZCZANY.

Informacyj w sprawie dewiz, wiz, rezerwowania pokojów oraz tanich kuracyj ryczałtowych od Kc. 75,— udziela Biuro Piszczany, dla Polski, Cieszyn.

Tg 1527

Niemieckie roszczenia kolonjalne

Kategoryczne żądania, wyrażone w mowie Hitlera — Czteroletni plan przebudowy gospodarki wewnętrznej — Francuskie głosy ostrzegawcze

Berlin. (PAT) Ogłoszony czteroletni plan wywalczenia wolności w dziedzinie zaopatrzenia kraju w surowce stanowi pewną niespodziankę.

Ostre ataki przeciw bolszewizmowi i apel ostrzegawczy do innych narodów zapowiadane były oddawna w niedwuznaczny sposób. Nie oczekiwano natomiast, że już na początku ustalony będzie tak zasadniczy plan gospodarczy i wysunie się w kategorycznej formie zadania kolonjalne Rzeszy.

Po raz pierwszy podobne słowa w sprawie kolonij, umotywowane względami gospodarczemi, padły z ust kanclerza Hitlera w oświadczeniu publicznem. Skierowane one były do zagranicy ,a przedewszystkiem pod adresem W. Brytanji.

W Berlinie podkreślają, że słowa kanclerza nadają nowe znaczenie nocie rządu Rzeszy, uzależniającej powrót do Ligi Narodów od zadawalającego rozwiązania sprawy kolonij. Trzeźwa ocena położenia skłoniła jednak do jednoczesnego sformułowania czteroletniego planu przebudowy gospodarki wewnętrznej, który w pierwszym rzędzie przezwyciężyć ma trudności, wynikłe, jak zaznacza proklamacja, z powodu ciasnoty terytorjalnej, przeludnienia i braku źródeł surowców nazewnątrz.

Szczegóły planu nie są jeszcze znane. Kilkakrotne podkreślenie, że plan ten urzeczywistniony być musi ze względów wyższej konieczności, każe się domyślać, iż przewiduje on głębokie posunięcia finansowe i gospodarcze. Uroczyste oświadczenie, że z tą chwilą znika pojęcie pracodawcy i pracobiorcy, a pozostaje tylko „wykonawca zleceń całego narodu" daje powód do przypuszczeń, iż państwo odgrywać będzie na terenie gospodarczym rolę niemal dyktatorską.

Z drugiej strony zarówno to oświadczenie, jak zapowiedzi, ogłoszone przed dniem partyjnym, dowodziłyby o istnieniu projektów pewnych reform socjalnych w interesie pracowników.

Paryż. (PAT) Wystąpienie kanclerza Hitlera znalazło szerokie echo na łamach prasy francuskiej.

„Journal des Debats", zwracając uwagę na ostry atak Hitlera przeciw komunizmowi, podkreśla, iż Niemcy wyraźnie chcą odegrać rolę obrońcy tradycyj cywilizacyjnych wobec niszczycielskiego wpływu komunizmu. Dziennik obawia się, by stanowisko to nie przyczyniło się do nadmiernego wzrostu popularności Rzeszy na terenie międzynarodowym.

„Temps" polemizuje z uwagami kanclerza na temat stosunku kultury do polityki, odpierając jego argumenty co do niższości ustroju demokratycznego. Omawiając ustęp z przemówienia, dotyczący kolonij, pismo zaznacza, że parlament norymberski określił obecnie w sposób otwarty zadania kolonjalne Rzeszy. Jest rzeczą zrozumiałą, że stanowić one będą obecnie bezpośredni cel ogólnej akcji rządu niemieckiego. Dziennik zaznacza, że ustęp oświadczenia kanclerza o kolonjach powinien zwrócić przedewszystkiem na siebie szczególną uwagę Londynu.

„Information", opowiadając się na rzecz współpracy niemiecko-francuskiej, uważa, iż postulaty gospodarcze Niemiec mogą być zaspokojone w sposób pokojowy. Jeśliby konferencja pięciu, która się wkrótce ma zebrać, nie nadawała się do tego — poddaje dziennik — należałoby zwołać szerszą naradę z ewentualnym udziałem Stanów Zjednoczonych celem omówienia nasuwających się zagadnień ekonomicznych. Chociaż bowiem żadne państwo nie jest zobowiązane ustąpić Niemcom swego uprzywilejowanego stanowiska, jakie daje panowanie nad rynkami, to jednak nikt nie zamierza odmawiać Rzeszy prawa zaopatrywania się w niezbędne dla niej surowce.

Stanowisko Wielkiej Brytanji

Londyn. (ATE) Zgłoszenie przez Rzeszę pretensyj kolonjalnych spotka się prawdopodobnie z pierwszą oficjalną odpowiedzią w czasie zjazdu partji konserwatywnej ze strony jednego z obecnych na kongresie członków gabinetu.

Przypuszczają, że odpowiedź pójdzie po linji dawniejszych oświadczeń, przyczem zwraca się uwagę na fakt, że rząd angielski nigdy wyraźnie nie przeciwstawi się podjęciu rokowań z Rzeszą w sprawie kolonij. Wszystkie jednak dawniejsze urzędowe wystąpienia w tej sprawie dotyczyły wyłącznie sprawy ewentualnego oddania jednego z angielskich obszarów mandatowych. Wyrażane jest przypuszczenie, że min. Eden na następnem posiedzeniu komisji spraw zagranicznych gabinetu angielskiego w tej sprawie złoży obszerne sprawozdanie.

W Londynie w odnowieniu niemieckich żądań kolonjalnych, zgłoszonych w tak kategorycznej formie, widzą stworzenie nowego położenia, gdyż dotychczas Rzesza ograniczała się jedynie do zgłoszenia pewnych nadziei. Przedmiotem rozważań kół politycznych jest ponadto pytanie, czy niemieckie żądania będą odgrywały pewną rolę już w czasie narad przedwstępnych w związku z projektowaną na jesień konferencją lokarneńską.

Rosenberg atakuje Sowiety

Berlin. (ATE) Podczas kongresu partji narodowo-socjalistycznej wygłosił Alfred Rosenberg obszerny referat o Związku Sowieckim.

Oświadczył on na wstępie, że istnienie ustroju sowieckiego jest stałem źródłem powikłań międzynarodowych i zwiększa niebezpieczeństwo wojny. Zdaniem Rosenberga, akcja Kominternu idzie równolegle z akcją rządu moskiewskiego w kierunku wywołania na całym świecie fermentów rewolucyjnych, nawet w tych państwach, które związane są z Sowietami układami politycznemi.

Analizując położenie wewnętrzne w ZSSR Rosenberg zaznaczył, że nieomal 90 proc. wszystkich stanowisk zajmują tam Żydzi, przyczem przytoczył długą listę wyższych funkcjonarjuszów sowieckich. Wkońcu oświadczył, że niebezpieczeństwo, wyrażające się w akcji wywrotowej Kominternu w państwach kapitalistycznych, może być zażegnane tylko przy pomocy środków radykalnych. Interesującem jest, że Rosenberg zaatakował w sposób gwałtowny nie tylko kierowników partji komunistycznej, ale również cały rząd sowiecki, m. in. komisarza dla spraw zagranicznych Litwinowa.

W kraju nędzy i teroru

Paryż.-(ATE). „Le Jour" zamieszcza artykuł jednego ze swych korespondentów, który w tych dniach powrócił z Sowietów, gdzie zwiedził wszystkie większe miasta, oraz liczne ośrodki przemysłowe i rolne.

„Opuszczając Sowiety — pisze korespondent — odetchnąłem jak więzień nazajutrz po uwolnieniu. Znalazłszy się poza granicą, zrozumiałem dopiero wielką tragedję narodu rosyjskiego i zdałem sobie w całej pełni sprawę z bezmiernej nędzy, w jakiej żyją masy ludności.

W Sowietach niema szczęśliwych ludzi. Nie widziałem ich ani w Moskwie, ani w Leningradzie. Niema ich nawet na wsiach. Propaganda działa niezwykle zręcznie, maskując ponurą rzeczywistość życia. Rząd żadnemu z cudzoziemców nie pozwala na swobodne poruszanie się w kraju. Wszystkie robione na miejscu opisy i zdjęcia kontrolowane są przez cenzurę.

„Propaganda operuje takiemi określeniami jak Magnitogorsk, Dnieprostroj itp. Również niewolnicy egipscy stwarzali wielkie rzeczy, wznosząc piramidy. Łatwo jest władcom Sowietów zamkniętym w murach Kremla, przesyconych wspomnieniami Iwana Groźnego, panować nad oszukanym, wystraszonym i wygłodniałym narodem".

Wiadomości

— Zakończyły się 14-dniowe wielkie manewry dywizyj niemieckich stacjonowanych na Śląsku. W manewrach brały udział wszystkie rodzaje broni.

*

— Antysemicki „Stürmer" opublikował ostatnio wiadomość o zakonie żydowskim w Abisynji, którego członkowie poddają się dobrowolnie zabiegowi sterylizacji. „Stürmer" ubolewa, iż zakon ten nie „otworzył swych filij w Niemczech, co przyczyniłoby się do zmniejszenia wypadków hańbienia rasy".

*

— Na kongresie trade-unionow w Anglji odrzucono olbrzymią większością w głosowaniu przez podniesienie rąk propozycję wysłania oficjalnej delegacji do Sowietów.

*

— W sprawie nieinterwencji w Hiszpanji kongres trade-unionow wypowiedział się za obecnem stanowiskiem Anglji.

*

— Książę Kentu wraz z małżonką przybyli przed południem do Kranja w Jugosławji i zamieszkali w zamku, jako goście ks. regenta Pawła. Angielska para bawiła, jak wiadomo, kilka tygodni w Cavdadzie koło Dubrownika.

*

— Donoszą z Bukaresztu, że wizyta premjera jugosłowiańskiego Stojadinowicza dała okazję do zamanifestowania trwałych stosunków sojusznikach, jakie łączą Rumunję i Jugosławją.

*

— „Matin" donosi z Oslo, iż Trocki wystosował na łamach dziennika norweskiego „Dugbladet" otwarty list do min. sprawiedliwości, domagając się przywrócenia swobody ruchów na terenie Norwegji.

*

— Huragan, który przeszedł nad Smyrną (w Małej Azji), zniszczył połowę zbiorów rodzynek oraz 65 tys. worków z rodzynkami, przeznaczonemi na wywóz. Szkody są bardzo znaczne również i w innych okolicach Turcji.

Ciągnienie loterji

Warszawa (Tel. wł.) W ciągnieniu loterji państwowej padły większe wygrane na następujące numery:

10 000 zł — 36662, 100842

5 000 zł — 20 842, 41 026,,

2 000 zł — 149, 25 894, 57 897, 62 162, 67 045, 70 777, 84 219, 97 738, 132 141, 132 580, 157 346, 190 417. (w)

Sprawa Parylewiczowej

Warszawa. (Tel. wł.) Parylewiczowej nie pozwolono na widzenie się z mężem. Odmówiono żądaniu Fleischerowej i Holendra o zezwolenie zniesienia środka zapobiegawczego. (w)

Pożar kościoła

Częstochowa (PAT) Podczas gwałtownej burzy, która przeciągnęła nad północną częścią powiatu częstochowskiego, piorun uderzył w wieżyczkę kościoła parafialnego we wsi Lubojna. Część kościoła padła pastwą płomieni.

Dzięki niezwykle ofiarnej akcji ratunkowej ze strony miejscowej ludności, kościół nie spłonął doszczętnie.

Portugalja przeciw komunistom

Lizbona (PAT) Premjer Salazar wydał komunikat komentujący bunt, jaki wybuchł na pokładzie dwóch okrętów wojennych.

Komunikat ten stwierdza, iż z chwilą wybuchu powstania w Hiszpanji zaczęli rozwijać bardzo ożywioną propagandę agenci bolszewiccy różnych narodowości, wspomagani przez kilku Portugalczyków. Bunt nosi wyraźne piętno pewnej doktryny, na co powinny zwrócić uwagę wszystkie państwa, w których panuje ład publiczny.

Stanowisko Portugalji wobec komunizmu i komunistów jest ściśle określone. Nie zgodzi się ona nigdy na to, by popaść w czerwoną niewolę.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 11. 9. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 49,—; pozatem poszukiwano 4% premj. dol. po 45,— bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w złocie po 42,50 oraz 4½% złotowe listy zastaw. po 42,— jedne i drugie bez obrotu.

W końcu obracano 4% listy zastawne konwert. po 38,50.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 100,— bez oddawców.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 49,— P.

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 38,50 +

Tendencja spokojna.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 11. 9. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto zdrowe suche	14.50— 14.75
Usposobienie stalsze.	
Pszenica (Usposob. spokojne)	21.75— 22.00
Jęczmień browarowy	19.00— 20.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	16.50— 16.75
Jęczmień 667—676 g/l.	17.00— 17.25
Jęczmień 700—715 g/l.	17.50— 18.50
Usposobienie niejednolite.	
Owies	13.50— 14.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	23.25— 23.50
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	22.75— 23.00
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	21.75— 22.25
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	16.50— 17.50
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	15.00— 16.00
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	36.00— 37.75
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	35.25— 35.75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	34.25— 34.75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	33.75— 34.25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	32.75— 33.25
pszenna gat IIA 20-55% wł. w.	32.00— 32.50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	31.50— 32.00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	29.00— 29.50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	24.75— 25.25
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	23.25— 23.75
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w.	21.25— 21.75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	19.25— 19.75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	10.00— 10.50
Otręby pszenne grube stand.	10.75— 11.25
Otręby pszenne średnie stand.	9.75— 10.50
Otręby jęczmienne	11.25— 12.50
Rzepak zimowy	37.00— 38.00
Siemię lniane	36.00— 39.00
Gorczyca	31.00— 34.00
Groch Wiktoria	20.00— 24.00
Groch Folgera	23.00— 25.00
Mak niebieski	59.00— 65.00
Makuch lniany w taflach	17.50— 17.75
Makuch rzepak. w taflach	14.25— 14.50
Słoma pszenna luzem	1.40— 1.65
„ pszenna prasowana	1.90— 2.15
„ żytnia luzem	1.50— 1.75
„ żytnia prasowana	2.25— 2.50
„ owsiana luzem	1.75— 2.00
„ owsiana prasowana	2.25— 2.50
„ jęczmienna luzem	1.40— 1.65
„ jęczmienna prasowana	1.90— 2.15
Siano zwykłe luzem	3.85— 4.35
„ zwykłe prasowane	4.50— 5.00
„ nadnoteckie luzem	4.75— 5.25
„ nadnoteckie prasowane	5.75— 6.25

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3780 tonn, w tem żyta 1695 tonn, pszenicy 293 tonn, jęczmienia 958 tonn, owsa 75 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 11. 9. 1936 r.

Spędzono: wołów 1, buhajów 3, krów 18, owiec 51, cieląt 83, świń 312, prosiąt 113, razem 581 zwierząt.

Zjazd w Norymberdze

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Norymberga, 10 września.

Znów jest Norymberga ośrodkiem życia politycznego Niemiec. Jak każdego roku o tej porze, tak i tym razem zjechała się do duchowej stolicy Trzeciej Rzeszy cała elita ruchu narodowo-socjalistycznego, otoczona kilkuset tysiącami brunatnych koszul, czarnych mundurów S. S. i „feldgrau" mundurów armji. „Führer" i wybitniejsi członkowie partji przemawiają, — a słucha ich naród bezpośrednio na miejscu lub przez radjo. „Reichsparteitag" jest i zamknięciem rocznego bilansu — i jednocześnie rozpoczęciem sezonu politycznego.

Program każdego z owych zjazdów wypełniony jest mozajką imprez o różnym charakterze i różnorodnej wadze, tak jak różnorodny jest też skład uczestników, zwoływanych corocznie do Norymbergi.

Są więc przedewszystkiem widowiska obliczone na oddziaływanie wzrokowe w stosunku do szerokich mas. Dziesiątki tysięcy wyprężonego chłopa S. A., lub takież zastępy wymusztrowanego „Arbeitsdienstu" — to przedewszystkiem rewja tężyzny „szarego" obywatela Trzeciej Rzeszy, który przybywa z dalekich stron, skazany jest na różne niewygody, zaś pokazać musi hart i dyscyplinę jakgdyby szło o sprawdzenie u niego uległości i posłuszeństwa rozkazom starszyzny partyjnej.

Równolegle z apelem brunatnych oddziałów S. A. i kolumn robotniczych odbywa się wielka rewja armji, która z wszystkiemi oddziałami broni — nie wyłączając ciężkich tanków i lotnictwa — daje publiczny pokaz sprawności żołnierza niemieckiego. Jest to rodzaj popularnych manewrów, urządzanych efektownie, aby zjednywać sympatje narodu dla wojska.

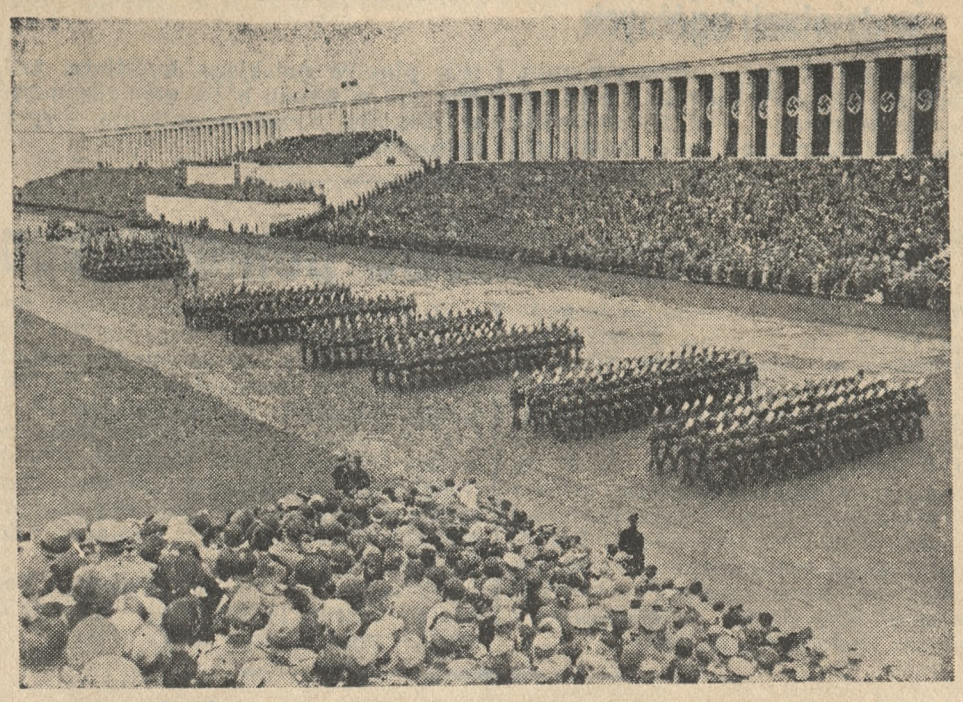

Z kongresu hitlerowskiego w Norymberdze: Przemarsz 43 tys. członków „służby pracy" przed Hitlerem.

Wszystko razem zaś jest egzaminem dojrzałości organizacyjnej służby aprowizacyjnej, kolejnictwa, czy kwaternictwa, bo skoncentrowanie na krótki okres 8 dni przeszło ćwierć miljona ludzi w jednym punkcie Niemiec wymaga nielada przygotowań, — rodzaju próbnej mobilizacji.

Tyle, co się tyczy strony technicznej i propagandowej zjazdów norymberskich.

Ich znaczenie polityczno - programowe bywa różne. Zależy to przedewszystkiem od okoliczności chwili, to też zjazd norymberski ogranicza się czasami tylko do manifestacji i poprzestaje na efektach, jak n. p. w roku ubiegłym, gdy chodziło o uwypuklenie roli armji w życiu politycznem narodu i ostateczne scementowanie stosunku wojska do partji hitlerowskiej.

W roku bieżącym — który obfituje w Europie w wydarzenia o znaczeniu dziejowem — wysuwają się wypadki zewnętrzne na poczesny plan, nadając odrazu Norymberdze nutę dominującą. Jest to przedewszystkiem kwestja walki z Kominternem, którą Trzecia Rzesza już nietylko głosi jako program własnej obrony, ale przedstawia ją Europie w tym duchu, jakoby Niemcy stawały się obrońcami zachodniej cywilizacji wogóle. Taktyka ta jest przejrzysta. Ma służyć dyplomacji niemieckiej pomocą, gdy późną jesienią zaczną się rokowania z Anglją i Francją o kwestję bezpieczeństwa na zachodzie. Jest w związku z tem znamienne, co powiedział na początku obecnego zjazdu norymberskiego min. Hess, gdy wskazał na „Führera" jako tego, który winien kandydować do tegorocznej nagrody pokojowej Nobla.

Podczas gdy na forum norymberskiem nieustannie brzmi nuta pokojowej roli Niemiec w polityce zewnętrznej, to jednocześnie — wręcz naodwrót — roi się od zapowiedzi bojowych na odcinku wewnętrznej polityki ekonomicznej.

Czteroletni plan gospodarczy Hitlera, który dziś ujrzał światło norymberskich kinkietów, jest niczem innem jak ostatecznem odwróceniem się Niemiec do zagranicy na polu gospodarczem. Jest to program autarkji w skrajnem tego słowa pojęciu. Kto, jeśli nie Niemcy, mają dane po temu, by taki plan uniezależnienia się od innych krajów zrealizować. Posiadają znakomity stan przemysłu chemicznego, zdolnego wyprodukować wiele surowców zastępczych. Mają naród o zdolnościach wynalazczych, czego przykładem była wojna i jej słynne „ersatze". Mają wreszcie twardą dyscyplinę w całej organizacji przemysłu narodowego, będącą na usługach wszędzie tam, gdzie idzie o interes państwa jako całości. „Niema ani pracodawców, ani też pracobiorców — były dziś słowa Hitlera — są wobec najwyższych interesów narodu jedynie wykonawcy zleceń pracy całego narodu". I hasła takie nie są czczym frazesem, jak poucza wiele dziedzin życia gospodarczego pod nowym reżimem.

Ekonomiczna „czterolatka" Hitlera, która jest osią wewnętrznych problemów tegorocznego zjazdu norymberskiego, zarazem ma zamknąć usta owym sceptykom, którzy w obliczu mnożących się inwestycyj państwowych i wydatków na siłę zbrojną z jednej strony, — a trudnych do ukrycia niedomagań niemieckiego handlu zagranicznego z drugiej, coraz częściej w ostatnim czasie szeptają narodowi, że przyszłość gospodarcza Niemiec ma w sobie wiele znaków zapytania. B. L.

EUROPA SIĘ ZBROI

Armja włoska

Włochy, które w przeddzień wojny światowej liczyły niedużo ponad ćwierć miljona żołnierzy i 14 tys. oficerów, powiększyły swoją armję do czasu wojny z Abisynją prawie dwukrotnie. Zatarg w Afryce i kilkomiesięczna wojna zmobilizowały armję większą od pokojowej.

Jeśli Włosi bliscy są dzisiaj realizacji swych ambitnych zamierzeń kolonjalnych, to w bardzo wielkiej mierze mają to do zawdzięczenia brawurze swoich lotników i doskonałości sprzętu. Dowiodła tego wojna

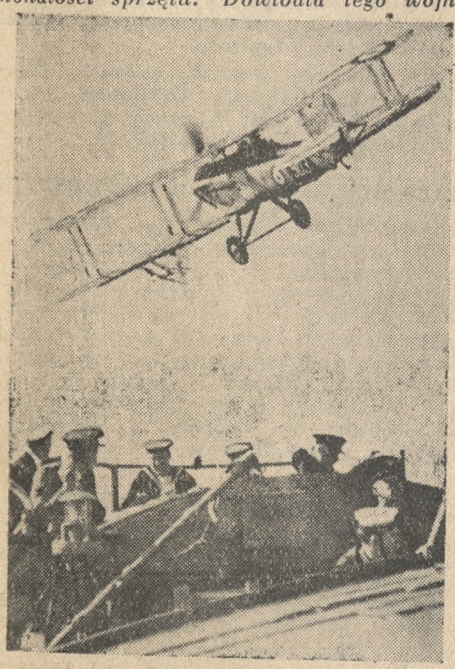

w Afryce. Flota powietrzna Włoch ma osiągnąć do końca r. 1936 liczbę 5 tys. samolotów, z których 3 tys. pełnić ma służbę w linji, reszta zaś spoczywać będzie w magazynach mob.

Potęgę lotniczą zawdzięczają Włosi przedewszystkiem swojemu wspaniale rozwiniętemu przemysłowi lotniczemu. Motory lotnicze włoskich fabryk Ansaldo i Fiat, a przedewszystkiem Isotta Fraschini znane są i cenione w całym świecie.

Armja włoska używa dwóch typów samolotów, głównie Caproni i Savoia Marchetti. Ostatnio wprowadzono do wojsk lotniczych nowy typ trzymotorowego olbrzyma Savoia Marchetti typu S 81. Załoga składa się z 6 członków: komendanta, dwóch pilotów, dwóch artylerzystów i radjotelegrafisty.

Sztab włoski forsuje zasadę, że przy pomocy sił lotniczych skutecznie można paraliżować działania wojennej floty nieprzyjacielskiej na morzu. Stąd też rozwój lotnictwa forsują Włosi nawet kosztem marynarki wojennej.

W zarządzie m. st. Warszawy...

Ciekawie, acz niezdrowo, przedstawiają się stosunki w „zglajchszaltowanym" przez zawieszenie samorządu magistracie stolicy.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o dotychczasowym ustroju samorządu Warszawy obok zarządu miejskiego i tymczasowej rady miejskiej powołał do życia także komisję rewizyjną o wcale szerokich kompetencjach.

Komisja ta z p. Arturem Śliwińskim, ongiś parudniowym premjerem, a obecnie senatorem z nominacji, na czele przeprowadziła w ciągu roku rewizję gospodarki prezydenta Starzyńskiego i jego pięciu zastępców. Rezultaty tej rewizji ujęte zostały w obszernem sprawozdaniu, złożonem ministerstwu spraw wewnętrznych, jako władzy nadzorczej nad samorządem stolicy.

O losach tego sprawozdania podaje warszawska „Depesza" takie przedziwne wiadomości:

„Sprawozdanie komisji rewizyjnej, złożone ministrowi spraw wewnętrznych, wywołało replikę zarządu miejskiego. Komisja rewizyjna na swem posiedzeniu jednogłośnie sprawozdanie swe podtrzymała i stwierdziła to swemi podpisami, przyczem w piśmie do ministra prosiła o ingerencję, w celu umożliwienia jej pracy na terenie miasta, gdyż w danych warunkach nie może prowadzić swych czynności w sposób właściwy i zaznaczyła, że ujawnienie tych warunków wywołałoby zgorszenie opinji publicznej. Pismo to przewodniczący i wiceprzewodniczący komisji wręczyli osobiście ministrowi spraw wewnętrznych. Z jakim rezultatem?

„Z przesłanek natury politycznej minister spraw wewnętrznych poprosił przewodniczącego komisji rewizyjnej i prezydenta miasta, aby się pogodzili. Takie było stanowisko władzy nadzorczej, odpowiedzialnej za gospodarkę stolicy, takie było jej stanowisko wobec zarzutów, postawionych przez komisję rewizyjną komisarycznemu prezydentowi. W konsekwencji, powołując się na życzenia premjera, prezydent wycofał swą replikę, komisja rewizyjna zaś przystąpiła — do zmiany protokółu."

A zatem pp. Starzyński i Śliwiński „z przesłanek natury politycznej" zostali pogodzeni.

Bardzo pięknie, ale gospodarka dwustumiljonowym budżetem Warszawy to nie jest wewnętrzna sprawa „polityczna" obozu rządowego, ale przedmiot żywego zainteresowania miljona mieszkańców miasta, z których podatków i opłat ten budżet się składa.

„Szary" obywatel Warszawy, pozbawiony udziału w jej samorządzie, chciałby poznać sprawozdanie komisji rewizyjnej w jego pierwotnej formie, ze wszystkiemi zarzutami, bez upiększeń politycznych. Chciałby on również wysłuchać obrony zarządu miejskiego, a wtedy wydałby o gospodarce miejskiej własny swój sąd.

Nasuwa się jeszcze uwaga, że ministerstwo spraw wewnętrznych, jako najwyższa władza nadzorcza nad samorządem władza po wysłuchaniu obu stron zbadać przez urzędników sporne punkty, a potem wydać o nich ostateczne orzeczenie bez godzenia kontrolowanego z kontrolującym.

Nie byłoby tego wszystkiego, gdyby Warszawa posiadała normalny samorząd miejski. (M. K.)

Z życia

W lapidarnych przysłowiach i powiedzeniach ludowych mieści się zazwyczaj wiele prawdy i mądrości życiowej.

„Szewcze, pilnuj kopyta!" — to powiedzenie przypomina się nam, gdy czytamy nadesłany nam list pewnej właścicielki składu artykułów piśmiennych, donoszący nam, że nauczyciele szkół powszechnych przy ul. Wszystkich Świętych i Wk. Garbarach wbrew zakazom ministerstwa oświaty nakłaniają uczniów i ich rodziców do kupna przyborów szkolnych w samej szkole.

Wiemy dobrze, że nauczycielstwo jest źle uposażone i że wskutek tego próbuje poprawić swój byt w jakikolwiek sposób. Ale dokąd dojdziemy, gdy nauczyciele, zamiast pilnować zadań, do jakich zostali powołani, będą zajmować się nielegalnym handlem? Boć przecież podatku zapewne nie opłacają. Dają tem samem zły przykład młodzieży, odbierają osiadłemu kupiectwu możność egzystencji.

Nauczyciele są nisko, ale za to stale uposażeni. Nie ponoszą ryzyka, z którem stale spotyka się w swej działalności handel. Niewiadomo więc, kto w walce życiowej jest lepiej postawiony. W dodatku kupcy są obciążeni wysokiemi podatkami.

Sądzimy, że władze szkolne zajmą się poruszoną przez nas sprawą i dopilnują wykonania zarządzenia ministerstwa oświaty. Niechaj nauczyciel uczy dzieci, kupiec niech sprzedaje, a szewc niech pilnuje kopyta!

*

Z prowincji otrzymaliśmy od jednego z naszych czytelników, mistrza malarskiego, informację, iż na tle akcji oddłużeniowej wśród urzędników państwowych dochodzi do pewnych nadużyć, a w każdym razie do prób nadużyć.

Mianowicie zwrócił się do niego pewien urzędnik, który proponował mu wystawienie rachunku za prace wykonane i zapłacone już przed 10 laty. Nasz informator odmówił. Ale czyż nie może zdarzyć się, że ów urzędnik i jemu podobni natrafią na ludzi mniej skrupulatnych, którzy zgodzą się na wystawianie fikcyjnych rachunków?

W sprawach kredytów oddłużeniowych wskazana jest zatem wielka ostrożność i dokładne zbadanie przedstawianych dokumentów, by skarb państwa i ogół obywateli, płacących podatki, nie ponieśli szkody.

10-lecie metropolity wileńskiego

Na dzień 8 bm. przypadła rocznica dziesięciolecia pracy arcypasterskiej na terenie archidiecezji wileńskiej J. E. ks. arcybiskupa metropolity Romualda Jałbrzykowskiego.

Mimo dokuczliwego deszczu w dniu 8 bm. tłumy zaległy miejsce przed kaplicą Ostrobramską i przyległe ulice. Pontyfikalne nabożeństwo w asyście licznego duchowieństwa odprawił ks. arcybiskup Jałbrzykowski. Podniosłe kazanie, podkreślając zasługi Arcypasterza, wygłosił ks. prałat Karol Lubaniec, odczytując na zakończenie depeszę z Watykanu.

Wzruszającym momentem uroczystości jubileuszowych był hołd organizacyj Akcji Katolickiej, religijnych i społecznych na Placu Katedralnym. Wokół bogato udekorowanego podjum na tle przepięknej kaplicy Kazimierzowskiej ustawił się las sztandarów organizacyjnych. Plac przed podjum zalał tłum wiernych, liczący około 20 tysięcy ludzi.

Polska na wystawie paryskiej w 1937

Jaki będzie nasz pawilon reprezentacyjny — Ponadto wystawiamy również w działach ogólnych

Warszawa. (PAT) Odbyło się posiedzenie komitetu organizacyjnego działu polskiego na międzynarodowej wystawie w Paryżu w 1937 r.

Zatwierdzono przedstawiony przez komisarza generalnego prof. Lecha Niemojewskiego projekt pawilonu polskiego, opracowany pod kierunkiem architektów Stanisława Brukalskiego i prof. Bohdana Pniewskiego. Projekt ten przewiduje budowę rotundy honorowej o średnicy 12 m, a wysokości 14 mtr., w której umieści się szereg dzieł malarstwa i rzeźby. Skrzydło pawilonu zajmie galerja architektury wnętrz, wystawa przemysłu konfekcyjnego i galanteryjnego, biuro propagandy i turystyki, czytelnia z wystawą książki i grafiki polskiej, oraz ewentualnie kawiarnia, estrada koncertowa itp.

Całość terenu, z natury bardzo malowniczego, będzie starannie opracowana pod względem architektoniczno-ogrodowym, przy współudziale wybitnych przedstawicieli tej gałęzi sztuki.

Niezależnie od pawilonu właściwego, przewiduje się udział Polski w kilku działach wystawy ogólnej. Wystąpią tam prawdopodobnie w zbiorowych pokazach: plastyka (malarstwo, grafika, rzeźba), szkolnictwo techniczne i artystyczne, komunikacja i turystyka. Jednocześnie istnieje możliwość budowy osobnego pawilonu w dziale drzewnym.

Korzystając z przyjazdu komisarza generalnego wystawy paryskiej, p. Edmond Labbe, który towarzyszy p. min. przemysłu i handlu Bastid, w jego podróży do Warszawy, prof. Niemojewski postara się zapoznać go z całokształtem planów polskiego komitetu tak, aby już w końcu b. m. móc rozpocząć w Paryżu urzeczywistnianie swych zamierzeń.

Złote gody sokole

W czerwcu rb. minęło 50 lat od chwili założenia pierwszego na terenie naszego miasta gniazda, obecnego Poznań I. Już wkrótce po założeniu gniazdo to stało się ośrodkiem całego ruchu sokolego w zaborze pruskim. Niemal wszyscy działacze „Związku Sokołów Polskich w Państwie Niemieckiem" wyszli z tego gniazda, cierpiąc za swą działalność narodową w więzieniach pruskich. Gniazdo-jubilat jest macierzą kilkunastu innych gniazd w Poznaniu.

Obchód jubileuszowy odbędzie się w niedzielę, 4 października br. Z tej okazji ukaże się już w najbliższych dniach pamiątkowa „Złota Księga Sokoła Poznańskiego", zawierająca historję gniazda oraz cały szereg artykułów wybitnych działaczy sokolich. Księga, obejmująca około 150 stron druku, wydana jest bardzo starannie, na dobrym papierze i bogato ilustrowana.

Ku czci Skargi

Warszawa (Tel. wł.) Dziś rozpoczęły się trzydniowe uroczystości ku czci Piotra Skargi.

Nabożeństwo odprawił w kościele św. Piotra i Pawła arcyb. Gall, kazanie wygłosił ks. Wyrembowski. Następnie w wielkiej sali Domu Katolickiego rozpoczęły się obrady kongresu skargowskiego.

Obrady otworzył prof. Halecki, poczem zabrał głos kard. Kakowski, a powitalne przemówienie w imieniu rządu wicemin. Błeszyński. (w)

Proces Rudroffa i tow.

Lwów (PAT) Ogłoszono wyrok w procesie apelacyjnym Rudroffa, dalej b. sędziego względnie b. referenta w min. skarbu Mikuły, oraz b. urzędnika w woj. tarnopolskiem Bilińskiego. Chodziło o apelację od wyroku sądu okr. w Złoczowie, skazującego Rudroffa na 4 lata więzienia, Mikułę na 6 miesięcy, umorzonych ustawą amnestyjną i Bilińskiego na 2 lata.

Sąd apelacyjny uchylił wyrok odnośnie Rudroffa i postępowanie przeciw niemu umorzył. Jest to pierwszy wypadek w serji procesów Rudroffa, w którym został uniewinniony. Znajduje się on jednak nadal w więzieniu, gdyż ma szereg innych wyroków prawomocnych.

Osk. Mikule sąd apelacyjny podwyższył karę do jednego roku z tem, że połowa została darowana na zasadzie amnestji, a druga umorzona aresztem śledczym. Bilińskiemu zniżono karę do jednego roku, przyczem połowę darowano na podstawie amnestji, a resztę pokrył areszt śledczy.

O stolicę województwa pomorskiego

Toruń (Tel. wł.) Dziś około godz. 11 przybyła do Torunia komisja ministerjalna, w skład której wchodzą naczelnicy wydziałów min. spraw wewnętrznych Stanisław Podwiński i dr. Józef Drabik.

O godz. 13,30 odbyła się w województwie narada z udziałem delegatów ministerstwa, woj. Raczkiewicza i wicewojewody Szczepańskiego. Przedmiotem obrad było przyłączenie do województwa pomorskiego niektórych powiatów północnych Wielkopolski z miastem Bydgoszczą na czele.

Z kół dobrze poinformowanych donoszą, że przedmiotem obrad miała być również sprawa przeniesienia stolicy województwa pomorskiego do Bydgoszczy. Głównym promotorem tej akcji poza czynnikami bydgoskiemi jest dowódca DOK VIII gen. Thomme, a woj. Raczkiewicz nie zajął stanowiska. Min. spraw wewnętrznych popiera projekt przeniesienia stolicy Pomorza do Bydgoszczy.

Sprawa zamiaru pozbawienia Torunia urzędu II instancji wywołało wielkie poruszenie w mieście. (z)

Palestyna w ogniu walki

Jerozolima. (PAT) Akty teroru nie słabną. W okolicy Acre doszło do utarczki między bandą 60 Arabów oraz oddziałem wojska i policji brytyjskiej, przyczem po stronie angielskiej zabity został jeden żołnierz i dwóch policjantów oraz czterech żołnierzy odniosło rany. Po stronie Arabów straty wynoszą 27 zabitych.

W ciągu nocy uzbrojeni Arabowie ostrzeliwali stację Majdel w południowej Palestynie, nie wyrządzając jednak większych szkód.

W całym kraju dokonano aresztowań wśród Arabów, którzy posiadali nielegalnie broń, oraz ukrywali powstańców.

TANI SEZON JESIENNY
W JASTRZĘBIU ZDROJU
który z skutkiem nadzwyczajnym leczy **reumatyzm, artretyzm, skrofulozę, choroby kobiece i dzieci**
Tg 1528

Żydowska szulernia

Kielce (Tel. wł.) Od pewnego czasu do władz policyjnych w Kielcach napływały skargi anonimowe, że w mieszkaniu małżonków Ch. i F. Rajzmanów (Żydów) przy ul. Kilińskiego 10, a posiadających sklep tytoniowy i herbaciarnię przy tejże ulicy pod nr. 1, funkcjonuje klub gry hazardowej w karty, gdzie wciągani przez zawodowych graczy „klienci" przegrywają dziennie po kilka tysięcy złotych.

W związku z temi doniesieniami, policja poddała ścisłej obserwacji wspomniany dom, jak różnież jego klientów, a posiadając już niezbite dowody, wkroczyła nagle dn. 6 b. m. wieczorem do szulerni.

W kawiarni znajdowało się wówczas kilku Żydów, których, na widok policji, ogarnęło przerażenie. Byli to zawodowi gracze. Przeprowadzona w mieszkaniu wśród graczy rewizja, dała nieoczekiwane wyniki.

Poza znalezieniem większej sumy gotówki (około 2 000 zł) znaleziono kilkanaście talij kart nowych i kilkadziesiąt zużytych, a nadto kilka fałszywych monet 1-złotowych. Ponadto znaleziono przy jednym z graczy sfałszowaną książeczkę K. K. O. na imię Abrama Lejzora Złoto. W książeczce wyrwana była pierwsza karta z sumą oszczędnościową 1 zł, a na drugiej kartce wypisany był stan oszczędności 9.500 zł.

W wyniku rewizji całe „towarzystwo" powędrowało do więzienia. Aresztowani zostali: Chil Rajzman, Mojżesz Rechtman, Icek Topfer, Dawid Frydman, Jakób Wajsblum, Abram Złoto, Rudolf Proszowski, Icek, Frydman, Berek Sztumka, Jakób Chwat i Dawid Holcman.

Dalsze aresztowania w toku.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO RATAJE

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 11 bm. w sali p. Przybeckiego. Początek o godz. 20.

KOŁO ŚW. ŁAZARZ

Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 14 bm. w sali p. Smoczyka, ul. Marsz. Focha 70. Początek o godz. 20.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

II. lekcja kursu kandydatów w poniedziałek, 14 bm. na sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65. Początek o godz. 20.

Zabity bandyta

Lublin (PAT) W czasie obławy policyjnej w gajówce pod wsią Jedlinki w powiecie biłgorajskim został osaczony, poszukiwany od dawna, niebezpieczny bandyta Andrzej Paszko. Pomiędzy bandytą a policjantami wywiązała się strzelanina, przyczem Paszko padł od kuli karabinowej.

Król Edward w Wiedniu

Wiedeń (A. T. E.) Król Edward VIII bawił na polowaniu w Trumau, poczem powrócił do swego hotelu i dał wyraz zadowoleniu z powodu bogatego plonu, wyrażającego się w 78 zabitych kuropatwach.

W polowaniu wzięli udział poseł angielski w Wiedniu Selby, oraz członkowie świty królewskiej.

Pod wieczór król angielski udał się ponownie do prof. Neumanna, poczem był obecny na przedstawieniu baletu „Der liebe Augustin" w wiedeńskiej operze państwowej.

Niezwykły pasażer

Aleksandrja (PAT). Siódmy już raz przybywa z Pireusu do Aleksandrji na statku „Jonija" niejaki Abdur Rachman Fadl, któremu ani w Grecji, ani w Egipcie władze miejscowe nie zezwalają wylądować.

Fadl przed paru laty wyjechał do Rosji sowieckiej i tam przebywał czas dłuższy, za co pozbawiono go obywatelstwa egipskiego. Żaden ze statków bolszewickich, przepływających Suez, nie zgodził się wziąć go na swój pokład.

Kap. „Jonioji" zmuszony jest karmić swego przymusowego pasażera, na razie bez większych nadziei, by mógł się go kiedykolwiek pozbyć.

Miasto spłonęło

Ryga. (ATE). Według doniesień z Moskwy w mieście Jakuck na Syberji wybuchł olbrzymi pożar. Środkowa dzielnica spłonęła. Ogień strawił również kilka gmachów rządowych i drukarnię państwową, wskutek czego miejscowe pisma nie wychodzą.

Z kraju

W OTWOCKU ŻEBRAKIEM — KURACJUSZEM W TRUSKAWCU

Jak donosi jedno z pism, pewien kuracjusz w Truskawcu poznał w jakimś nieźle ubranym kuracjuszu człowieka, którego poprzednio widywał często żebrzącego w Otwocku. Zdemaskowany żebrak początkowo wypierał się, w końcu jednak, przyparty zbyt silnie do muru, przyznał się i prosił o zaniechanie w tej sprawie dalszych kroków. Wypadek to chyba jedyny w swoim rodzaju i wielce charakterystyczny dla naszych czasów.

WIĘŹNIOWIE PRACUJĄ NAD OBWAŁOWANIEM WISŁY

Nad Wisłą pod Puławami w woj. lubelskiem pracuje przeszło 600 więźniów, wznosząc wały ochronne itd. Dotąd wykonano około trzech kilometrów wału ochronnego przez dolinę kazimierzowsko puławską, a całość ma być gotowa na połowę przyszłego miesiąca. Więźniowie oprócz niewielkiego wynagrodzenia w gotówce otrzymują za swoją pracę lepsze pożywienie.

PRZED WYBORAMI W ŁODZI

W Głównej Komisji Wyborczej przejrzano wszystkie listy wyborcze w liczbie 91. W 26 listach zauważono pewne wady i braki, wobec czego zostały one zwrócone pełnomocnikom do uzupełnienia do dnia 16 bm. do godz. 19. Po tym terminie listy w danym razie będą unieważnione.

STRAJK OKUPACYJNY W RUDZIE PABJANICKIEJ

Trwający od dłuższego czasu strajk okupacyjny w fabryce Millera w Rudzie Pabjanickiej ostatnio zaczyna przybierać poważniejszy charakter. Konferencje pojednawcze nie dały żadnego rezultatu, a natomiast delegaci robotników innych fabryk włókienniczych zażądali zlikwidowania strajku, w przeciwnym bowiem razie włókniarze wszystkich fabryk w Rudzie Pabjanickiej na znak solidarności przystąpią do bezrobocia.

PODRABIANE 50-ZŁOTÓWKI NA ŚLĄSKU

Na terenie Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego pojawiły się w ostatnim czasie w obiegu falsyfikaty banknotów 50-złotowych. W związku z tem przytrzymała policja i osadziła w więzieniu Fr. Szymanka z Sosnowca (Smolna 6). (AJS)

PROCESY KOMUNISTYCZNE

We Lwowie toczył się proces przeciwko Żydówce Goldsteinównie, oskarżonej o uprawianie propagandy komunistycznej. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy skazał ją na dwa lata więzienia.

Sąd okręgowy w Łucku skazał za działalność komunistyczną Grzegorza Krawczuka na 15 lat oraz dalszych czterech oskarżonych od 5 do 3 lat więzienia.

ZJAZD RESTAURATORÓW WE LWOWIE

We Lwowie toczyły się dwudniowe obrady ogólnopolskiego zjazdu restauratorów, zwołanego z okazji 240 rocznicy założenia Lwowskiej Konfraterni Propinatorów. Na zjazd przybyli delegaci z całej Polski w liczbie około 300 osób. Przybyła również delegacja z Gdańska. Zjazd został uroczyście otwarty w sali obrad rady miejskiej. W imieniu miasta powitał przybyłych prezydent dr. Ostrowski, poczem wygłoszono szereg referatów.

WALKA LWOWA Z BEZROBOCIEM

Na posiedzeniu lwowskiej rady miejskiej prezydent miasta wygłosił exposé, w którem przedstawił wysiłki Lwowa w kierunku zwalczania bezrobocia. W budżecie wynoszącym 21 milj. zł, Lwów przeznaczył w roku bieżącym na inwestycje 25 proc., co pozwoliło na zatrudnienie miesięcznie 3.599 pracowników fizycznych. W ubiegłym roku Lwów przeznaczył na inwestycje 16 proc. ogólnego budżetu. Przykrym momentem zwalczania bezrobocia jest to, że miasto nie może otrzymać dalszych kredytów w sumie 500.000 zł, wskutek czego około 10 października dalsze roboty inwestycyjne muszą być wstrzymane. Starania w kierunku uzyskania wyżej wymienionego kredytu trwają nadal.

SZKOŁY MACIERZY SZKOLNEJ NA POLESIU

W województwie poleskiem Macierz Szkolna prowadziła w ubiegłym roku, oprócz gimnazjów i szkół zawodowych, ogółem 66 szkół powszechnych. Z tych ministerstwo oświaty postanowiło na ten rok 19 szkół upaństwowić. Na Polesiu jednak jest jeszcze wiele miejscowości ze znaczną liczbą dzieci, gdzie brak zupełny szkół. Macierz Szkolna też projektuje tam założenie około 40 nowych szkół powszechnych.

Bohaterska obrona Alkazaru

Obrońcy zginą, lecz nie poddadzą się

Paryż. (Tel. wł.) Oddziały rządowe wysłały do oficerów powstańczych w Alcazarze celem omówienia warunków poddania się majora Rojo. Powstańcy uprzedzeni o przybyciu emisarjusza zaprzestali ognia.

Roj dotarł aż do fortecy, poczem z zawiązanemi oczyma zaprowadzono go do podziemi. Powstańcy odmówili poddania się i oświadczyli, że w dalszym ciągu trzymać będą w Alcazarze dzieci i kobiety. Wobec odmowy poddania się, wznowiono bombardowanie fortecy.

„Paris Soir" zamieszcza korespondencję swojego współpracownika, który był pod Toledem. Przybywszy na miejsce, korespondent ujrzał, że Alcazar jest jednem wielkiem rumowiskiem gruzów. Wydawało się rzeczą niemożliwą, aby ktokolwiek z obrońców twierdzy mógł jeszcze ostać się przy życiu. Przed dwoma dniami kadeci dokonali niezwykle śmiałego wypadu i zdołali okopać się w ruinach klasztoru kapucyńskiego.

Wieczorem widać było wielki płomień nad Alcazarem, który artylerja, kierowana przez potężne reflektory, ostrzeliwuje bez przerwy. Zdaje się potwierdzać wiadomość, że pewna liczba powstańców podziemiami przedostała się do budynków, położonych w pobliżu Alcazaru. Oddziały rządowe podjęły wszelkie kroki, aby zatarasować wyjścia. Dla wzmocnienia garnizonu w Toledo przybyły z Madrytu liczne wozy z oddziałami szturmowemi.

San Sebastian otoczony przez powstańców

Paryż. (ATE) Dzienniki donoszą, że miasto jest otoczone przez oddziały gen. Mola. Oddziały Legji Cudzoziemskiej i wojsk marokańskich, które brały udział w działaniach wojennych na odcinku północno-wschodnim w pobliżu Irunu, zostały przeniesione na inne odcinki frontu, najprawdopodobniej na front madrycki.

Również od strony morza miasto San Sebastian jest odcięte od świata, ponieważ w pobliżu portu trzyma straż krążownik powstańczy „Espana".

Gen. Mola, który podjął rokowania z nacjonalistami baskijskimi, miał udzielić zarządowi miasta dwudniowego terminu do kapitulacji.

Madryt szykuje się do obrony

Londyn. (PAT.) Agencja Reutera donosi z Madrytu, że przygotowania do obrony stolicy prowadzone są w gorączkowem tempie. Garnizon stołeczny uległ znacznemu wzmocnieniu po przybyciu około 5 tys. milicjantów katalońskich. W dalszym ciągu dokonywane są liczne rewizje domowe i aresztowania arystokratów.

Powstańcy przed atakiem

Hendaye. (PAT) Według doniesień z Burgos, generałowie Franco i Mola odbyli w czwartek ważną naradę nad planem ataku na Madryt. Gen. Mola udał się następnie wczoraj wieczorem na odcinek frontu pod San Sebastian celem objęcia osobistego kierownictwa przy ostatecznym ataku na wspomniane miasto.

Los republiki Andorra zagrożony

Paryż. (Tel. wł.) Na pograniczu między Francją a Hiszpanją leży małe państewko, Andorra. Republika ta utworzyła się dzięki zapewnieniu ochrony przez Francją oraz biskupa z hiszpańskiego miasta Seo de Urgel.

Zwierzchnikiem państewka jest prefekt francuski wraz z biskupem z Seo de Urgel.

W związku z opuszczeniem Hiszpanji przez biskupa, separatystyczna partja katalońska w Barcelonie „Estat Catala" domaga się objęcia przez Katalonję suwerennych praw nad Andorrą.

WYTWORNY PUDER KREM ODŻYWCZY
GELOBIL
WARSZAWA
nr 15 547

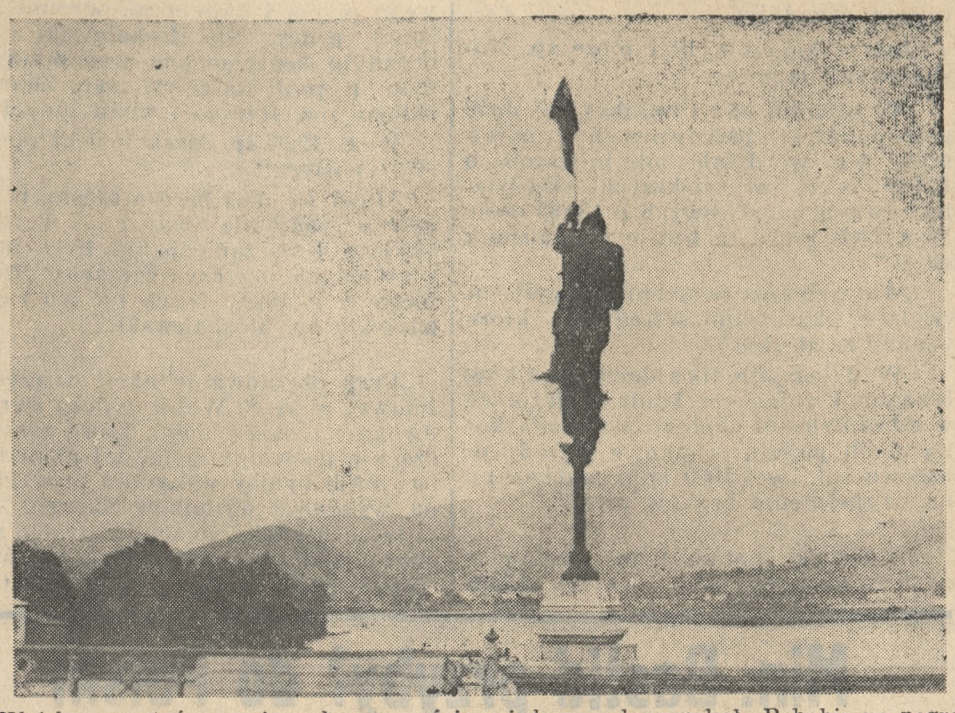

Wojska powstańcze wciągnęły na moście międzynarodowym koło Behobie na pograniczu hiszpańsko - francuskiem sztandar narodowy czerwono - złoty.

Siły stron walczących w Hiszpanji

Prasa angielska podaje dane cyfrowe, dotyczące podziału sił biorących udział w wojnie domowej w Hiszpanji.

Po stronie powstańców walczą:

Gen. Mola, posiadający około 15 tys. dobrze uzbrojonych i wyćwiczonych żołnierzy. Część jednak z nich musiała być użyta dla obsadzenia miast, jak np. Burgos, Valladolid itd.

Gen. Cabanellos dysponuje około 5 tys. ludzi.

Gen. Queipo de Llano ma do swej dyspozycji też blisko 5 tys. ludzi.

Gen. Franco na terenie Marokka hiszpańskiego ma podobno 35. tys. żołnierzy, z czego 3 tys. przeprawił do Hiszpanji. Legja Cudzoziemska liczy do 10 tysięcy.

Trudniej natomiast zdać sobie sprawę z sił, jakiemi dysponuje rząd madrycki. Wiernymi rządowi pozostały tylko garnizony Malagi, Walencji, miast w Katalonji oraz kilku drobniejszych miejscowości. Milicja i ochotnicy obejmują mniej więcej 50 tys. ludzi, z których 17 tys. broni pozycyj górskich przed Madrytem.

Jeśli chodzi o siły lotnicze, to według źródeł francuskich ekadry powietrzne powstańców liczą 50 bombardowców i 30 samolotów pościgowych. Czerwoni mają jakoby tylko 5 aeroplanów bombowych i 4 pościgowe. Artylerja przedstawia się prawie jednakowo, jeśli chodzi o liczbę dział, po obu stronach.

W kilku słowach o Hiszpanii

Poseł i radca poselstwa hiszpańskiego w Atenach zgłosili swe dymisje i oddali się do dyspozycji rządu powstańczego w Burgos.

*

Konsul hiszpański w Hawrze podał się do dymisji. Konsul oświadczył że trwał na swym posterunku tak długo, jak długo rząd madrycki rozporządzał cieniem władzy i mógł uchodzić za rząd legalny.

*

Ministerstwo marynarki opublikowało komunikat, w którym zawiadamia, że francuskie okręty wojenne i statki handlowe, ewakuowały z Hiszpanji, począwszy od wybuchu wojny domowej, 3.200 osób, między któremi znajdowali się również obywatele W. Brytanji, Ameryki Północnej i Południowej, Polski i t. d.

U ludzi cierpiących na żołądek, kiszki i złą przemianą materji stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** pobudza prawidłowość funkcji narządów trawienia i kieruje odżywcze dla organizmu soki do krwiobiegu. Zalecana przez lekarzy.
Tg 1524

LOYD GEORGE W BERLINIE

Gościem Trzeciej Rzeszy jest obecnie Loyd George, b. premjer angielski i delegat Wielkiej Brytanji na konferencję pokojową. Loyd George ongiś przeciwnik Niemiec, prowadził później filoniemiecką politykę szkodząc niejednokrotnie sprawie polskiej.

Plotki stołeczne

10 września.

Jaka to dzisiaj jest młodzież szczęśliwa! Co pewien okres jakieś święto, jakaś galówka, jakaś uroczystość, słowem: dzień wolny od nauki. Inaczej to bywało „in illo tempore". Ledwo się zaczął rok szkolny, a już się wodziło po kalendarzu paluszkiem i liczyło, ile to dni wypada do Wszystkich Świętych i Bożego Narodzenia, ile dni nauki, a ile świąt. Obrachunek taki był murowany. Nic się nie zmieniło. A teraz?

Wprawdzie gdzieś wysoko, w ministerstwie, panowie poukładali plany naukowe o bardzo szerokim rozmiarze, wyznaczyli niemal, co i do jakiego czasu powinno być przerobione i ile mniejwięcej czasu należałoby poświęcić na wykonanie programu. Ale teorja symbolem, a praktyka życia — rzeczywistością.

Młodzież znajduje sporo okazyj do świętowania, tj. dysponuje większą ilością dni wolnych od nauki, aniżeli przewiduje program, i — trzeba przyznać — wcale się tem nie martwi, a trosk nauczyciela, jak się uporać z wyznaczonym programem, doprawdy nie uwzględnia. Nauczyciel, posiadający w klasie więcej uczniów, aniżeli wszelkie przewidywania i pedagogiczne wskazania dopuszczają, kłopoce się co niemiara, ale w grę wchodzą względy tzw. „wyższe" i rezultat jest taki, że albo program jest wykonywany po łebkach, albo traci na tem młodzież, która nie może być należycie wyegzaminowana, a także opuszcza szkoły niedostatecznie przygotowana intelektualnie.

Taki to teraz kurs. Wprawdzie potępia się do niedawna przez Sowiety stosowane hasło: „dołoj gramotnyje" („hańba umiejącym pisać") — ale, ale...

*

Na giełdzie poruszenie od kilku dni. Kursy idą w górę, papiery są poszukiwane, jakby coś drgnęło. Wszystko to buduje się na pogłoskach na temat przyszłej pożyczki francuskiej i snuje się już teraz różowe nadzieje na przyszłość.

Czy mamy to przypisać Hitlerowi i jego zarządzeniom wojskowym? Czy może Kominternowi, który bezceremonjalnie odsłonił swoje zamiary w Hiszpanji?

W każdym razie sferom oficjalnym łatwiej przyszło dzisiaj mówić z Francuzami, aniżeli dawniej.

*

Pomimo zapadającej jesieni ruch budowlany utrzymywany jest „w tempie". Gdy się jedzie tramwajem przez miasto, wszędzie napotyka się na oszalowania drewniane i widać prace budowlane. Wszędzie: i w śródmieściu i na peryferjach. W śródmieściu spotyka się z objawami dotąd nieznanemi: z burzeniem starych kamienic, co napawa nadzieją, że w przyszłości runą budowle, utrudniające ruch komunikacyjny, czy też szpecące estetykę ulic. A na peryferjach wszędzie widać zaczątki nowych robót: nawet się przechodzień nie zorjentuje, jak już wyrastają nowe gmachy. Wczoraj jeszcze je otynkowywano, a dzisiaj wre w nich życie.

Jest rzeczą bardzo pocieszającą, że 60 proc. ruchu budowlanego pochodzi z inicjatywy prywatnej. Zakres jego jest większy, niż roku minionego, a pamiętać trzeba, że „łońskiego roku" większość budowli szła na poczet wojskowego funduszu kwaterunkowego lub też instytucyj samorządowych, czy publicznych.

Tegoroczny postęp krzepi. W okolicach Warszawy nie można teraz dostać cegły. O tem najlepiej wiedzą cegielnie, położone dalej od stolicy, które dostarczają cegiej chłonącej stolicy.

WARSZAWIANIN.

Audjencja papieska dla księży hiszpańskich

Dla księży emigrantów z Hiszpanji, przebywających obecnie w Rzymie, zorganizowaną zostanie w dniu 14 września wielka, szczególnie uroczysta audjencja u Ojca św. Kapłani hiszpańscy przedstawieni będą Papieżowi przez kardynała Pacelliego. Podczas audjencji Ojciec św. wygłosi przemówienie niewątpliwie wielkiej doniosłości. (KAP)

Jak można oszczędzać grosz publiczny

Ś. p. Stanisław Moskalewski jako komisarz oszczędnościowy

Śp. Stanisławowi Moskalewskiemu zawdzięcza Polska dużo. Mało kto wie, jak wiele. Przez lat parę, w latach 1923-25, pełnił on funkcję nadzwyczajnego komisarza oszczędnościowego u boku prezesa Rady Ministrów. Stanowisko to dało mu możność wywarcia swojego wpływu na organizację państwa we wszystkich niemal dziedzinach. Wpływ ten był bardzo pozytywny. Oszczędził Polsce w wydatkach wiele set miljonów złotych, a usprawnił administrację państwa w wielu resortach.

Te wielkie prace i zasługi śp. Moskalewskiego poszły dziś w niepamięć. Namawiałem Go przed laty, aby temu okresowi swojego życia poświęcił pamiętniki i rozmyślania. W związku z rozmowami na ten temat i pracą moją, w sejmowej komisji budżetowej śp. Moskalewski przyniósł mi kiedyś swoje sprawozdanie z działalności jako nadzwyczajnego komisarza oszczędnościowego i wnioski, do jakich doszedł. Sprawozdanie to, — złożone prezesowi Rady Ministrów — to może ostatni egzemplarz, jaki się zachował.

Pamięci śp. Moskalewskiego pragnę oddać hołd przez podanie choć kilku wyjątków z tego sprawozdania (str. 161). Dadzą one obraz wysiłków śp. Zmarłego, a równocześnie będą dobitnem świadectwem celowych prac dla rządu, który Go do pracy powołał. W ciągu 10 lat ostatnich tyle złego o przedmajowych rządach powiedziano, że warto popatrzyć oczyma śp. Zmarłego na te czasu i ocenić je spokojnie, a bezstronnie — choć na jednym odcinku.

Śp. Moskalewski powołany został na stanowisko nadzwyczajnego komisarza oszczędnościowego w końcu czerwca 1923 przez ówczesny rząd koalicyjny. Zadaniem jego było „przeprowadzenie koniecznych oszczędności w administracji państwowej oraz w zakładach i przedsiębiorstwach państwowych, reorganizacja ich i uproszczenie urzędowania". Decyzje N. K. O. otrzymać miały moc obowiązującą w chwili wyrażenia zgody przez zainteresowanego ministra oraz ministra skarbu. W razie zgłoszonego sprzeciwu sprawa przechodziła w ręce prezesa ministrów.

Śp. Moskalewski szybko dobrał sobie współpracowników dla wszystkich działów gospodarki państwowej. W większości praca ich była bezpłatną.

Co o niej pisze On sam?

„Organizując nasze państwo, skazani byliśmy na przejęcie istniejących już instytucyj i urządzeń i na czerpanie wzorów od państw zaborczych. Byliśmy skazani na oparcie się na urzędnikach, wychowanych w trzech odrębnych szkołach, na kilku systemach ustawodawczych, administracyjnych, skarbowych, szkolnych i na trojakim ustroju urzędów."

„Administracja dotknięta była groźną chorobą, nazywamy ją gospodarką wojenną, co wyraża się w dążeniu do zetatyzowania życia społecznego i reglamentacji wszystkich dziedzin wytwórczości."

„Do tych trudności dodać należy w naszych stosunkach najważniejszą — inflację. Państwo znalazło się w niepodzielnem władaniu tak destrukcyjnego czynnika, jakim była — maszyna drukarska. Stan bezbudżetowy stał się siłą faktu stanem bezatetowym. Kwestja powiększania machiny państwowej o tysiące pracowników była tylko kwestją przyspieszania druku banknotów; oszczędność w szafowaniu zasobami Skarbu Państwa zanikła, a zrodziła się skrajna rozrzutność."

„Zrozumiałą jest więc rzeczą, że w tem położeniu uzdrowienie państwa polegało w znacznej mierze na rozwiązaniu tego splotu przyczynowego, jaki stanowił z jednej strony chory pieniądz i skarb, z drugiej zaś chora administracja państwowa."

„Wadliwa organizacja naszych władz i urzędów, rozbudowanie poszczególnych organów ponad potrzeby życia, tudzież ponad środki finansowe państwa, a w związku z tem przerost urzędów i sił urzędniczych, wadliwy system oraz mała wydajność pracy, brak fachowości i wyszkolenia urzędników, nieumiejętne wyzyskanie źródeł dochodowych państwa i nałóg rozrzutności — oto przykładowy tylko rejestr zagadnień".

Już w końcu r. 1924 może śp. Moskalewski napisać:

„W wyniku akcji redukcyjnej ilość pracowników państwowych zmniejszyła się w dziale administracji o 22.962 osób, w większych przedsiębiorstwach państwowych o 15.883 osób. W r. 1935 praca ta będzie prowadzona dalej."

„Wstrzymano tworzenie nowych urządzeń, skasowano szereg tych, które uznano za zbędne."

„W dziedzinie likwidacji środków lokomocji zniesiono konie wyjazdowe w administracji ogólnej (500 koni), komendach policji, wojskowe pojazdy osobowe itd. — 1000 koni przekazano na uzupełnienie braków armji".

Następuje potem lista postawianych ministrom żądań i ich los. Lista obejmuje kilkadziesiąt stron maszynowego pisma i daje obraz ogromu włożonej pracy. Śp. Moskalewski z serdecznym sentymentem wspomina pomoc p. prof. Kasznicy, sen. Zdanowskiego, inż. Dunina i wielu innych.

W r. 1926 śp. Moskalewski opuścił swój posterunek.

Mówi się dziś bardzo często, iż ówczesne rządy nie dbały o — wojsko i oświatę i te zaniedbania były jedną z głównych przyczyn zamachu majowego w r. 1926. Niech na ten zarzut odpowie śp. Moskalewski:

„Przy obrazowaniu akcji oszczędnościowej w M. S. Wojsk. należy zwrócić uwagę na okoliczności, które zasadniczo nie pozwoliły nadać tej akcji tempa, jakie byłoby wskazane ze względu na wysokość wydatków Skarbu. Pomijając już fakt, że administracja wojskowa obejmuje cały szereg najróżnorodniejszych dziedzin, niespotykanych w innych działach gospodarki państwowej, nie można nie podkreślić, że akcja oszczędnościowa w M. S. Wojsk. musiała być prowadzona z całą ostrożnością, ażeby w niczem nie osłabić siły obronnej państwa. Przeciwnie nawet drogą racjonalnej oszczędności pomnażać niezbędne ku temu środki".

Szkolnictwo powszechne miało wówczas etatów za dużo. Śp. Moskalewski, szukający wszędzie oszczędności, nie tknął ich. Miał dla tego działu dziwny sentyment.

Gdy po latach 11-tu czytam zleżałe już karty sprawozdania śp. Moskalewskiego, nieraz stwierdzić muszę: wiele, bardzo wiele postulatów i żądań Jego dotąd nie zostało zrealizowanych ze szkodą dla państwa. Śp. Moskalewski całą duszę, niepospolity umysł, wszystkie siły w pracę tę włożył. Skutki jej nie zawsze oglądał. On sam jednak rzetelnie spełnił swój wobec Polski obowiązek.

My, jego współpracownicy w różnych pracach jego życia, mamy obowiązek powiedzieć dziś nad trumną: dobrze służył Ojczyźnie.

STANISŁAW RYMAR.

Min. Bastid przybył do Polski

Z 10-minutowem opóźnieniem o g. 13.10 przejechał dziś przez Poznań w drodze z Paryża do Warszawy francuski minister przemysłu i handlu Paul Bastid.

Od Zbąszynia towarzyszą mu ambasador Noël i attaché handlowy w ambasadzie francuskiej w Warszawie, p. Depret-Bixio.

MINISTER BASTID (X) I AMBASADOR NOEL PODCZAS DZISIEJSZEGO PRZEJAZDU PREZ POZNAŃ.

Podczas minutowego postoju na stacji w Poznaniu powitali min. Bastid w wagonie wicekonsul republiki francuskiej w Poznaniu p. Triat, p. Maes, radca handlowy rządu francuskiego w Poznaniu, dyr. Ropp w imieniu zarządu miejskiego i dyrektor Okr. Dyr. Kolei Państwowych inż. Krzyżanowski.

*

Paul Bastid, który przybył dziś do Polski w charakterze ministra handlu i przemysłu Republiki Francuskiej, należy do wybitnych przedstawicieli francuskiego życia politycznego.

Wystąpienia Paul Bastida w parlamencie, gdzie zasiada od 12 lat, spotykały się zawsze z wielką uwagą, gdyż były nacechowane głęboką znajomością omawianego przedmiotu, którą wyróżnia się ten polityk, profesor uniwersytetu w Lugdunie, prawnik i filozof z wykształcenia. Jak mało kto z francuskich polityków średniej generacji Bastid orjentuje się w powiązaniach interesów politycznych i gospodarczych Francji z zagranicą.

W Polsce przywiązywano wielką uwagę do wystąpień Paul Bastida jako prezesa komisji spraw zagranicznych w izbie deputowanych. Min. Bastid, członek partji radykalnej, należy do Francuzów trzeźwo oceniających znaczenie Polski jako sojuszniczki Republiki Francuskiej.

Przyjazd ministra Bastida, prócz charakteru odwiedzin przyjacielskich, jak to francuski minister handlu i przemysłu oświadczył dziennikarzom na odjezdnem w Paryżu, ma ściśle określone cele gospodarcze, mianowicie rozbudowę polsko-francuskich stosunków handlowych i ewtl. realizacji pożyczki dla Polski.

O emigrację Żydów z Polski

Plany p. Żabotyńskiego

W „Czasie" ukazał się artykuł znanego działacza żydowskiego, p. Włodzimierza Żabotyńskiego, przywódcy t. zw. Nowej Organizacji Sjonistycznej, założonej rok temu we Wiedniu (są to t .zw. sjoniści - rewizjoniści). P. Żabotyński przedstawia program swej organizacji.

„Nie jest naszem zadaniem — pisze prezes N. O. S. — stworzenie w Palestynie siedziby dla „wybranych", ani też państwa dla niewielkiej stosunkowo części narodu. Usiłowania nasze idą w kierunku zorganizowania wielkiej i planowej ewakuacji Żydów ze wszystkich ośrodków przez nich zamieszkiwanych. Prawdziwy exodus, conajmniej tych wszystkich Żydów, którzy tego pragną. Jest to akcja humanitarna przedewszystkiem, w której konsekwencji stworzenia państwa żydowskiego jest dopiero pierwszym krokiem na drodze rozwiązania kwestji żydowskiej.

„Pracą wstępną dla tej akcji jest plan dziesięcioletni, który przedłożymy naszemu Powszechnemu Zgromadzeniu Narodowemu, władzy mandatowej i Lidze Narodów. Plan ten obejmuje kolonizację półtora miljona Żydów w Palestynie (po obydwóch stronach Jordanu) w ciągu najbliższych lat dziesięciu, a w konsekwencji ewakuację znacznej części Żydów z Polski, Rumunji, Rusi Podkarpackiej, Austrji, krajów bałkańskich, Hitlerji i innych.

„Plan dziesięcioletni przewiduje również warunki polityczne niezbędne dla przeprowadzenia tak systematycznej i szybkiej akcji: reformę rolną, skarbową, administracyjną, jakich żądać będziemy od władzy mandatowej i rewizję dotychczasowej sjonistycznej taktyki kolonizacyjnej, zależnej oczywiście już od nas samych."

W innym artykule — w tymże numerze „Czasu" — dr. I. Krakowski, uzupełniając oświadczenie swego wodza, podaje, że wśród owych 150 tys. żydowskich emigrantów rocznie połowa, t. j. 75.000, pochodziłaby z Polski. W ten sposób w ciągu dziesięciolecia 1936-46 ludność żydowska z Polski zmniejszyłaby się z 3.212 tys. do 2.692 tys. ludzi, t. j. z 9,5 proc. do 7,2 proc.

Plan ten może przez społeczeństwo polskie być powitany z radością, ale — z dużemi zastrzeżeniami.

Przedewszystkiem jeśli Żydzi będą brali pod uwagę jako teren kolonizacyjny tylko Palestynę, to w ciągu krótkiego czasu — wobec kontrakcji nacjonalizmu arabskiego — osiedlanie się tam Żydów może być zahamowane. Oddawna już stoimy na stanowisku, że drogą porozumienia międzynarodowego winny być Żydom wyznaczone także inne, poza Palestyną, tereny kolonizacyjne (np. w Afryce).

Następnie tempo emigracji Żydów z Polski, tak jak je określa p. Krakowski, jest stanowczo za powolne. Jeśli były po wojnie światowej lata, kiedy emigrowało z ziem naszych po 100.000 Żydów, to teraz tempo to w każdym razie nie może być powolniejsze.

Dożynki niemieckie w Dragaczu pod Grudziądzem

Grudziądz. W bież. miesiącu odbędą się w Dragaczu nad Wisłą aż dwa niemieckie zjazdy, t. zw. „dożynki". W przyszłą niedzielę, dn. 13 września urządza tam partja Młodoniemiecka swe doroczne dożynki, a w dniach 26 i 27-go ich polityczni „przeciwnicy", zorganizowani w „Deutsche Vereinigung". Zanosi się więc na dwie masówki niemieckie w Dragaczu. Przypominamy, że roku ub. na dożynkach młodych Niemców zebrało się około 10 000 uczestników ze wszystkich stron Polski. Przemawiali na owym zjeździe najwybitniejsi działacze tej organizacji.

Czem „dożynki" tej lub innej partji niemieckiej są na ziemiach polskich, jest tak jasne, że sprawa ta nie wymaga objaśnień. Przypominamy, że na zeszłorocznym zjeździe w Dragaczu ubrana w brunatne koszule młodzież przy zapalonych ogniach śpiewała pieśni hitlerowskie, wyrażając żal, że Niemcy w Polsce zostali brutalnie od macierzy oderwani (hart vom Stamme abgetrennt), dając zarazem wyraz nadziei, że nadejdzie „świt" (Morgenrot). Ażeby nie było żadnych wątpliwości co do charakteru owych zjazdów, zwłaszcza młodzieży niemieckiej, przypominamy zapisane w notesiku pewnej starszej uczennicy grudziądzkiego gimnazjum niemieckiego (piątego zastępu dziewczęcego — V. Mädeelschaft) wierszydła, z których wyjmujemy następujące urywki:

„Deutschland, Mutterland,
Wann holst du uns zurück?
Wir harren aus am Weichselstrand.
Einmal brichts Morgenrot,
Glühend aus Nacht und Not,
Auch für uns herein.

Ketten brechen wir entzwei,
Sind dann frei.
Fürchten nicht den Teufel aus der Höll'
Sturm, Gewitter, Donnerwetter hell,
Ketten brechen wir entzwei!"

Z przytoczonych wyżej przykładów nie trudno się domyśleć, dlaczego urządza się owe „dożynki" niemieckię, i do jakich one zmierzają celów.

nickiego. Sąd skazał Leona Sadowskiego i Teodora Krygera na łączną karę jednego roku i 3 miesięcy więzienia, łagodząc im na mocy amnestji karę do 10 miesięcy więzienia. Józef Sadowski został skazany na 13 miesięcy więzienia, na zasadzie amnestji kara ta została mu zmniejszona do 8 miesięcy więzienia. Pozatem Jan Byczyński i Stanisław Jęśko zostali skazani na kary po jednym roku więzienia. Sąd obniżył im karę na mocy amnestji do 6 miesięcy więzienia. Franciszek Kiedzik został skazany na 14 miesięcy więzienia. Kara ta na mocy amnestji została mu zmniejszona do połowy. Pozatem Józef Nawrot i Stefan Panek zostali skazani na kary po 3 miesiące aresztu za utrudnienie w wymiarze sprawiedliwości. Wszyscy oskarżeni zostali w dniu wczorajszym wypuszczeni z więzienia.

— * **Proces o oszustwo pożyczkowe.** W sądzie okręgowym w Poznaniu znalazła się trzecia zkolei sprawa o oszustwa pożyczkowe. Tym razem na ławie oskarżonych zasiedli 26-letni Stanisław Madaliński z Poznania, 45-letni Mieczysław Mieloszyński ze Śremu, oraz 30-letni Żyd Josła Ber Joskowicz z Poznania. Oskarżeni na przestrzeni od roku 1932 do r. 1934 grasowali w woj. poznańskiem, przedstawiając się posiadaczom pożyczek państwowych, jako dyrektorzy i inspektorzy żydowskich banków, mających swe siedziby w Krakowie i Lwowie i podstępem wyłudzali od posiadaczy obligacje. Wzamian za obligacje wydawali oni bezwartościowe dokumenty, na zasadzie których otrzymujący mieli dostać z tych banków obligacje na inne pożyczki państwowe. W ten sposób okarżeni zdołali oszukać drobnych posiadaczy papierów wartościowych na sumę około 10 tysięcy złotych. Dopiero na skutek doniesień do prokuratury w Poznaniu zostały wszczęte energiczne dochodzenia, które doprowadziły do likwidacji oszukańczych biur, zajmujących się wymianą papierów wartościowych. M. in. zostało zlikwidowane biura przyjmowania zleceń na papiery wartościowe, należące do Żyda Norberta Gertnera, który zdążył jednak przed aresztowaniem uciec z Poznania. Również Żyd Joskowicz zdołał ujść policji i dopiero na skutek rozpisania listów gończych został on przytrzymany w Zagłębiu Dąbrowskiem. Na dzisiejszą rozprawę powołano 17 świadków, m. in. Norberta Gertnera, oraz skazanego już przez sąd za oszustwa pożyczkowe Jerzego Kordasza. Rozprawa potrwa cztery dni, przyczem dwa dni toczyć będzie się na sesji wyjazdowej w Środzie, a to ze względu na to, iż znaczna ilość świadków poszkodowanych mieszka w okolicach Środy. (m)

— * **Skazanie niesumiennego sołtysa.** Przed sądem okręgowy mw Poznaniu odpowiadał Antoni Stachowiak, b. sołtys wsi Kliny, pow. poznańskiego, oskarżony o sprzeniewierzenie, w związku ze swem urzędowaniem w latach 1929/1934, kwoty 3.469 zł na szkodę sołectwa. Sąd skazał niesumiennego sołtysa na 8 miesięcy więzienia i grzywnę 3.500 zł, orzekając poza tem utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 3.

— * **Za kradzież paczki z autobusu.** Władysław Frąckowiak (ul. św. Rocha 11b) został skazany przez sąd okręgowy w Poznaniu na 6 miesięcy więzienia i utratę praw publicznych i obywatelskich na przeciąg lat 2 za kradzież w dniu 11 stycznia r. b. paczki z autobusu, kursującego między Poznaniem a Kostrzynem. Kradzieży tej dopuścił się wspólnie z Kazimierzem Adamskim, którego sprawę ze względu na to, że odbywa obecnie służbę wojskową, wyłączono. (m)

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** Na plenarnem zebraniu Tow. Kupców w Gnieźnie omawiano sprawę składek na Fundusz Obrony Narodowej. Wyłonił się komitet, do którego obok zarządu weszli pp.: Kasprowicz, Jenek, Nowak, Scholc, Śmielecki, Horodyński, Specjał z Gniezna, Grześkowiak z Kiszkowa, Kostencki z Czerniejewa i Tomczak i Dalbor z Kłecka. Przyjęto następujące normy: I. kat. handlowa — od 1.000 zł, II kat. handl. — od 100 zł, III kat. handl. od 40 zł i IV kat. handl. od 5 zł. Ofiarodawcy otrzymają od M. S. W. dyplom, a od Kupieckiego Komitetu Głównego odpowiednie zaświadczenie. (br)

— * **KOŚCIAN.** Tow. bartników na powiat kościański urządza w dniu 13 bm. o godz. 10 na sali strzelnicy jednodniowy kurs pszczelarski. Na kursie wykładać będzie jako prelegent p. Widera, prezes Wklp Zw. pszczelarzy z Poznania. Opłata za kurs od niestowarzyszonych wynosi 1 zł.

— Do szpitala św. Zofji w Kościanie przywieziono p. Marję Kostańską z Krzywinia, która przez wypicie esencji octowej usiłowała popełnić samobójstwo.

— Zainicjowane przez Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Kościanie strzelanie do tarczy „Chrobrego" przyniosło 110,02 zł. Zwycięzcą honorowej tarczy „Chrobrego" został p. Franciszek Pawełkiewicz drugie miejsce zajął p. Wawrzyniec Kortus, a trzecie p. Witold Dirbach. W tarczy premjowej I miejsce zdobył p. Aleksander Klinski II m. p. Seweryn Zborowski, III m. p. Ignacy Richter.

— Kółko Rolnicze w Bonikowie odbyło zebranie na którem sekr. W. T. K. R. p. Rowecki podał do wiadomości zebranym najnowsze zarządzenia finansowo-rolne, sprawy podatkowe i organizacyjne poczem instruktor pow., p. Kitzerman, wygłosił referat na temat „uprawa roli pod zasiewy jesiene, uprawa łąk i nawożenia".

— Rob. Leon Frąckowiak z Wielichowa podczas manipulowania przy młockarni włożył prawą rękę w tryby maszyny które spowodowały urwanie jednego palca i poranienie ręki.

— Posiedzenie rady miejskiej odbędzie się w dn. 11 bm. o godz 20 w sali posiedzeń.

— Zawody strzeleckie o mistrzostwo m. Kościana w strzelaniu zespołowem i indywidualnem urządza w czasie od 13 bm. do 8. 10. na strzelnicy małokalibrowej na stadjonie miejskim związek podoficerów rezerwy. (kk)

— * **KROTOSZYN.** Sąd okr. z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Krotoszynie skazał: Jana Kozel z Pleszewa za usiłowaną dezercję do Niemiec na 10 miesięcy aresztu; Nowakowskiego Antoniego z Koźmina za groźby pod adresem Józefa Marciniaka i nakłamania tegoż do złożenia fałszywych zeznań, na 7 miesięcy więzienia; Janika Pawła z Ligoty za dopuszczenie się czynnej przemocy na Piotrze Marciniaku na 7 mies. więzienia z zaw. na 5 lat; Młynarczyka Stanisława, Młynarczyka Józefa i Lisowskiego Franciszka z Ligoty na 6 miesięcy więzienia za pobicie Urbaniaka Stanisława.

— * **LESZNO.** „Kasę Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła i Rzędu" postanowiono zgodnie z inicjatywą Izby Rzemieślniczej powołać do życia. Na zebraniu rzemieślniczem przyjęto jednogłośnie odczytany statut stowarzyszenia poczem, wybrano 16-osobowy komitet, który będzie działa aż do ukonstytuowania się zarządu.

— Na zebraniu Tow. Właśc. Domów i Nieruchomości postanowiono utworzyć koło L. O. P. P. Wybrano też delegata na Kongres Międzynarodowy w Warszawie w dniach 19 do 23 bm. p. mec. Krauzego.

— „Dzień Chorych" odbędzie się staraniem Stow. Pań Miłos. św. Wincentego a Paulo, dnia 15 bm.

— Szkoła Rolnicza Wlkp. Izby Roln. w Lesznie przyjmuje kandydatów z ukończoną szkołą powszechną.

— Na rzecz odbudowy spalonego kościoła w Wilkowie Leszczyńskiem podjęto szeroką akcję wśród obywatelstwa naszego miasta. Między in. urządzono loterję fantową. Losy sprzedawać będzie młodzież akademicka. W niedzielę dn. 13 bm. odbędzie się na boisku „Sokoła" wielka wenta. (lh)

— * **MOGILNO.** Odbył się tu ogólny jarmark w Mogilnie Aby wykonać praktycznie hasła narodowe „Precz z Żydami" tut. Towarzystwo Kupców Samodzielnych zebrało odpowiednią kwotę i wykupiło wszystkie miejsca pod stoiska. Żydostwo znalazło tu posterunki, złożone z członków S N. Jarmark odbył się zupełnie bez Żydów.

— Atrakcyjne spotkanie bokserskie, odbędzie się dn. 13 bm. w sali Domu Katolickiego pomiędzy „Sokołem" gnieźnieńskim a Harcerską Sekcją Bokserską z Mogilna.

— Rada Banku Polskiego w Warszawie powołała prezesa rady nadzorczej Banku Ludowego w Mogilnie p radcę Józefa Trzcińskiego na stanowisko członka komitetu dyskontowego przy oddz. Banku Polskiego w Gnieźnie. (mm)

— * **MOSINA.** Str. Nar. urządza zebranie obwodu mosińskiego w piątek, dnia 11 bm. w Mosinie o godz. 17 w sali p. Stanikowskiego, Rynek. 7, w Puszczykowie o godz. 20, w Krosinie o godz. 19,20. w Pecnie o godz. 20,30.

— * **OSTRÓW.** Na dworcu ujęto tu młodego pasażera — 16-letniego Bolesława Kucharzewskiego, pochodzącego z Poznania, który podróżował „na gapę".

— Policja osadziła tu w areszcie chiromantkę Paulinę Iwczenko, Rusinkę. Bez zezwolenia władz zareklamowała ona swoje przybycie do Ostrowa. Chiromantka w obraźliwy sposób odniosła się do władzy polic. i stawiła jej opór. (os)

— * **PNIEWY.** W ub. niedzielę odbył się zlot okręgowy K. S. M. ż. połączony z dożynkami. O godz. 10,30 barwny pochód przedefilował ulicami miasta, udając się na mszę św., którą odprawił ks. wikary Kasiewicz. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. diakon Dłużewski ze Lwówka. Po nabożeństwie na rynku złożono raport, a przemówienie wygłosił ks. patron Kasiewicz. Część popołudniową rozpoczęto defiladą wozów żniwnych, poczem na boisku „Sokoła" odbyło się wręczenie wieńców, tradycyjne śpiewy i tańce dożynkowe. Popisy popołudniowe zgromadziły tłumy obywatelstwa. (sz)

— * **ROGOŹNO.** K. S. M. ż. obchodziło w ub. niedzielę uroczystość 25-ciolecia oraz poświęcenie nowego sztandaru. O godz. 10,30 Stow. wraz z zaproszonemi organizacjami oraz siostrzanemi oddziałami z okolicy wysłuchało mszy św. Potem nastąpiła uroczystość poświęcenia sztandaru. Akademji przewodniczyła p. Zakrzewska. Krótkie przemówienie wygłosił ks. dziekan Pomorski, a referat delegatka centrali K. S. M. ż. Po południu w ogrodzie Hotelu Centralnego odbył się koncert oraz popisy tańców narodowych. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna.

— Pielgrzymka do Dąbrówki Kośc. wyrusza z Rogoźna dnia 12. Powrót nastąpi w niedzielę d. 13 wieczorem.

— * **SKOKI.** Zebranie Kat. Stow. Kobiet w Skokach odbyło się w salce Ogniska pod przewodnictwem prezeski p. Tarkowskiej. Przewodnicząca referowała sprawę wyjazdu do Częstochowy w dniu 26 bm. Uchwalono urządzić także pieszą pielgrzymkę na odpust do Dąbrówki Kościelnej w dniu 13 bm.

— K. S. M. ż. urządziło w ub. niedzielę święto druchen. Nabożeństwo odprawił ks. proboszcz Echaust. Po południu odbyło się w sali „Sokoła" uroczyste zebranie. Zebranie zagaiła prezeska Zofja Glinkiewiczówna. Deklamacje wygłosiły pp. Jasińska i Rajewska. Treściwy referat o znaczeniu Polki w szeregach K. S. M. ż. wygłosiła p. Helena Adamska. Odegrano również obrazek sceniczny. Kandydatki złyżyły uroczyste przyrzeczenie, poprzedzone przemówieniem ks. prob. Echausta.

— * **STRZELNO.** W zagrodzie roln. Wiktora Gawrońskiego w Sławsku Wielkim z nieustalonych przyczyn powstał pożar. Pastwą płomieni padła stodoła.

— Bractwo Kurkowe urządziło strzelanie o godność króla żniwnego. Wyniki są następujące zwycięzca: Józef Musiałkiewicz 57 pkt., Kasprzak Tadeusz 54 pkt., Szymczak Władysław 48 pkt. Nagrody za strzelanie z małokalibrówki otrzymali: Worsztynowicz Władysław 23 pkt., Jezierski Stanisław 22 pkt., Plewiński Marjan 21 pkt. (sn)

— * **SWARZĘDZ.** W ub. niedzielę K. S. M ż. obchodziło uroczyście „Dzień druchny". Wieczorem w sali Hotelu Polskiego odbyła się okolicznościowa akademja, urozmaicona śpiewami, deklamacjami, obrazkami scenicznemi oraz referatem ks. asyst. mgr. Rodego. Słowo wstępne wygłosiła prezeska p. Joanna Kurczewska.

— Wyruszają tu tradycyjnym zwyczajem dwie pielgrzymki: jedna do Tulec, druga do Dąbrówki Kościelnej.

— Otwarte w niedzielę targi meblowe cieszą się wielkiem powodzeniem. Ostatnio zwiedził halę szereg wybitnych przedstawicieli władz żywo interesujących się kwestją stolarską. Wystawcy zalatwili szereg transakcyj sprzedażowych. (s. d.)

— * **SZAMOTUŁY.** Z inicjatywy pań z Tow. św. Wincentego a Paulo wystawiona będzie w niedzielę. 13. b. m. sztuka „Damy i huzary".

— Bractwo kurkowe urządza 13. b. m. doroczne żniwne strzelanie.

— K. S. M. ż. obchodziło w ub. niedzielę swój „Dzień druchen". Po mszy św. odbyła się uroczysta akademja, której przewodniczył asystent ks. Tomczak. Program składał się z referatu, deklamacyj i śpiewu. Następnie odegrano dwie sztuczki teatralne p. t. „Brylantowy krzyżyk" i „Bolszewik w spódnicy".

— Sąd okręgowy zasądził bezrobotnego Ludwika Banaszyka z Szamotuł za występek z art. 132 i 133 k. k. na 10 miesięcy bezwzględnego więzienia. B. przybył do biura sekretarza policyjnego p. Bambra, gdzie otrzymać miał pracę. Za długo mu było czekać, więc począł się awanturować, przyczem uderzył sekretarza pięścią w ramię. (sc)

— * **ŚREM.** Odbył się tu ślub córki szambelana papieskiego p. Aleksandry Watta-Skrzydlewskiej z Mechlina z p. Józefem Kurnatowskim z Mościeszyc.

— Rolnicy, zamierzający dostawiać zboże i jarzyny dla wojska, zechcą zwrócić się po informacje do Szefostwa Intendentury O. K. VII. Referat Zakupów, Poznań, ul. Babińskiego 2, składnicy Mat. Intend., Poznań, ul. Solna.

— * **WRONKI.** Tut. koło śpiewu „Lutnia" obchodzi dn. 13 bm. 25-lecie istnienia, połączone z nabożeństwem i uroczystem zebraniem jubileuszowem, z wręczeniem dyplomów oraz zabawą ogólną na sali p. Śniegockiego. (wr)

— * **ŻNIN.** Dnia 13 bm. o godz. 14 odbędą się na Stad. Pow. zawody lekkoatletyczne dla oddziałów wiejskich K. S. M. Okręgu Pałuckiego.

— W Biskupinie odbył się zjazd prehistoryków.

— Szelejewie pow. żnińskiego, okryto nowe wykopaliska. Na polach p. Jaraczewskiego podczas kopania dołu natrafiono na urny dużych rozmiarów, szkielet ludzki, koło i różne monety. Powiadomiona o powyższem odkryciu ekspedycja wykopaliskowa w Biskupinie wyjechała natychmiast celem zbadania i podjęcia dalszych prac.

— W ub. niedzielę odbyła się kwesta uliczna na zakończenie tygodnia P. C. K.

— W tych dniach młyn w Rogówku przejął znany fachowiec p. Wendland.

— W tych dniach podczas zwożenia słomy w Zalesiu rolnik p. Łabęcki spadł z wozu tak nieszczęśliwie, iż doznał ogólnych obrażeń cielesnych.

— Na zabawie O. S. P. w Mokronosach doszło do krwawej bójki. Pokłóty został sztyletem Józef Bednarek. Nieszczęśliwy otrzymał szereg ran ciętych i doznał zgniecenia klatki piersiowej. Przewieziony do szpitala pow. zmarł wśród strasznych boleści. Śp. Bednarek osierocił żonę i troje nieletnich dzieci. Aresztowano kilka osób.

— W zabudowaniach p. roln. Lewandowskiej w Mamliczu wybuchł wielki pożar. Pastwą płomieni padł dom mieszkalny, stodoła oraz narzędzia rolnicze.

— W kościele parafj. w Gąsawie został pobłogosławiony związek małżeński pomiędzy p. Henrykiem Borowskim a p. Heleną Adamczykówną.

— W kościele parafj. w Żninie został pobłosławiony związek małżeński pomiędzy p. Sylwestrem Przybyłem, urzędnikiem tut. cukrowni a p. Sabiną Rutkowską. (żd)

Z POMORZA

— * **BRODNICA.** Na torze kolejowym pod Niskiem Brodnem znaleziono zmasakrowane zwłoki nieznanego mężczyzny, lat około 25. Głowa odcięta od tułowia leżała w pobliżu zwłok. Młodzieniec, który jechał koleją bez biletu, zamierzał prawdopodobnie przed stacją wyskoczyć z pociągu, przyczem wpadł pod koła, ponosząc śmierć. (gn)

— * **GRUDZIĄDZ.** Podczas ostatniej burzy uderzył grom w masywną stodołę rolnika Glawego w Białochówku, która spaliła się wraz z tegorocznym sprzętem.

— W dniu 7 bm. bawił w Grudziądzu p. wojewoda Raczkiewicz, przeprowadzając krótką inspekcję biur Izby skarbowej, następnie po zwiedzeniu przemysłu grudziądzkiego, zatrzymując się kolejno w PePeGe, Unji i Herzfeld i Victorius, udał się do magistratu, gdzie odbyło się uroczyste posiedzenie r. miejskiej. (gn)

— * **NOWE MIASTO.** W myśl uchwały zarządu miasta wręczono p. aptekarzowej Kyclerowej dyplom uznania za 12-letnią ofiarną pracę charytatywną jako prezeski Tow. św. Wincentego a Paulo.

— Ostatniej niedzieli rozpętała się nad miastem i okolicą ciężka burza z ulewą, wskutek czego w ostatniej chwili odwołano wszystkie imprezy, połączone z dorocznym kiermaszem. Opadające z gór wody wyrządziły w mieście znaczne szkody. W Kurzętniku uderzył grom w stodołę rolnika Leszczyńskiego, która spłonęła wraz z tegorocznem żniwem i narzędziami rolniczemi. Straty wynoszą 5.000 zł. (gn)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 10 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Technolog Kazimierz Bartecki i naucz. Helena Garstecka; tok. Józef Sprada i krawc. Janina Hoffmannówna; pom. biur. Stefan Hinz i bufetowa Stanisława Nowakówna; szof. Kazimierz Szymański i Hel. Schulcówna w Opalenicy, pow. nowotom.; kup. samodz. Włodzimierz Domino i Bronisława Borowska w Łęczycy, pow. pozn.; rob. Franciszek Świeczkiewicz i prac. Marja Schubert; introl. Marjan Zakrzewski i bona Pelagja Piechocka; kier. biura Rady Notarj. Walerjan Szambelan i biur. Ludwika Marciniakówna; owd. książk. Florjan Sobisiak i Pelagja Golischówna; mont.-szofer Stanisław Małecki i prac. Franciszka Pawelakówna; obuwn. Szczepan Kaczmarek w Szewcach, pow. nowotom., i służ. Weronika Stefaniakówna; kraw. Edward Kaczmarek w Buku, pow. nowotom., i Marja Stachowska; tok. Stanisław Rutkowski i służ. Władysława Bartkowiakówna.

Zgony:

Dnia 10 września 1936 r. zapisano następujące zgony: Marjanna Nogalanka, służąca, 62 lata; Agnieszka Lubońska z domu Tomaszewska, 52 lata; Michalina Czajkowska z domu Banasiewiczówna, wdowa, 78 lat; Stefanja Gdańska z domu Majewska, 35 lat; Marja Kosicka, z domu Bąkowska, 70 lat; Jan Loszyński, robotnik, 29 lat; Ingeborg Fischer, 15 minut; Leokadja Porwichówna, posługaczka, 32 lata; Eryk Philipp, malarz, 38 lat; Kazimiera Zmuda, 7 mies. i 24 dni; Stanisław Wiśniewski, szofer, 23 lata; Józef Januszewski, malarz, 76 lat.

STAN POGODY W POZNANIU

11 września 1936

Temperatura 7 godz. + 5,1

Ciśnienie
7 godz. 762,9 mm. wysokie

Zachmurzenie
7 godz. umiarkowane

Wiatr
7 godz. kierunek półn.-wsch., szybk. 1 m/sek.

Temperatura w dniu 10 września br. **była:**
najwyższa + 15,4 o godz. 16
najniższa + 7,5 o godz. 6,30

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Pogoda na sobotę: Po bardzo chłodnej nocy — temperatura w pobliżu zera — w dzień dość ciepło i pogodnie.

Surowe ukaranie zbrodniczej pary

Tczew (at). Przed wzmocnionym wydziałem karnym sądu okręgowego toczyła się sprawa jednego z groźniejszych na Pomorzu przestępców, zawodowego koniokrada, 34-letniego robotnika Franciszka Klamanna vel Szarmacha alias Kowalewskiego, oraz jego kochanki, służącej Elżbiety Sikorskiej.

Obszerny akt oskarżenia zarzucał Klamannowi i Sikorskiej dokonanie niezwykle zuchwałego rabunku, przy użyciu przemocy, w zagrodzie rolnika Reinholda Bötchera w Skarszewach. Łupem bandyckiej pary padł koń z wozem, garderoba, bielizna i inne rzeczy, wartości ponad tysiąc złotych. Przewód sądowy wykazał, że Klamann, w celu ułatwienia sobie rabunku, przyjął u rolnika Bötchera zatrudnienie w charakterze służącego, podając fałszywe nazwisko Franciszka Kowalskiego. Pewnego dnia, gdy Bötcher z żoną udali się na jarmark, zbrodnicza para kochanków obezwładniła pracującą w kuchni starszą córkę rolnika Bötchera, zamykając ją w piwnicy. Po pozbyciu się tej jedynej przeszkody dokonano wspólnie rabunku.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy sąd okręgowy wydał wyrok, skazujący Klamanna na 8 lat więzienia, 10 lat utraty praw obywatelskich i honorowych oraz, po odbyciu kary, na umieszczenie w zakładzie dla niepoprawnych przestępców na okres 5 lat. Elżbieta Sikorska skazana została na 2 lata więzienia.

Piękna uroczystość w Chludowie

W niedzielę, 13 b. m. odbędzie się w Chludowie pod Poznaniem uroczystość poświęcenia trzech nowych dzwonów kościelnych, wykonanych w odlewni braci Felczyńskich w Kałuszu.

Aktu poświęcenia dzwonów, które sprawione zostały z okazji jubileuszu 200-lecia kościoła, dokona ks. dziekan i radca duchowny Kaźmierski z Szamotuł.

Kościół w Chludowie zbudowany został w r. 1736 przed ówczesną księnię Panien Cystersek w Owińskach, Rozalję Joanną Malczewską, a konsekrowany w r. 1744 przez ks. biskupa Józefa z Kiekrza-Kierskiego, sufragana poznańskiego. Drewniany ten kościół pod wezwaniem Wszystkich Świętych, pierwotnie parafjalny, został w r. 1786 afiljowany do odległego o 14 km kościoła parafjalnego w Owińskach, którego filją był przez 140 lat. Dopiero w r. 1926 ks. kardynał Prymas Hlond utworzył przy kościele chludowskim samodzielną parafję, liczącą obecnie 930 dusz, której duszpasterzem od 9 lat i pierwszym proboszczem jest ks. Teodor Zimoch.

Wyjaśnienia p. Paprotnego

P. Jan Paprotny z Mogilna przybył do naszej redakcji i przedłożył pismo wiceburmistrza m. Mogilna, p. Giezka, w którem tenże zarządził tymczasowe usunięcie p. Paprotnego od wykonywania czynności urzędowych, równocześnie zaś stawił wniosek o złożenie z urzędu, który rozpatrzy urząd wojewódzki. Przeciw temu zarządzeniu p. Paprotny założył sprzeciw do województwa. Poza tem p. Paprotny m. in. twierdzi, że nie jest sprzedawczykiem, gdyż nikomu nic nie sprzedał, a ogłoszenie w „Danziger Neusten Nachrichten" zamieścił bez zgody p. Paprotnego samowolnie niej. A. Warachowski, komiwojażer z Gdańska-Oliwy.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sobota | Niedziela
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Im. N. M. P., Walerego, Eugenji, Fil'pa w.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Radzimira | Chronisława

Słońca: wschód 5,21, zachód 18,16
Długość dnia 12 godzin 55 minut
Księżyca: wschód 1,37, zachód 16,40
Faza: 3 dzień przed nowiem

Wrzesień
12
Sobota

Ważne numery telefonów: Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55 Straż ogniowa: 19-57, 30-50 Policja: 42-21 Posłańcy: 28-36 **Taksówki:** Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narożn. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świę okrzyski 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wildecki 66-35, V. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-28. **Dokładny czas:** 55-66.

Stan wody: + 0.11 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskupalem, pl. Wolności 13. Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75; Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1; Apt. przy Chwaliszewie 76. **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). **Łazarz:** Apt. przy Parku Wilsona, ul Marsz. Focha 47. **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158. **Wilda:** Apt przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3; Apt. Fortuna, Górna Wilda 96. **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 11 września 1926 r.

W ostatnim roku magistrat wybudował 26 domów mieszkalnych 12 na Górczynie, 5 na ul. Wspólnej, 4 obok Fortu Radziwiłła, 1 na Chwaliszewie oraz wielki gmach przy Wałach Jagiełły. — Zmarł śp. dr. Stanisław Korczak-Ziółkowski w 53 roku życia.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Na odpust Matki Boskiej** wyrusza tradycyjna pielgrzymka piesza z Winiar do Tulec w niedzielę, 13 b. m., zaraz po mszy św., która odprawiona zostanie już o godz. 4 rano w kościele parafj.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Koncert w Parku Wilsona.** Orkiestra Symfoniczna stoł. m. Poznania koncertuje dziś po południu o godz. 5 w Parku Wilsona.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Nowego kuratora szkolnego jeszcze niema.** Jak się dowiadujemy, dotychczas jeszcze nowy kurator okręgu szkolnego w Poznaniu nie został mianowany. Według obiegających swego czasu pogłosek, miał zostać nim dr. Kopczyński, naczelnik wydziału oświecenia publicznego w Katowicach. Czy istotnie on będzie kuratorem szkolnym w Poznaniu, czy też któryś z wizytatorów ministerjalnych — niewiadomo. Obowiązki kuratora pełni w dalszym ciągu dr. Durek, naczelnik wydziału.

— * **Strzelanie żniwne Bractwa Kurkowego.** Tradycyjnym zwyczajem odbędzie się w strzelnicy na Szelągu od 13 do 17 b. m. strzelanie żniwne Bractwa Kurkowego w Poznaniu. — Rozpoczęcie strzelania nastąpi dnia 13 b. m. o godz. 15, którego dokona dotychczasowy I zwycięzca żniwny p. Mieczysław Pogorzelski. Strzelanie kontynuować się będzie codziennie od godz. 14 do zmroku, zaś w czwartek, dnia 17 b. m. od godz. 13 do 18. Wystawione będą tarcze: zwycięzców, płytkowa z oparcia, pierścieniowo-seryjna z oparcia, pierścieniowa z wolnej ręki i dwie małokalibrowe tarcze olimpijskie z wolnej ręki. Jako nagrody do tarczy premjowych przewidziane są drogocenne premje.

Proklamacja zwycięzców i rozdanie nagród nastąpi dnia 20 b. m. o godz. 16 na sali brackiej w Szelągu, zaś od godz. 19 zabawa taneczna. (x)

— * **Miejskie łazienki natryskowe** przy ul. Słowackiego 43 zostaną z powodu renowacji zamknięte w czasie od 14 bm. do 26 bm.

Troski mieszkańców Poznania

— * **P. K. O. na dworcu winna być stale czynna.** Na dworcu głównym w Poznaniu czynne jest przez całą dobę okienko pocztowe, z którego podróżni korzystają coraz częściej. W okienku tem załatwia się również — ale tylko w ciągu dnia, od godz. 8 rano — wpłaty i wypłaty z książeczek P. K. O. Ponieważ coraz więcej osób traktuje książeczkę P. K. O. jako portmonetkę, dobrzeby było, gdyby dyrekcja P. K. O. zastanowiła się nad możliwością funkcjonowania P. K. O. na dworcu głównym w Poznaniu przez całą dobę. Liczba właścicieli książeczek i obroty P. K. O. wzrosłyby przez tę inowację. (gh)

— * **O pomost dla przechodniów.** Naprawa mostu Chrobrego przeciąga się z tygodnia na tydzień i ważna arterja komunikacyjna jest w dalszym ciągu zablokowana. Szczególną niewygodę mają piesi, dla których ustawiono z obu stron koryta odnogi Warty prowizoryczne schody. Dla osób starszych, którym kilka razy w ciągu dnia wypada tamtędy droga, oraz dla matek z dziećmi w wózkach schody te są prawdziwą udręką. Zdaje się, że postąpionoby znacznie rozsądniej, gdyby, zamiast dwóch konstrukcyj schodkowych, zbudowano poprzez suche koryto drewniany pomost dla pieszych. Pomosty takie budują saperzy wojskowi w przeciągu kilku godzin. Jeżeli naprawa mostu Chrobrego będzie jeszcze długo trwała — są tacy, co twierdzą, że termin wiosenny nie jest wcale wykluczony — to pomost dla pieszych należy zbudować jeszcze teraz, bo w jesieni i w zimie — w deszczu i mrozie — schody będą zbyt niebezpieczne. (wk)

— * **Prośba, która winna być uwzględniona.** Mieszkańcy ul. św. Szczepana na Dębcu skarżą się na okropne błoto na tej ulicy. Specjalnie zaś na odcinku od ul. Wiśniowej do Alei Czechosłowackiej. Swego czasu był tu chodnik z żużlu, ale po założeniu na wspomnianym odcinku rur gazowych, następnie zaś wodociągowych, chodnik zniknął w glinie po dwukrotnem przekopaniu terenu. Taki stan rzeczy wszyscy tutaj dotkliwie odczuwają, specjalnie zaś dzieci, które, idąc do szkoły, brną po kostki w błocie, a następnie w mokrem obuwiu muszą siedzieć w szkole po kilka godzin, narażając się na zakatarzenie, względnie przeziębienie. Matki tych dzieci zwracają się za naszem pośrednictwem do zarządu miejskiego o przywrócenie chodnika do stanu pierwotnego, t. j. o umocnienie go żużlem. Sądzimy, że ta słuszna prośba zostanie uwzględniona. (sk)

— * **W sprawie placówki pocztowej na Łazarzu.** W związku z naszą notatką w sprawie uruchomienia placówki pocztowo-telekomunikacyjnej dla Al. Hetmańskiej, ul. Jarochowskiego i innych, o co dopominali się mieszkańcy tych ulic, nadsyła nam dyrekcja poczt w Poznaniu wyjaśnienie, że z dniem 6 sierpnia b. r. uruchomiła w sklepie kolonjalnym przy Al. Hetmańskiej 27 pośrednictwo pocztowo-telekomunikacyjne, czynne w czasie otwarcia składu, które załatwia sprzedaż znaczków pocztowych, przyjmuje listy polecone w obrocie wewnętrznym oraz telegramy. Jeśli chodzi o ul. Jarochowskiego i sąsiednie, to mieszkańcy ich mogą korzystać z kiosku przy ul. Wyspiańskiego, czynnego codziennie od godz. 8—19 (z wyjątkiem niedziel i świąt). Zarówno Łazarz jak Górczyn posiadają urzędy pocztowo-telekomunikacyjne (3 i 7), zdaniem więc dyrekcji poczt, te cztery placówki pocztowe zaspokoją w zupełności w obecnym stanie rzeczy potrzeby mieszkańców tych dzielnic. (sk)

Z TARGU

— Dnia 11 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono (w złotych za pół kg wagi ze sztuką):

Nabiał: masło wiejskie 1,20—1,25, masło mlecz. 1.30—1.40 twaróg 0.20—0.25, śmietana (litr) 1.00—1.20 mleko (litr) 0.17—0.20, jaja mendel 1.00—1.10.

Drób i dziczyzna: kura 1.60—2,50, kaczka 2.00—2.50, gęś [illegible] gołębie para 0.60—0.90, para kurcząt 1,50—2,40, para kuropatew 1.00—1.40.

Mięso: wieprzowina 0.70—1.00, wołowina 0,60—1,00, cielęcina 0.70—1.20, ekopowina 0.80—1.20 słonina 0.85—0.90, smalec 1.15—1.20, mózg cielęcy 0.40

Ryby: szczupak 1.20—1.30, węgorz 1.30—1,40, lin 1.10—1.20 leszcz 0.50—0.80, białe ryby 0.20—0.40, sandacz 1.60—1.80, sum (dziel.) 1.50—1.60, karp 0.90—1.00 karaś 0.60—1,00, ryby śnięte 20—30 gr mniej

Raki mendel: 0.80—2.50.

Jarzyny (w groszkach): ziemniaki 3—4, szpinak 10—15, buraki pęczek 10, pietruszka (pęczek) 10, seler (sztuka) 5—10, rabarber 5—10 zielona sałata 3—5 rzodkiewki (pęczek) 5, marchew (pęczek) 5 kalafior 10—40 cebula 5, pomidory 5—8 fasola żółta 20—30, zielona 15—25, ogórki mendel 25—50, kapusta biała (główka) 5—10, włoska 10—15, modra 10—15.

Grzyby: Kurki (lisice) 10—15, grzyby mieszane 20—30 borowiki 50—70, maślaki 15—30, pieczarki 20—30, rydze 70—80, zielone grzyby 20—30.

Owoce: jabłka 10—40 gruszki 10—25 owoce suszone 0,80—1,00 brzoskwinie 25—50, śliwki 10—15 borówki 30—35, winogrona 0,60—1,10.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **W pełnym gazie.** W bramie domu przy Alejach Marcinkowskiego 1 a, znaleziono nieprzytomnego mężczyznę. W obawie iż jest to ciężko chory, wezwano pogotowie ratunkowe (66-66). Lekarz stwierdził, że „chory" utracił przytomność wskutek nadużycia alkoholu. Pijaka „przechowano" aż do wytrzeźwienia w areszcie policyjnym. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcia.** Jako podejrzanego o kradzież ujęto 24-letniego Stanisława Niedbałę, z zawodu robotnika, bez stałego mieszkania. — Za czynny opór władzy i znieważenie policjanta w służbie ujęto Pelagję Pilarską, kobietę z półświatka, mieszkającą przy ul. Żydowskiej. (kl)

Pożar młyna parowego

Zbąszyń. (zb) Wczoraj rano wybuchł groźny pożar w młynie i tartaku parowym przy ul. 17 Stycznia, własność p. Antoniego Szostaka, dzierżawionym przez p. Juraszewskiego.

W kilka minut po alarmie przybyła na miejsce tutejsza straż pożarna, a za nią okoliczne straże ze Strzyżewa, Przyprostyni, Nądni, Chobienic, kolejowa ze Zbąszynia oraz zmotoryzowana z Neu-Bentschen w Niemczech. Akcja ratunkowa była utrudniona z powodu braku dostatecznej ilości wody. Dopiero po przybyciu zmotoryzowanej straży położono około 400 mtr. węża i czerpano wodę z jeziora zbąszyńskiego. Akcja ratownicza ograniczyła się do zapobieżenia zapaleniu się tartaku, natomiast młyn spłonął doszczętnie. Straty sięgają kilkadziesiąt tysięcy złotych. Młyn nie był ubezpieczony.

Przy akcji ratunkowej, w czasie wyrzucania zboża i mąki w workach z palącego się młyna, spadł worek wagi 100 kg na Bronisława Michałowskiego, lat 29, i dotkliwie go poturbował.

Wojsko powraca z ćwiczeń do Poznania

Wkrótce powrócą do Poznania z ćwiczeń oddziały garnizonu poznańskiego. Powrócą z manewrów, które miały na celu przygotowanie naszego wojska do skutecznej obrony przed wrogiem, jakiby zagrażał naszemu krajowi.

Oddziały te powitają najserdeczniej mieszkańcy Poznania, dając w ten sposób wyraz łączności społeczeństwa z armją.

Oficjalne powitanie oddziałów, wracających z manewrów, nastąpi w dniu 15 b. m. o godz. 16,30 na placu Wolności przez tymczasowego wiceprezydenta inż. Rugego.

Z placu Wolności oddziały wojskowe odmaszerują przed pomnik Wdzięczności, gdzie odbędzie się defiladá. Wojsko wkroczy do Poznania na plac Wolności drogą na most św. Rocha, Groblę, Wielkie Garbary, Wielką, Stary Rynek, Nową. Wzdłuż trasy, którą przechodzić będzie garnizon, domy winny być odpowiednio udekorowane. (sk)

Ślub na łożu śmierci

Inowrocław. (Tel. wł.). Późnym wieczorem, o godz. 23 — w szpitalu powiatowym w Inowrocławiu ks. kapelan Ziarniak, udzielił ślubu stróżowi koszar Stefanowi Karasińskiemu i Franciszce Jankowskiej z Inowrocławia. Wieczorem, o godz. 7-ej przybyła do szpitala narzeczona Karasińskiego, dopytując się o stan jego zdrowia. Ponieważ Karasiński czuł się już bardzo słaby — wyraził życzenie zawarcia ślub Przywołano kapłana i ślub się odbył wśród ciszy szpitalnej.

Rano o godz. 3 Karasiński zmarł.

Kronika towarzyska

Wszystkie grzeczne dzieci poproszą bardzo grzecznie swe mamusie, ciocie, wujków i wszystkich krewnych i znajomych na zabawę ogrodową Stow. Pań Miłosierdzia. Zabawa zapowiada się bardzo pięknie, dla dzieci przygotowano specjalny strój papierowy i różne niespodzianki, a dla starszych konkursowe gry o premie, loterię o przepiękne fanty, koszyk szczęścia, a przedewszystkiem znany i renomowany smaczny a tani bufet własny. Wstęp tylko 20 gr. od osoby. Dojazd tramwajem nr. 3. Czysty zysk na ubogich i bezrobotnych par. Farnej. W razie niepogody zabawa na sali.

zg 489/90

Przed pogrzebem

Pogrzeb śp. prof. Kazimierza Abramowicza odbędzie się w niedzielę. Kondukt żałobny wyruszy o godz. 16, z kostnicy szpitala wojskowego przy

Wałach Jana III. W drodze na cmentarz parafji św. Marcina przy ul. Bukowskiej. Kondukt zatrzyma się przed gmachem auli uniwersyteckiej, gdzie rektor i senat uniwersytetu poznańskiego oraz przedstawiciel młodzieży akademickiej pożegnają Zmarłego.

KRONIKA SĄDOWA

— * **Wyrok w procesie o kradzież karabinów.** W czwartek w godzinach popołudniowych zapadł wyrok w procesie o kradzież 14 karabinów, dokonaną w dniu 2 listopada ub. r. w Radomiu, pow. obor-

Wizytacja biskupia w Ostrowie

Ostrów. (os) W czwartek przybył do parafji ostrowskiej w charakterze zwierzchnika archidiecezji J. E. ks. biskup Dymek, aby dokonać prawem kanonicznem przepisanej wizytacji.

Dostojny gość przybył do Ostrowa od strony Raszkowa. U granic parafji oczekiwali ks. biskupa członkowie rady parafjalnej i banderja konna. Wśród tłumnych szpalerów dzieci i starszych, przez pięknie zielenią i chorągwiami ozdobione ulice przejechał ks. biskup, witany żywiołowemi oklaskami, na rynek. Tu witało go licznie zgromadzone duchowieństwo miejscowe i okoliczne, władze, wojsko i społeczeństwo. Imieniem miasta powitał Jego Ekscelencję burm. Cegiełka; wierszykiem i bukietem kwiatów witała mała Woschkówna. Przy pieśni „Kto się w opiekę" wprowadzono wśród bicia dzwonów ks. biskupa do kościoła. Tu z chóru zabrzmiał śpiew „Ecce Sacerdos". Po modlitwach, miejscowy proboszcz ks. dziekan Płotka powitał ks. wizytatora, zapewniając go, że duch wiary w Boga i Kościół w parafji naszej jest zawsze żywy. Radosną wiadomość zakomunikował duszpasterz ks. biskupowi, że miasto oddało grunt przy ul. Raszkowskiej (strzelnica miejska) pod budowę drugiego kościoła w Ostrowie. Nowy kościół stanie w Ostrowie pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego. W odpowiedzi wygłosił z ambony ks. biskup dłuższe podniosłe przemówienie, błogosławiąc pod koniec budowie nowego kościoła w Ostrowie i parafjanom. Następnie celebrował ks. biskup nabożeństwo żałobne za zmarłych parafjan, poczem w procesji odprowadzono go na probostwo. Po krótkiej przerwie udzielał ks. bisk. sakramentu bierzmowania do późnego wieczora.

Pobyt J. E. ks. biskupa Dymka w Ostrowie potrwa do poniedziałku.

J. E. ks. biskup Dymek przechodzi na rynku ostrowskim przed frontem organizacyj.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Czy 1 października wygaśnie ochrona lokali handlowych?

Zbliża się data 1 października rb., kiedy to mają nabyć mocy obowiązującej wypowiedzenia lokali handlowych, a tu nic jeszcze nie wiadomo, czy starania organizacyj kupieckich o odroczenie tego terminu, zostaną uwieńczone pozytywnym wynikiem, czy też nie. Sytuacja jest wysoce niejasna.

Organizacje właścicieli nieruchomości twierdzą, że tylko w b. nielicznych wypadkach dokonano wypowiedzenia, natomiast organizacje kupieckie wyrażają pogląd, że pp. „kamienicznicy" bardzo licznie skorzystali z noweli do ustawy o ochronie lokatorów, zezwalającej na wypowiedzenie umowy najmu z dniem 30 września. Spotkaliśmy się nawet ze zdaniem, że w tych miejscowościach, w których właściciele nieruchomości wstrzymali się od wypowiedzeń, bierność taką należy tłumaczyć... podstępem (!) ze strony „kamieniczników", wystrzegających się dania powodu stronie przeciwnej do kontrakcji. Jest to, zdaje się, zapatrywanie nieco „przefajnowane". Strach ma wielkie oczy!

Wiadomo w tej chwili tyle tylko, że władze państwowe nie przyjęły pierwszego projektu opracowanego przez centralne organizacje kupieckie dot. nowelizacji dekretu z listopada ub. roku. Jak wiadomo, projekt odnośny zmierzał do bezwzględnego odroczenia o 3 lata terminu 30 września rb. Po odrzuceniu tego projektu przez czynniki rządowe, centralne organizacje kupieckie przygotowały drugi projekt, idący w kierunku ewolucyjnego zniesienia ochrony lokatorów w stosunku do lokali handlowych oraz stworzenia jak najbardziej przychylnych warunków dla zawierania dobrowolnych umów w okresie przejściowym.

Delegacja kupiectwa, która drugi ten projekt przedstawiła p. wicepremjerowi Kwiatkowskiemu, nie otrzymała żadnego wiążącego oświadczenia. Dowiedziała się tylko tyle, że sprawa zostanie rozpatrzona. Jak nas poinformował jeden z członków wspomnianej delegacji, wicepremjer odniósł się chłodno do całej sprawy.

Więc wyniki akcji ze strony kupców i kontrakcji ze strony właścicieli nieruchomości nie są dotychczas znane. Jedna rzecz wszakże jest pewna. Oto, że stan niepewności nie jest pożądany w życiu gospodarczem. Nieraz jest lepiej, że znaną jest niedobra wiadomość, niż brak wszelkiej wiadomości. Osobiście znamy kilku kupców poznańskich, którzy nie wiedzą, co począć: czy zgodzić się na zaproponowaną przez właściciela lokalu podwyżkę (a nuż termin zostanie odroczony?), czy czekać bezczynnie (a nuż trzeba będzie lokal opuścić z dniem 30 bm.?), czy wreszcie szukać nowego lokalu. Jakakolwiek wiadomość wybawiłaby tych nieszczęsnych z dręczącej ich niepewności.

Tłumaczono nam nawet, że niepewność, w jakiej znajdują się niektórzy kupcy, którym lokale wymówione na 30 bm, oddziałuje ujemnie na tok produkcji i handlu, bowiem nie mając pewności, czy będą mieć swe składy z początkiem przyszłego miesiąca, kupcy ci podobno wstrzymali się z dokonywaniem zamówień u producentów i hurtowników, a nawet — na wszelki wypadek wypowiedzieli swoim pracownikom. Nie mieliśmy sposobności i możności skontrolowania słuszności powyższych informacyj, niemniej jednak jesteśmy przekonani o szkodliwości braku ostatecznej decyzji czynników rządowych w sprawie nowelizacji dekretu listopadowego. Należy domagać się wydania komunikatu urzędowego co do zamierzeń rządu w omówionej sprawie.

Poniżej podajemy — za prasą warszawską — dalsze szczegóły o odbytej w min. skarbu konferencji między przedstawicielami właścicieli nieruchomości i zrzeszeń kupieckich, o której wynikach donosił już krótko nasz korespondent warszawski. Na konferencji tej zostało podobno osiągnięte porozumienie co do sposobu praktycznego rozwiązania sprawy przejścia lokali handlowych z pod ochrony lokatorów do wynajmu z wolnej ręki.

Osiągnięty kompromis polega na projekcie wprowadzenia do ustawy o ochronie lokatorów przepisów, dopuszczających tak zwane moratorjum sędziowskie, któreby było stosowane w poszczególnych indywidualnych wypadkach, gdyby między zainteresowanemi stronami po wypowiedzeniu lokalu nie mogło dojść do porozumienia i zawarcia umowy o wynajem. W ten sposób sądy zostałyby upoważnione w drodze ustawowej do odraczania eksmisji na pewien okres przejściowy. Prawdopodobnie okres ten ustalony będzie na dwa lata. Orzeczenia te sądy wydawałyby po zbadaniu okoliczności sprawy i słusznych interesów obu stron.

Osiągnięto również porozumienie co do zastosowania specjalnych terminów wypowiedzeń dla firm, które przez dłuższy czas zajmowały lokale handlowe i przemysłowe, a więc na przykład przy zajmowaniu lokalu przez okres pięcioletni — wypowiedzenie najmu następować ma na 6 miesięcy naprzód, a przy korzystaniu z lokalu przez 10 lat — wypowiedzenie ma następować na jeden rok zgóry.

Wreszcie osiągnięto porozumienie co do zasady uznania prawa do odszkodowań dla firm za dokonane przez nie, a nie zamortyzowane inwestycje. Do wypłacenia tego rodzaju odszkodowań obowiązany byłby właściciel nieruchomości. Określanie wysokości odszkodowania powierzone zostałoby sądom. Min. sprawiedliwości ma przygotować na podstawie tego porozumienia projekt nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów. Przedstawiciele właścicieli nieruchomości oraz zrzeszeń kupieckich i rzemieślniczych — wobec zawarcia tego porozumienia mają podjąć akcję wśród swych członków w kierunku zawierania umów najmu.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Obliczanie podatku dochodowego od uposażeń, gdy podatek opłaca służbodawca z własnych funduszów.** Ministerstwo skarbu okólnikiem z dnia 8 lipca 1936 r. L. D. V. 21454/2/36 wyjaśniło, że w przypadkach, gdy służbodawca nie potrąca należnego podatku dochodowego od wypłacanego pracownikowi wynagrodzenia, lecz ponosi go z własnych funduszów, wówczas, w myśl postanowień ustawy o państwowym podatku dochodowym obowiązany jest przyjąć za podstawę obliczenia podatku taką kwotę wynagrodzenia, by po potrąceniu od tej kwoty obliczonego podatku pozostała różnica wyrażała sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty. Jeżeli pracodawca opłaca za pracownika z funduszów własnych nietylko podatek dochodowy, ale i inne świadczenia, które winien ponosić sam pracownik (ubezpieczenia społeczne, fundusz pracy i t. p.), wówczas za „sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty" uważać należy kwotę rzeczywiście przez pracownika otrzymaną łącznie z wyżej wymienionemi świadczeniami. W celu obliczenia podatku należy przedewszystkiem ustalić zarobek brutto pracownika, t. j. tę kwotę, która ma stanowić podstawę do zastosowania odpowiedniej stawki podatkowej. Po potrąceniu od tej kwoty obliczonego podatku, pozostała różnica wyraża sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty. (k)

(p) **Odpis na amortyzację.** Ministerstwo skarbu okólnikiem z dnia 7 sierpnia 1936 roku L. D. V. 23355/2/36 przesłało urzędom skarbowym wyciąg z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 29 kwietnia 1936 r. L. Rej. 4029/34, wyjaśniający, że skarżący nie wskazuje, na jakim przepisie prawnym opiera obowiązek władzy dokonywania potrąceń na amortyzację z urzędu. Dopuszczalność potrąceń na amortyzację przedmiotów, wskazanych w art. 6 ustawy, jest ustępstwem od zasady, że tworzenie wolnych od podatku rezerw z dochodów na żadne cele nie jest dopuszczalne, a więc tylko wyjątkiem są odliczenia z dochodu na fundusz amortyzacyjny, z którego dobrodziejstwa może korzystać płatnik, ale tylko w tym wypadku, o ile z odnośnem żądaniem wystąpi. Żądanie zastosowania tego ustępstwa jest uprawnieniem podatnika, z którego może on korzystać, lecz nie musi. Żaden przepis ustawowy o podatku dochodowym nie nakłada obowiązku na władzę, aby jakichkolwiek wogóle potrąceń była obowiązaną dokonywać bez żądania strony. (k)

Z KRAJU

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukazał się nr. 68 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 10 września r. b. Opublikowano w nim m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. Prezydenta R. P. z dnia 8 września rb. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień porozumienia polsko - niemieckiego z dnia 18 lipca r. b., dotyczącego uzupełnienia umowy gospodarczej między Polską a Niemcami z dnia 4 listopada 1935 r. (poz. 491); rozp. rady ministrów z dnia 26 sierpnia r. b. o oznaczaniu pochodzenia niektórych kategoryj towarów w wewnętrznym handlu detalicznym (poz. 493); rozp. ministra poczt i telegrafów z dnia 21 sierpnia r. b. o warunkach wysyłania niektórych przesyłek pocztowych za granicę (poz. 494); rozp. ministra spr. wewn. z dnia 26 sierpnia r. b., wydane w porozumieniu z ministrem skarbu o komunalnym funduszu pożyczkowo - zapomogowym (poz. 495).

(k) **Warunki wysyłania za granicę listów poleconych i wartościowych.** Ukazało się rozp. ministra Poczt i Telegrafów z dn. 21 sierpnia r. b. o warunkach wysyłania niektórych przesyłek pocztowych za granicę. Na podstawie tego rozporządzenia listy polecone oraz listy i paczki z podaną wartością z przeznaczeniem za granicę przyjmuje się wyłącznie w stanie otwartym. Listy polecone lub listy wartościowe zamknięte, przeznaczone za granicę, znalezione w skrzynkach pocztowych, zwraca się nadawcy, a w braku nadawcy na przesyłce traktuje się jako niedoręczalne. Wspomniane rozporządzenie ma na celu przeciwdziałanie wysyłaniu za granicę pieniędzy wbrew przepisom o reglamentacji dewizowej. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

(k) **O uzupełnienie ustawodawstwa finansowo - rolnego.** Zagadnienie uporządkowania długów rolniczych dotychczas nie jest ostatecznie rozwiązane, mimo obowiązującego już ustawodawstwa oddłużeniowego. Dlatego też rolnictwo wielkopolskie stale podnosi konieczność szybkiego uzupełnienia braków w ustawodawstwie finansowo - rolnem. Wśród szeregu postulatów, jako niecierpiący zwłoki należy wymienić konieczność wydania rozporządzenia rady ministrów jeszcze z dnia 23. 5. 1935 r. o ulgach dla dłużników skarbu państwa i instytucyj prawa publicznego z tytułu należności prywatno - prawnych, mających charakter długów rolniczych. Ciążące bowiem z tego tytułu na rolnictwie zobowiązania, datujące się jeszcze z lat dawnych, uniemożliwiają w licznych wypadkach sanację finansową gospodarstw rolnych. (az)

(k) **Czego domaga się przemysł hotelarski?** Przemysł hotelarski ziem zachodnich wysunął ostatnio szereg postulatów, które znalazły silne poparcie w Naczelnej Org. Przem. Hotelowego w Warszawie. Wspólne wystąpienie do czynników rządowych domaga się m. in. uruchomienia specjalnych kredytów dla poczynienia koniecznych inwestycyj w przemyśle hotelarskim, wprowadzenia ograniczeń przy wydawaniu koncesyj na hotele i pensjonaty, utrzymania ustawy o ochronie lokatorów w odniesieniu do hoteli i pensjonatów, wprowadzenia ustawowej ochrony nazwy „hotel" i „pensjonat" oraz uproszczenia windykacyj należności zakładów holetowych za wynajem pokojów. (az)

(k) **Zawarcie umowy zbiorowej w cegielnictwie.** Zarządzeniem min. opieki społecznej z dnia 18 ub. m. nadano moc powszechnie obowiązującą umowie zbiorowej, ustalającej warunki płacy i pracy w cegielniach na obszarze miejscowości: Rudnicze, Żabikowo, Junikowo, Kotowo, Świerczewo i Fabjanowo — pow. poznańskiego. Wspomnianą umowę zbiorową zawarto pomiędzy pracodawcami wymienionych cegielni a Centralnym Związkiem Robotników Przem. Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów i Chrześć. Zjedn. Zawodowem okręg Poznań.(az)

(k) **Towarowe transakcje wiązane.** Komisja Dewizowa ostatnim okólnikiem (nr. 34) postanowiła, że import i eksport towarów, dokonywanych w ramach towarowych transakcyj wiązanych, może się odbywać na zasadzie specjalnego zezwolenia, wydanego przez Związek Izb Przemysłowo - Handlowych R. P. w Warszawie. Równocześnie Komisja Dewizowa upoważniła bank dewizowy (wymieniony w zezwoleniu Związku Izb Przem. Handlowych) do wykonywania — bez względu na sumę przekazów i bez osobnego zezwolenia Komisji w terminie i do wysokości oraz na warunkach, podanych w tem zezwoleniu — przekazów zagranicznych sum, należnych za importowany do Polski towar. Rozliczenie transakcyj kompensacyjnych odbywać się będzie wyłącznie w walutach obcych, wymienionych w zezwoleniu. Warunki, zamieszczone w zezwoleniu Związku Izb o sposobie zapłaty za wywiezione i przywiezione towary, powinny być ściśle przestrzegane przez banki dewizowe.

(k) **Brak surowca w garbarniach.** Garbarnie polskie odczuwają od dłuższego czasu brak surowca, szczególnie do wyrobu skór podeszwowych, który musi być przeważnie importowany, gdyż krajowy materjał nie nadaje się naogół do wyrobu grubych i wytrzymałych skór podeszwowych, zużytkowanych przedewszystkiem w obuwiu, przeznaczonem do noszenia na wsi. Trudności w zaopatrywaniu się w skóry podeszwowe powstały w zwiększonej mierze po wprowadzeniu przez ministerstwo p. i h. postanowień sprowadzania szeregu artykułów z krajów zamorskich wyłącznie w drodze kompensaty kierunkowej. Łącznie z tem postanowiono, poczynając od okresu lipiec — sierpień, nie uruchamiać kontyngentów na skóry z krajów zamorskich z wyjątkiem Argentyny, wobec czego przemysł garbarski miał możność sprowadzać w ramach kontyngentów przywozowych skóry z krajów europejskich oraz z Argentyny. Aczkolwiek przyznano jeszcze później mały dodatkowy kontyngent na skóry z krajów zamorskich, to jednak w sumie przemysł garbarski otrzymuje tylko połowę tych ilości skór, które sprowadzał z zagranicy w ub. roku, kiedy import skór był już również zredukowany. Polski Związek Przemysłowców Garbarzy zaproponował, z uwagi na powolny rozwój obrotów kompensacyjnych z krajami o bilansie ujemnym, stopniowe przejście z kontyngentów na obrót kompensacyjny w ten sposób, aby każdorazowy dotychczasowy kontyngent z krajów zamorskich był zmniejszany o 15 do 20 proc. Czynniki ministerjalne nie są jednak skłonne zaakceptować ten punkt widzenia. (l)

Z ZAGRANICY

(z) **Zwyżka cen ołowiu.** Wzrastające zapotrzebowanie konsumcji spowodowało ostatnio zwyżkę cen ołowiu. W dn. 7 bm. zanotowano na giełdzie londyńskiej dalszą zwyżkę ceny o 8 sh 9 d. do 18 funt. za tonnę przy obrocie, wynoszącym 1,800 tonn. Koła dobrze poinformowane uważają, że podstawą zwyżkowej tendencji jest perspektywa zmniejszających się dostaw tego metalu z uwogi na wydarzenia hiszpańskie oraz prawdopodobieństwo spadku produkcji w niektórych innych krajach produkcyjnych.

(z) **Poprawa na rynku kauczuku.** Światowe spożycie kauczuku w pierwszem półroczu b. r. wynieść miało 497,7 tys. tonn wobec 472,1 tys. tonn w odpowiednim okresier. ub. Wzrost spożycia kauczuku nie był równomierny we wszystkich krajach. I tak np. w Stanach Zjednoczonych konsumcja kauczuku wzrosła z 253,0 tys. t do 283,0 tys. t, natomiast w Anglji spadła z 46,8 tys. t do 43,3 tys. t. Decydującą rolę dla zwiększenia zbytu kauczuku odegrał rynek amerykański. Światowe zapasy kauczuku zmniejszyły się z 652,3 tys. t w końcu czerwca r. ub. do 491,0 tys. t w końcu czerwca b. r. W związku ze zmniejszeniem się zapasów światowych nastąpiła poparwa cen w okresie pierwszego półrocza r. b.

(z) **Możliwości i system włoskiej kolonizacji w Abisynji.** „Tribuna" zamieszcza korespondencję z Adis Abeby na temat możliwości włoskiej kolonizacji w Abisynji. Dziennik twierdzi, iż są bardzo poważne możliwości tej kolonizacji ze względu na rozległe i żyzne tereny, które dotychczas nie były należycie eksploatowane. Kolonizacja rolnicza zapewnić ma pracę i wyżywienie osadnikom włoskim, a równocześnie stworzyć rynek zbytu dla włoskiej produkcji maszyn rolniczych. Pod uprawę wzięte będą przedewszystkiem tereny, leżące odłogiem oraz majątki, należące do negusa i zbiegłych rasów. Kolonizacja rolnicza będzie miała charakter wyłącznie włoski. Tubylcy będą mogli pracować z Włochami jedynie na zasadzie zależności od osadników. W ośrodkach kolonizacyjnych prowadzona będzie uprawa na sposób europejski. W systemie tym chodzi o uniknięcie konkurencji między pracą Włochów i tubylców oraz o niedopuszczenie do kolonizacji mieszanej, obejmującej zarówno Włochów jak i Abisyńczyków. Tubylcy będą mogli znaleźć pracę w małych fermach i gospodarstwach, położonych w okolicach tropikalnych, gdzie warunki klimatyczne nie sprzyjają pracy białych. Gospodarstwa te będą mogły pod kierownictwem włoskich fachowców specjalizować się w uprawie roślin podzwrotnikowych. Przeprowadzenie kolonizacji rolniczej w Abisynji, konkluduje dziennik, jest jednem z głównych zadań, jakie wytknął sobie rząd wice-króla Grazianiego.

Z WYDAWNICTW

(w) **II Poradnik Księgowego.** Związek Księgowych w Polsce wydał najnowszy Poradnik Księgowego (450 str.), który zawiera opracowania poradnikowo-artykułowe oraz materjały informacyjne, niezbędne w buchalterji, rachubie, wogóle — w gospodarce rachunkowej każdego przedsiębiorstwa przemysłowego, handlowego i finansowego. Każdej rachunkowości i księgowości, każdemu dyrektorowi, kierownikowi i szefowi rachuby w codziennej praktyce Poradnik odda cenne usługi. Poradnik zawiera następujące działy: 1) zagadnienia ogólne księgowości, takie, jak np. bilanse, ich analiza i krytyka, inwentarz, szacowanie remanentów, zagadnienia amortyzacji, odpisy wierzytelności wątpliwych, kontrole ilościowe, rezerwy, prawidłowość i rzetelność ksiąg i t. d., 2) księgowość przedsiębiorstw specjalnych (przemysł, komis-spedytorstwo), 3) księgowość przedsiębiorstw finansowych, 4) rolna, 5) organizacyj społecznych, 6) związków samorządowych, 7) organizacja i kierownictwo, 8) ustawodawstwo skarbowe, 9) społeczne z orzecznictwem i komentarzami, 10) rzeczoznawcy księgowości, 11) ruch zawodowy, 12 informacje z tabelami i obliczeniami. Wszystkie materjały w Poradniku doprowadzone są do stanu ostatniej aktualności. Poradnik oprawiony jest w płótno angielskie i ma złocone napisy. Cena Poradnika wynosi zł 12.—

Groteskowe prawa i przywileje

Panowie w cylindrach — Przywilej wysokiej szubienicy — Rycerze kalesonowi

W tych dniach odżyło jedno ze starych, półzapomnianych, a osobliwych praw angielskich, kiedy speaker Izby Gmin pozbawił pewnego posła socjalistycznego głosu, ponieważ przemawiał w Izbie. nie mając na głowie przepisowego — cylindra. Deputowany w danym wypadku poradził sobie w ten sposób, że, nie namyślając się długo, zdjął siedzącemu przed nim „koledze" James de Rothschild'owi cylinder i nakrył nim sobie głowę, poczem mógł już swobodnie kontynuować swą mowę.

Zresztą prawo, nakazujące, by członek parlamentu angielskiego, zabierając głos w pewnych sprawach, czynił to zawsze po uprzedniem nałożeniu na głowę cylindra, nie jest tak dawne, jak różne nie mniej dziwaczne przywileje, przysługujące niektórym parom zasiadającym w Izbie lordów. Jeden z nich, Duke of Atholl, wspomniał niedawno, że posiada odziedziczone po swych przodkach prawo utrzymywania własnej, wyłącznie jemu podległej formacji wojskowej, składającej się z tysiąca żołnierzy, których użyć mu wolno według swego osobistego uznania.

Niezmiernie oryginalny jest także przywilej Atholl'ów, że w razie skazania na śmierć członka tego rodu tenże ma prawo żądać powieszenia go na szubienicy, wyższej o dziesięć metrów od normalnej. „Żaden inny obywatel kraju — tak głosi odnośny reskrypt królewski — nie może korzystać z tego przywileju". Natomiast każdy z lordów ma prawo zawisnąć na sznurze czysto jedwabnym, którego kolor wybrać sobie może dowolnie.

Niemniej ciekawe są przywileje książąt Norfolk i Beaufort. Podczas gdy pierwszemu z nich przysługuje prawo żądania każdego czasu, całego pułku kawalerji, jako osobistej eskorty, to znów drugi ma prawo zatrzymać w szczerem polu każdy przebiegający przez jego włości pociąg ekspresowy, jeśli zapragnie udać się nim w podróż.

Nawet w samej Anglji mało komu jest wiadome, że niektóre dziedziny wiedzy znajdują sie na indeksie prawnym. Tak n p. zakazane jest zajmowanie się studjami okultystycznemi. Prawo to, datujące się z drugiej połowy 17 wieku, dotąd z angielskiego kodeksu nie zostało usunięte, a zatem i dziś jeszcze obowiązuje. Wobec tego pionierzy tej nauki, jak: Sir Oliver Lodge, Lady Conan Doyle i Harry Price, już dawno powinniby zawisnąć na stryczku, bowiem odnośny paragraf opiewa, że „wszyscy posiadający drugie widzenie i utrzymujący stosunki z czwartym wymiarem, zarówno mężczyźni jak kobiety, powinni niezwłocznie być straceni".

Jest rzeczą charakterystyczną, że trafiają się przemyślni osobnicy, którzy potrafią w dżungli paragrafów kodeksu angielskiego wyławiać różne dziwolągi dawno zapomnianych praw i przepisów, aby z nich wyciągnąć dla siebie korzyści materjalne. Oto przed nie tak dawnym jeszcze czasem, pewna młoda dziewczyna otrzymała 5 000 funtów szterlingów „odszkodowania" od jednego z towarzystw filmowych, gdyż zdołała dowieść, że „zdjęcia optyczne" w niedzielę i dni świąteczne są prawnie zakazane. Obecnie, prawo to przestało już obowiązywać. W innym wypadku, uczucia religijne jakiegoś sprzedawcy „obrażone" zostały przez mecz bokserski kobiet, urządzony w niedzielę. „Obrażone uczucia" dały mu okrągłą sumkę tysiąca funtów. Powoli jednak, łowcom prastarych praw i przepisów, coraz bardziej utrudniana jest profesja przez ogłaszanie ustaw uzupełniających.

Na końcu przytoczymy najbardziej z wszystkich osobliwy przywilej, przysługujący potomkom generała Forestera. Otóż mają oni zagwarantowane aktem królewskim prawo ukazywać się na przyjęciach dworskich, odziani tylko — w bieliznę. Król William IV obdarzył tą szczególną „łaską" generała za czyn bohaterski, kiedy to Forester, czasu wojny z Francją, pewnej nocy wybiegł z namiotu w „negliżu", rzucając się na nacierającego wroga i odnosząc w końcu walne zwycięstwo. Nie było jednak pono dotąd wypadku, by który z „rycerzy kalesonowych" z wspomnianej prerogatywy skorzystał...

kr.

W rocznicę bitwy pod Marną odbyło się nabożeństwo za poległych w słynnej katedrze w Meaux. Zdjęcie przedstawia moment, gdy delegacje stowarzyszeń ze standarami po nabożeństwie wychodzą z kościoła.

Władze celne w Rumunji nakazały spławić 2.500 kg. sacharyny, skonfiskowanej jako kontrabanda, do kanałów miejskich.

Admirał Byrd opowiada

o swej wyprawie na szósty kontynent

Ostatnia wyprawa admirała Byrda do krainy lodów pod biegunem południowym (1933 — 35) była przygotowana nadzwyczajnie starannie i z wielką znajomością rzeczy. Składało się na nią 120 mężczyzn, w tej liczbie aż 5 ślepych pasażerów, 153 psów, 2 okręty, 4 samoloty i 5 traktorów czołgowych.

W filmach z ekspedycji Byrda z lat 1928 — 29 widniały potężne pasma gór, których zbadanie było głównym celem drugiej jego ekspedycji. Chodziło przedewszystkiem o stwierdzenie, czy góry te są dalszym ciągiem And południowo - amerykańskich, lub czy też są formacją samodzielną. W związku z tem ekspedycja przeprowadzić miała badania geologiczne. Na zdobyciu bieguna południowego Byrdowi tym razem nie zależało, gdyż dzieła tego dokonał był już w czasie pierwszej swej wyprawy. Tym razem interesował go tylko jeszcze biegun magnetyczny.

Obecnie pojawiła się książka, w której Byrd opisuje swoją wyprawę. Opowiada on tam, że przygotowania do niej zajęły mu cały rok. Nic dziwnego, jeżeli się zważy, co wszystko trzeba było zabrać ze sobą. A więc: piece ze Szwecji, narty z Norwegji, futra z Alaski, psy z północnej Kanady, bambusy z Japonji, mapy geograficzne z Anglji itd. Zabrano olbrzymi zapas części rezerwowych dla samolotów i innych maszyn. Zapasy żywności obejmowały m. in.: 15 tys. kg. cukru, 30 tys. kg. mąki, 1 tys. kg. suszonych jarzyn, kilkanaście tonn żywności dla psów, 7 tys. m. materjału nieprzemakalnego. Dalej zabrano drzewa hikorowego na 50 sań, 30 tys. m. specjalnego drutu do pomiarów morskich, 100 tys. śrub, 1 tys. kg. tytoniu, 6 skrzyń gumy do żucia, 3 tys. książek, 1.100 par skarpet wełnianych, 125 skrzyń mydła.

Dla zebrania funduszów Byrd napisał 30 tys. listów o subwencje. Bardzo poważną subwencję otrzymał Byrd od młodego Forda. Inne większe subwencje były nie do przyjęcia, ponieważ były uzależnione od warunków, których Byrd spełnić nie mógł. Znalazło się przecież sporo firm, które udzieliły ekspedycji pomocy swej w postaci swoich wyrobów, w zamian za poświadczenie, że wyroby te wytrzymały próbę z dobrym skutkiem.

Mimo tak starannego i wszechstronnego wyposażenia ostatnia ekspedycja Byrda byłaby się dla niego skończyła tragicznie. Znaleziono go, jak wiadomo, zupełnie wyczerpanego i resztkami sił goniącego w szałasie pośród pustyni lodowej. Byrd wyruszył sam jeden na lodowiec, by tam przezimować. Uważał on, że łatwiej będzie mu spędzić zimę w krainie „białego milczenia" samemu, niż w towarzystwie.

„Siedzi tak — pisze Byrd dosłownie — dwóch ludzi tuż obok siebie w ciasnym namiocie przy słabem świetle latarki. Miesiącami całemi tak patrzą na siebie, nie mogąc się prawie ruszyć bez wzajemnego sobie przeszkadzania. Najniewinniejsze słówko jednego powoduje nieraz wybuch drugiego. Drobiazgi wyolbrzymia się. Na stałe nie podobna zrozumieć usposobienia nawet najlepszego przyjaciela, ani opanować swego własnego. Niema możności uciec od kogoś, którego się nienawidzi, albo przez którego się jest znienawidzonym. Wytwarza się położenie, nie licujące z godnością człowieka".

Aczkolwiek ostatnia ekspedycja Byrda nie dała definitywnej odpowiedzi na pytania dokoła bieguna południowego, to jest ona przecież ważnym etapem na drodze do zbadania szóstego kontynentu.

WiP

Znamię czasu

Jeden z dzienników wiedeńskich podaje taką charakterystyczną dla naszych czasów notatkę. Pewna elegancka w bliskości Ringu położona ulica Wiednia tem się z pośród innych wyróżnia, że w kilkunastu pałacowych jej domach mieszkańcy posiadają 65 starannie utrzymanych psów, niema natomiast ani jednego dziecka...

Zaiste, bogate mieszczaństwo wiedeńskie „schodzi na psy". (KAP)

Jutro! Jutro!

W sobotę, dnia 12 września o godz. 11 wieczorem w kinoteatrze „Słońce"

Balet Parnella

Zaszczytny tytuł najlepszego na świecie baletu zdobył **balet Parnella na międzynarodowym konkursie tańca t. zw. Olimpiadzie tanecznej w Berlinie 1936.** Powinniśmy być dumni, że właśnie Polakom przypadł ten tytuł mistrzowski.

Jury olimpijskie z wielkim Labanem na czele jednogłośnie przyznało baletowi Parnella to najwyższe odznaczenie. Przekonamy się, że słusznie postąpiono. Bo choć przeciwnikami **Parnella** były takie znakomitości, jak zespół **Mary Wigman**, balet indyjski **Menaka**, balet berlińskiej opery, a z solistów Palucca, Kreutzberg — tem nie mniej jednak tańce polskie w interpretacji stylistycznej baletu **Parnella** porwały wszystkich swym djabelskim temperamentem, ogniem i rozmachem. Zobaczymy wszyscy, że Jury nie omyliło się **wieńcząc laurem olimpijskim nasz polski balet Parnella.** Orkiestra pod dyrekcją Zygmunta Wiehlera, a żywe słowo w interpretacji Tymoteusza Ortyma. **Zainteresowanie jutrzejszym występem przeszło wszelkie oczekiwania!**

Ze względu na niebywałe zainteresowanie jutrzejszym występem baletu PARNELLA w „Słońcu", uprasza się o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach bardzo przystępnych od 1 — 4 zł są do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Pierackiego 20. Tel. 56-38.

zg 14 255

KULĄ W PŁOT — 93

Taksamo jak do słowa „wiosna"
Zawsze rymuje się „radosna"
I jak przez całe życie Żyd
Rymować będzie się do „wstyd" —
W bieżącym roku przyniósł wrzesień
Rym rdzą pokryty: rychłą jesień...

Czeremcha ze wstydu się rumieni,
Że jest zwiastunem przedwczesnej jesieni.
Deszcz płacze, w żalu wyje słota,
Że przyszła jesień... podobno złota,
Lecz takie złoto — to rym do błota!
I choć na stole zaleca się dalja
I kuropatwa, jesienna nowalja,
I choć dojrzały winogrona —
Przecież to wszystko mnie nie przekona
Do poetyckich nad niemi uniesień,
Bo trudna rada: co wrzesień to wrzesień:
Posępny rym za sobą wlecze: jesień...

Taksamo jak „ludowy front"
Słusznie rymuje się do „błąd"
I „trąd"
I „swąd"....

ARTUR MARJA.

JĘDRZEJ GIERTYCH

Kajakiem po Niemczech

XI. LIST Z PODRÓŻY

22)

— Nasz wódz sprawił, że między Niemcami a Polską jest przyjaźń. Uczynił to dlatego, ponieważ Polska była pierwszym krajem, który do narodowo-socjalistycznych Niemiec wyciągnął rękę. Oczywiście, przyjaźń z Polską nie będzie trwać wiecznie, bo nic na świecie nie trwa wiecznie. Wspólnym wrogiem narodowo-socjalistycznych Niemiec, oraz Polski, jest Sowiecka Rosja. Musimy się przed nią bronić i musimy nie pozwolić, aby wszczęła wojnę. Nasze pokolenie już przeżyło wojnę, byłoby niedobrze, gdyby ją miało przeżyć po raz drugi. Nasz wódz pracuje nad tem, aby nie dopuścić do wojny. Jeśli on będzie żył, wojny nie będzie przez lat 45, lub 50.

Ile w tem jest szczerych dążeń, a ile frazesu, przeznaczonego na użytek wewnętrzny propagandy, nie umiem ocenić. W każdym razie ten program polityczny, wyłożony przez prostego człowieka, członka partji rządzącej, jest niezaprzeczalnie ciekawy.

*

O dwóch jeszcze przeżyciach muszę wspomnieć, pisząc o Nadrenji.

Jedno to było istne przeżycie z bajki, nocleg pod namiotem na uroczej wyspie koło Rüdesheim. Wyspa była częściowo zalana przez przybór wody. Może to nadawało jej cechę nieprzepartego romantyzmu, że pośród starodrzewia, w niższych jej częściach szumiał wartki prąd i przelewały się z hukiem wywoływane przez parostatki fale. Czy to robiła samotność tej małej kępy lasu, rzuconej w środek srebrnej tafli Renu? Czy to robił księżyc, którego blask odbijał się w toni? Czy góry po obu brzegach? Czy czarny gąszcz zarośli na wyspie zwykłych, pełnych soczystego owocu jeżyn, robiący w nocy wrażenie, że za chwilę ukaże się w nim świecący, jak robaczek świętojański, kwiat paproci? Czy poprostu moja wyobraźnia mocniej pracowała? Dość, że noc ta była dla mnie jakby wycieczką w romantyczną krainę legend Renu.

Drugiem przeżyciem nadreńskiem, które trwale zachowam w pamięci, jest przejazd z Koblencji do Kolonji i nocleg w Kolonji na pewnym towarowym parowcu.

Był to statek niemiecki. Prócz statków niemieckich pływa dziś po umiędzynarodowionym Renie mnóstwo statków holenderskich, bodaj czy nie liczniejszych, niż niemieckie, a poza tem również trochę belgijskich, szwajcarskich i francuskich. Statki niemieckie noszą dziś banderę ogólno-państwową, t. j. hitlerowską, ze swastyką, podczas gdy dawniej nosiły bandery krajowe: pruską, badeńską, heską itd.

Statek ten zachowam w pamięci z powodu niezwykłej gościnności i uczynności jego gospodarzy, których wspominam ze wzruszeniem. Zacni ci ludzie, już starsi, kapitan i jego żona, a także paru ludzi z załogi, otoczyli nas szczególną troskliwością, jako rozbitków, których losem z powodu wywrócenia kajaka niezwykle się przejęli. Pieczowitość, jaką opatrywali mi skaleczoną rękę, serdeczna gościnność, z jaką nas u siebie przyjęli, przyjazna dbałość o nas w ciągu naszego 24-godzinnego pobytu na statku, wymagają, bym im tych parę słów poświęcił.

XII. LIST Z PODRÓŻY

Nowe Niemcy. — Nacisk psychiczny. — Jak wygląda nacisk policyjny? — Czy istnieje opozycja? — Poprawa gospodarcza. — Prognostyki przyszłości.

Ren był ostatnim etapem naszej podróży. Z Kolonji, ze spakowanym kajakiem, w przedziale „Für Reisende mit Traglasten", pojechaliśmy, czyniąc jednodniową przerwę podróży w Berlinie, do kraju.

Czas teraz na zestawienie wrażeń ogólnych.

Z rozmysłu pominąłem w listach poprzednich wiele rozmów, wiele źródeł informacyj, z któremi wolałby może Czytelnik zapoznać się „in crudo". Zyskałaby na tem bezpośredniość wrażeń, ale byłbym nielojalny wobec mych rozmówców, którzy w razie zidentyfikowania ich przez władze, mogliby za okazane mi zaufanie drogo zapłacić. Ograniczam się więc do syntetycznego zestawienia wszystkiego, co się dowiedziałem, lub co zdołałem sam zaobserwować.

SPORT

Migawki z wyścigu kolarskiego

Scheller, zwycięzca etapu Piła — Poznań, przybywa do mety w Poznaniu.

Już trzeci raz uczestniczymy w etapowym wyścigu kolarskim, lecz z przykrością przychodzi nam stwierdzić, że nasi

Zieliński, pierwszy wśród Polaków, przy posiłku na boisku po biegu.

organizatorzy nic się od Niemców nie nauczyli, co trzeba robić w czasie biegu etapowego. Najwyraźniej okazało się to na etapie Szczecin — Piła.

Przed startem zawodników wyjechało na trasę auto pomocnicze, z mechanikami i częściami zapasowemi, aby urządzić punkt odżywczy. Kto myślał i jak myślał, wydając takie zarządzenia, nie badamy, lecz czyż nie można było wysłać małego samochodu osobowego, który mógłby z łatwością przewieźć dwie bańki z napojami i kanapkami dla zawodników. Tak nie zrobiono poświęcając fachową pomoc techniczną.

Na skutki takiej lekkomyślności nie trzeba było długo czekać. Już po kilku kilometrach jazdy M. Kapiak łamie widełki i stoi bezradny na szosie, gdyż mechanicy są daleko na przedzie. Zostaje przy nim trener Wisznicki i wziąwszy się pod rękę idą ze śpiewem w stronę Piły. Obaj nie znają języka niemieckiego więc raz po raz pokazują kartę, na której mieli napisane „Schneidemuehl" i wędrują, aby być jak najbliżej mety. Tymczasem auto prasowe po 30 kilometrach dogoniło ciężarówkę zawiadamiając ją o wypadku. Mechanicy musieli wrócić, lecz Kapiak zamiast 15 minut, stracił 2 godziny. Niemcy nie mieli słów oburzenia na taką „organizację".

Dziwnie lotną benzynę używają w Niemczech do samochodów, gdyż auto ciężarowe na 100 km. spaliło 60 litrów. Efektem tego był przymusowy postój, na szczęście krótki. Przejeżdżający motocyklista poświęcił się zabrać jednego z nas do najbliższej stacji benzynowej, skąd następnie przywiózł benzynę i można było ruszyć w dalszą drogę.

Niema to jak „organizacja".

Dr. J. C.

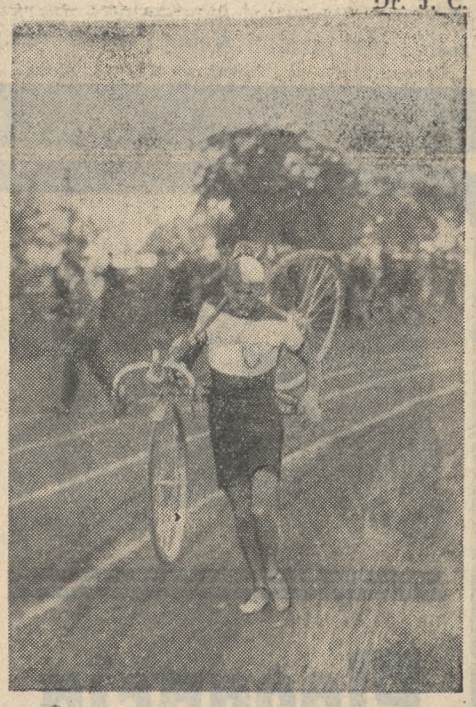

Starzyński, kończy wyścig biegiem z rozbitym rowerem na plecach.

Piłka nożna

W sobotę o godz. 16.30 odbędzie się na stadjonie „KPW" rewanżowe spotkanie piłkarskie pomiędzy drużynami „Wartą" Ib i „KPW" I. (kom)

Kolarstwo

Bieg kolarski dookoła Rumunji zbliża się ku końcowi. Wczoraj rozegrany został 9 — najkrótszy etap na trasie Severin — Craiova (110 km.). Etap ten zakończył się niesłychanym skandalem. Mianowicie jedyny pozostały Polak Zygmunt Daniel zwycięzca zeszłorocznego biegu prowadził przez cały czas i miał wszelkie szanse zajęcia pierwszego miejsca na tym etapie, tymczasem na kilka kilometrów przed metą na Daniela najechał, prawdopodobnie Rumun Tudose. Polak upadł z maszyną, odnosząc szereg poważnych kontuzyj. Odwieziono go autem do szpitala. Rumun wyszedł bez szwanku i etap ukończył.

Brat Zygmunta Daniela — Leon, który towarzyszył bratu na samochodzie po przybyciu do Craiova w przekonaniu, że Rumun Tudose sprowokował rozmyślnie zderzenie, wystąpił z szeregiem zarzutów przeciwko organizatorom. W rezultacie na Polaka rzuciło się kilku zawodników rumuńskich i go dotkliwie pobili.

Zakończenie biegu kolarskiego dookoła Rumunji nastąpi zatem bez Polaków.

Etap wygrał Francuz Gallienne, który prowadzi również w klasyfikacji ogólnej.

Tenis

Okręgowy ośrodek w. f. organizuje dla początkujących (kobiet i mężczyzn) kurs nauki gry w tenisa.

Początek kursu 15 bm. o godz. 17 na stadjonie okręgowego ośrodka w. f. przy ul. Bukowskiej. Zajęcia odbywać się będą 5 razy w tygodniu w ciągu 2 tygodni. Rakiety należy mieć własne, piłki dostarcza okr. ośrodek. Zapisy przyjmuje kancelarja okr. ośrodka w. f. przy ul. Bukowskiej 25. (tel. nr. 44-41 wew. 50).

36-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

CIĄGNIENIE TRZECIE

25 000 zł na nr. 101086.

Po 10 000 zł na n-ry: 25882 134383.

Po 5 000 zł na n-ry: 15111 14342 107704 135760

Po 2 000 zł na n-ry: 24251 45608 51571 57911 60636 65498 72913 77661 78926 85130 88229 95020 108526 117041 112946 135140 136468 138870 139952 140592 148808 171863.

Po 1 000 zł na n-ry: 3057 20830 22478 23452 24710 33482 34771 37235 43974 45627 51323 57802 62109 68018 68575 70006 72343 8299183496 94230 99437 101364 109062 117518 141712 146356 149070 165620 165697 183108 185278 189693 193107 194718.

Po 200 zł na n-ry:

131 219 318 44 660 702 76 838 1251 785 2901 92 3066 85 128 222 393 506 14 33 728 71 999 4023 150 675 5013 206 33 549 801 6031 472 557 624 787 7978 486 8184 366 675 9021 507 681 779 901 69 10016 233 606 11066 374 632 69 744 920 12520 13383 455 972 14100 29 45 79 98 321 489 504 15070 685 915 16545 684 777 17951 18259 836 19285 320 47 687 768 91 99 855 20022 67 305 563 773 21071 786 22266 356 591 894 935 23646 710 60 24681 16776 817 27419 60 67 737 28034 41 88 678 933 29505 739 824 30791 31020 97 182 835 57 32190 3772 453 69 534 751 35258 94 354 741 819 34084 193 296 317 31 404 899 35363 503 33 94 624 36159 408 39 541 707 22 91 853 958 98 37570 738 69 846 980.

Nasze szczęśliwe losy są jeszcze do nabycia

Kolektura Juljana Langera

w Warszawie

oddział w Poznaniu

ul. Sew. Mielżyńskiego 21.

Ciągnienie IV. kl. rozpoczęło się 9 i trwa do 28 września.

38209 76 422 98 567 857 39052 172 231 759 800 40788 41013 162 88 215 403 17 71 537 746 909 12 22 42037 440 647 810 43275 334 401 4403 537 610 45 74 825 45011 70 504 622 46240 926 73 47090 48094 368 769 71 828 71 49012 91 251 305 744 50435 84 681 713 89 51097 201 430 858 52096 272 536 868 53150 634 35 54184 308 72 522 46 69 749 979 55641 56685 57435 557 613 58190 570 640 856 907 78 59157 510 771 843 925 6038 61189 246 428 696 930 72 62601 63303 275 82 417 27 806 937 64054 243 482 562 65030 180 88 235 62 7724 66020 428 86 580 67105 357 513 632 46 720 23 884 68348 485 796 809 69072 156 80 322 540 677 719 833 999 70054 110 60 208 647 71215 448 629 72272 359 510 735 871 73029 746 905 74122 82 258 301 14 480 678 90 893 75297 304 935.

76038 283 646 740 77075 629 78166 953 79127 265 595 661 772 80286 508 784 969 81135 269 310 15 445 916 82048 76 149 223 834 83117 50 326 450 848 55 84309 539 663 872 914 46 85203 441 567 86260 333 87566 865 71 954 88252 93 349 593 840 89275 731 52 868 90113 234 488 627 91842 915 26 92248 475 696 747 61 880 93037 173 494 649 94141 57 510 605 95045 90 265 96337 511 675 787 97095 371 556 82 901 98016 31 584 891 99321 72 572 963 100542 605 101215 496 639 964 102306 730 103317 828 981 104141 67 212 411 94 901 72 105145 106103 300 765 75 863 107019 142 229 319 588 746 108523 638 739 981 109391 729 110153 449 752 111060 580 645 802 112395 477 91 577 661 861 76 113109 826 190998 191108 205 350 684 965 192015 158 493 745 930 193287 747 814 941 85 194331 945.

114003 106 497 115036 56 390 704 116039 111 27 993 629 117199 577 94 814 118112 231 650 793 119381 520 121194 940 122556 776 123304 34 93 409 12 42 713 823 124207 587 602 729 60 125434 515 126580 856 81 995 127284 433 608 34 826 128533 688 129128 229 424 558 73 133145 81 749 829 48 900 34 131127 325 566 644 937 132024 218 56 664 862 80 922 133407 692 134141 56 336 414 83 96 135486 900 77 136131 42 575 780 981 137396 487 587 138313 686 982 139728 70 140043 45 68 83 299 492 610 55 736 141703 26 64 885 142013 38 131 703 143006 329 604 32 790 915 144213 69 501 4 145137 61 404 146061 286 382 582 84 621 69 706 24 922 147387 571 645 866 80 927 34 91 148192 341 95 540 45 659 149375 614 65 712 150043 238 561 711 819 151414 649 868.

152010 172 206 27 304 626 76 95 809 42 905 153201 154027 472 509 19 769 850 155034 90 268 361 156047 373 77 531 637 892 157111 439 659 70 983 158360 506 899 159056 164 230 310 54 538 652 820 160149 445 550 86 663 809 988 161020 279 430 555 706 801 47 973 162394 523 26 163195 212 41 644 711 802 164032 259 412 567 767 842 165019 199 455 527 890 973 166086 138 428 82 512 59 71 666 167194 551 660 168036 445 684 878 999 169022 139 335 676 740 49 83 809 32 90 170004 130 37 238 430 650 879 94 171240 97 552 74 82 790 961 87 172306 647 814 94 173301 30 837 971 174169 432 744 67 175073 75 463 176431 550 606 802 951 177239 80 571 736 719 850 68 98 905 53 59 34029 57 181 88 300 37 530 630 933 35301 69 739 80 960 36216 47 69 499 582 732 993 37225 40 92 313 72 431 58 588 602 748 49 904.

38005 308 42 428 685 766 887 962 39070 84 99 265 305 403 57 96 744 58 817 931 56 40253 70 370 407 17 679 995 41252 312 559 99 693 727 69 42242 412 799 838 43139 50 272 83 351 454 551 88 680 729 85 949 92 44017 90 209 60 88 368 400 663 85 714 26 74 78 908 27 60 67 45035 100 234 42 332 712 21 868 964 46102 308 77 506 74 950 47395 445 717 32 849 75 48179 96 291 329 740 941 49199 544 57 657 890 937 50035 58 73 150 280 405 86 95 593 697 803 10 33 73 81 51098 159 70 219 414 57 630 708 23 47 52278 403 696 98 797 815 91 53007 66 267 438 500 602 28 810 964 54072 185 243 332 443 629 95 55076 132 291 648 898 971 56020 56 60 88 115 411 91 634 828 928 91 57056 252 98 374 448 610 58116 401 75 817 80 59070 194 221 412 44 52 89 547 53 616 765 94 60003 118 77 302 54 418 95 519 685 61135 67 235 42 455 810 24 45 68 62126 449 57 625 821 41 86 63022 114 300 409 31 632 48 716 66 95 898 971 64220 99 351 405 521 659 90 749 883 65320 409 36 551 787 831 936 66029 61 103 36 69 239 387 97 439 558 92 705 14 37 877 98 67025 27 329 37 41 523 38 68 658 739 68112 16 65 516 700 18 69031 184 289 327 32 44 80 424 612 88 744 70063 154 63 274 406 506 35 675 747 825 68 85 92 914 71001 80 200 45 77 306 435 564 669 704 819 72077 132 46 334 607 44 45 77 929 65 68 78 73147 422 33 74 84 586 709 31 50 74004 49 313 18 403 567 742 843 62 75026 48 226 467 678 88 792.

76065 99 327 656 915 46 77065 100 7 236 50 66 816 992 78068 194 338 68 404 55 771 816 65 74 963 79010 204 305 70 439 626 80053 58 611 767 845 81026 122 459 637 791 959 70 87 82000 20 166 82 294 345 72 466 90 96 611 44 803 83029 123 237 53 317 54 94 517 639 802 6 41 948 84012 105 22 40 72 221 44 88 447 515 90 659 805 96 949 76 85049 189 269 80 503 693 917 86176 89 206 53 331 490 528 630 64 74 703 840 87148 229 85 370 568 636 46 977 88238 339 89 619 783 895 89049 67 72 79 112 14 250 336 73 76 86 400 90 604 44 83 735 899 90055 66 251 92 402 96 557 91064 233 746 93 808 92314 482 506 17 691 712 948 93156 367 420 61 633 854 998 94068 106 235 308 93 466 550 645 63 927 95313 51 91 400 61 63 698 799 96070 179 275 93 335 53 62 502 20 687 707 77 98 959 97123 320 26 432 520 28 45 51 98 716 890 98008 132 99 620 746 972 80 99227 323 468 74 505 43 615 852 926 100033 49 140 225 98 99 353 91 430 540 721 52 820 101013 129 220 412 32 761 800 38 919 91 102057 92 396 400 631 95 878 943 97 103074 121 249 560 89 775 852 104489 689 718 46 806 105050 51 113 97 520 94 918 45 73 106017 316 34 54 821 68 940 83 107006 56 177 280 429 630 793 923 108097 120 79 254 335 59 71 97 406 531 39 634 71 83 879 109147 82 231 34 63 83 366 748 56 895 928 89 110237 314 907 75 111063 385 530 618 55 737 845 83 983 89 112469 797 113119 246 81 96 338 469 82 533 661 721 50 943 52.

114067 84 374 76 613 764 922 50 115114 35 490 594 665 740 116083 105 222 400 619 69 915 19 30 35 37 71 117129 273 305 13 694 768 806 65 934 118096 114 357 62 91 682 738 75 910 32 119220 74 366 522 51 759 75 80 90 840 950 59 78 120033 189 246 355 88 457 66 70 85 530 645 763 831 69 88 121426 531 53 879 122072 159 372 452 510 11 762 93 816 123126 235 63 91 338 556 626 58 84 86 908 23 90 124150 291 575 600 927 125062 690 992 126004 6 136 44 264 350 517 617 743 77 883 991 127119 32 317 36 517 128111 19 72 88 490 805 96 129445 602 62 130051 141 85 238 425 567 632 955 131031 97 140 352 442 575 93 803 945 132017 58 128 255 326 67 546 687 90 98 99 755 934 133153 200 83 329 478 92 743 852 986 134047 65 278 391 490 670 705 18 135071 82 374 429 523 37 42 657 786 855 56 905 62 136095 567 837 137030 58 91 138 87 404 300 553 688 99 909 138101 81 281 412 712 28 34 844 50 920 33 45 58 139449 509 43 628 48 847 140099 306 65 411 12 28 98 680 998 141042 100 71 299 346 411 564 649 752 904 142122 265 356 443 694 804 86 928 49 69 84 143000 22 400 11 50 71 560 623 726 144019 29 64 120 288 391 623 754 802 56 900 50 74 145037 134 83 249 93 344 458 642 946 146036 51 267 367 433 646 93 708 14 28 805 147386 486 514 49 662 709 817 938 148116 498 723 53 64 72 76 82 834 43 94 921 74 149067 342 421 75 150051 80 275 531 732 36 960 151055 199 317 86 698 769 835 937.

152385 408 32 68 75 563 619 98 91 887 947 153040 60 70 189 300 80 440 55 56 97 511 154040 88 98 211 461 520 53 93 660 777 815 68 918 84 155119 98 248 58 79 487 508 90 724 55 57 85 921 156271 99 322 89 413 584 832 933 157091 508 73 80 87 93 712 829 948 50 63 158824 84 977 159117 319 620 740 808 95 925 160057 108 265 380 91 422 528 42 717 913 161158 209 308 44 532 162012 301 29 665 71 701 25 51 841 87 908 163030 37 136 85 251 882 96 164003 34 205 312 17 63 91 672 803 70 77 951 165145 269 341 453 93 591 725 87 855 166109 315 35 460 551 53 167146 430 545 620 52 928 67 168122

WIELE WYGRANYCH PADA w kol. Dzierżanowskiego GNIEZNO, Chrobrego 2

Tg 1522

863 984 178030 123 179008 231 48 596 180543 68 741 923 181848 968 182907 183028 171 381 525 618 806 993 184169 526 185414 540 628 62 186225 323 528 187042 45 93 96 577 687 188298 801 189048 147738 63 904.

W 2-gim dniu ciągnienia 4-tej klasy wygrane padły na numery następujące:

20 000 zł na nr. 158392.

Po 10 000 zł na n-ry: 5814 90327 154752.

Po 5 000 zł na n-ry: 94180 129858 168005.

Po 2 000 zł na n-ry: 10064 36656 52080 54065 56581 59118 63224 63498 73021 80623 88868 94049 95431 110705 140204 154828 160188 165955 167929 182764 186058.

Po 1 000 zł na n-ry: 876 1138 4808 6702 12638 13496 14915 17101 36102 39634 60043 63847 63872 64480 82670 86001 92212 98472 103711 114187 118168 118232 121593 132551 132983 146581 171235 186725 188907 192423.

Po 200 zł na n-ry:

155 66 71 311 557 66 773 979 1444 67 539 59 746 2079 189 282 303 70 87 574 951 69 3172 251 77 92 349 88 704 825 4122 330 42 98 455 847 96 921 45 5437 60 539 42 648 958 6140 213 309 447 626 72 752 801 949 7246 76 376 702 38 62 8138 367 530 92 703 9109 29 214 461 534 37 47 10106 55 553 891 918 48 11005 173 233 468 558 663 784 862 78 12092 208 406 65 594 99 665 90 95 796 809 53 13188 273 402 660 71 766 77 17136 501 623 50 743 50 830 60 15142 506 44 530 16005 86 350 55 606 23 734 78 964 17186 241 423 71 97 525 629 97 733 893 913 18167 210 47 331 64 87 553 606 938 78 19158 63 83 310 11 714 90 95 20268 370 520 44 696 796 886 984 21148 86 283 359 402 48 940 61 22056 56 276 330 459 626 27 89 712 23455 79 88 523 677 778 884 932 24211 21 33 62 333 87 88 434 535 44 601 43 735 88 89 893 25143 321 439 61 852 922 26050 112 39 263 389 490 760 62 67 830 27316 46 475 78 545 603 12 28282 350 408 57 608 84 766 814 29353 97 551 919 30021 131 63 303 439 515 802 48 967 99 31067 235 47 308 95 653 866 76 993 32019 215 83 350 54 443 500 728 63 843 955 33025 49 358 436 633 59 240 642 44 911 22 169204 92 188 429 30 36 513 673 896 170050 143 243 90 317 45 423 92 500 24 812 960 171029 32 53 213 16 68 369 79 87 444 71 815 923 39 172193 352 424 519 624 810 973 173283 366 440 817 70 93 972 174103 207 403 45 539 68 649 63 810 85 952 175110 225 67 331 50 498 504 660 843 176149 305 90 448 533 671 81 798 977 95 177016 48 51 446 734 977 89 178004 204 64 76 356 436 61 605 76 770 934 99 179003 43 375 97 477 82 931 54 180071 179 482 502 618 809 914 20 181027 190 132 670 785 935 182098 156 64 228 324 400 13 32 98 615 56 896 183097 218 39 63 83 117 491 809 932 184007 237 585 675 931 72 185219 53 351 449 64 549 675 776 842 81 936 186186 29 295 332 58 467 573 788 975 187056 347 99 598 605 37 755 84 188077 131 56 89 99 226 302 72 727 99 831 73 99 969 189056 247 698 793 190080 295 713 191143 744 832 966 192031 116 20 312 37 434 56 64 620 712 861 962 193134 45 83 228 58 334 403 7 88 537 603 12 738 816 959 96 194212 42 323 714 843 66 995.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

Po 200 zł na nr.:

109 728 1131 206 334 434 549 801 2070 472 640 3183 4236 74 361 5082 335 546 47 79 605 854 992 6263 326 28 68 429 642 44 783 952 54 7331 61 96 666 824 8275 433 735 9033 311 4[illegible] 72 10083 154 226 927 11192 336 422 555 802 73 [illegible] 001 121 258 448 964 13208 312 683 14083 270 [illegible] 53 624 898 15285 530 712 16357 732 853 17078 30[illegible] 53 552 688 958 78 18189 373 594 19414 16 756 20056 691 21248 98 642 22023 108 9 25 80 82 634 760 23225 590 655 805 15 22 922 27 24640 25811 911 51 26210 599 723 27 78 27047 496 540 663 915 28 28011 482 29204 21 513 767 30020 184 241 928 63 31087 218 571 600 756 868 32189 273 398 524 33028 265 394 687 708 34469 600 43 822 67 966 96 35010 88 226 33 567 83 763 810 60 36285 400 740 819 37008 297 415 856.

38185 39094 151 212 92 385 749 96 942 41002 379 426 634 864 42171 403 631 747 85 948 43076 148 224 740 879 44254 319 45199 481 720 46190 47787 844 944 91 48112 371 670 49063 339 72 92 465 506 50376 729 52 929 51099 153 83 463 52002 57 295 406 585 761 862 53004 323 93 54063 583 649 55318

603 72 752 56000 368 930 57267 320 441 556 656 841 43 58091 509 56 99 59080 166 362 634 87 802 915 60348 896 97 61008 50 234 39 482 650 76 943 62089 251 396 63345 480 510 40 78 875 85 64328 715 816 17 65329 667 757 66138 374 481 907 67205 505 943 44 51 68006 17 243 525 48 655 707 899 69215 634 54 814 96 937 70062 519 845 915 71656 843 93 948 72340 436 651 73516 91 789 74040 219 36 417 75196.

76627 37 843 77046 83 232 305 445 86 618 19 823 78272 78 422 79043 837 928 80176 341 485 676 894 81177 313 400 868 82040 44 69 364 513 780 99 828 77 78 955 83053 464 540 811 993 84501 88 969 85382 816 86008 594 678 97 87138 259 347 468 534 50 657 733 45 868 930 88159 851 89431 82 600 989 90053 54 65 147 213 402 50 537 656 91358 514 612 73 92042 221 683 93012 366 412 833 412 833 94159 69 507 674 823 985 95166 265 587 711 96514 28 97009 146 765 98181 201 307 17 788 926 99103 502 100420 636 42 101699 784 843 62 975 102076 89 188 567 793 103297 342 67 502 884 104046 53 171 105110 500 93 752 835 106155 411 516 644 107198 215 66 491 517 35 56 613 108071 101 12 350 109092 155 78 361 67 569 98 743 850 65 72 110099 151 405 95 842 111104 595 661 717 112165 113852.

114200 11 309 38 701 956 115269 116042 144 62 797 872 117191 213 92 383 86 704 841 118021 30 162 658 761 813 119049 77 319 481 624 43 844 80 943 120166 211 84 300 3 718 121263 461 671 78 833 122182 405 46 642 766 862 123003 159 257 305 35 526 53 861 124095 307 55 756 125346 69 405 571 76 987 126142 50 217 24 452 73 635 726 979 127030 213 396 618 733 942 128008 108 236 355 129498 651 60 130183 220 568 729 827 131062 265 82 421 57 597 623 43 132581 636 41 923 48 55 133309 869 939 47 134171 92 98 267 580 86 648 135326 863 136231 352 581 797 137077 592 138321 629 78 732 948 140000 249 141134 90 91 295 338 142168 588 785 143184 342 813 144098 445 652 145673 146308 14 78 426 147198 223 31 99 711 935 148228 831 149036 80 117 25 268 150073 151284 484 715 845 98 914.

152070 168 317 80 745 81 822 38 153030 223 340 154103 683 719 155116 61 422 952 76 156026 81 131 334 552 157538 158191 306 93 414 753 159102 256 348 83 92 402 74 656 85 966 160244 839 161446 53 503 11 94 162460 70 599 624 835 163027 65 143 465 549 879 164360 62 88 165528 648 166081 95 405 572 819 918 167023 221 504 87 750 82 91 92 168274 442 577 80 826 169076 219 91 341 512 47 787 964 170015 79 179 361 171146 404 172056 357 438 932 173008 128 79 571 671 775 174011 647 175065 256 981 176057 178393 554 179410 524 705 907 180182 99 282 382 784 808 75 181005 75 984 182968 183132 74 213 38 306 876 920 81 184452 672 990 185109 794 186124 369 713 21 86 187003 519 643 52 922 188275 411 46 61 674 780 804 189027 456 529 190104 23 493 191536 88 779 192133 217 632 884 949 193346 866 194117 34 486 97 553 659 729.

RADJO

Jutro, w sobotę, odbędzie się o godz. 17-tej ogólnopolska audycja znanej mezzosopranistki p. Włodzimiery Jarochowskiej. W programie pieśni Masseneta, Griega, Hatza, Karłowicza i Czajkowskiego.

„Racławice" Nowowiejskiego

Chór Męski „Arion" pod dyrekcją prof. Aleksandra Klichowskiego wykona w dniu 12. 9. 1936 r. podczas audycji Polskiego Radja w Poznaniu wspaniałą kompozycję batalistyczną Feliksa Nowowiejskiego „Racławice". Treścią utworu jest obraz muzyczny sławnego ataku kosynierów na baterje rosyjskie. Kompozycja jest fragmentem w szkicach znajdującego się oratorjum świeckiego „Kościuszko" do libretta pióra prof. Unw. Pozn. śp. W. M. Kozłowskiego.

Nie wątpimy, że radjosłuchaczy silnie zaciekawi audycja znanego chóru poznańskiego.

Jan Rakowski przed mikrofonem

W niedzielę 13 bm. w ramach koncertu solistów o godz. 15.30—16.30 wystąpi Jan Rakowski (viola d'amore) przy akompanjamencie prof. Wład. Raczkowskiego. Koncert tego znakomitego artysty transmitują wszystkie rozgł. polskie. W programie znajdujemy m. in. utwór znakomitego pozn. kompozytora Stefana Poradowskiego Adagio simplice.

Nowela Arkadego Fiedlera

Wśród nazwisk kandydatów do nagrody literacko-artystycznej m. Poznania, która przyznana zostanie na jesieni, na jednem z pierwszych miejsc wymienia się nazwisko znakomitego podróżnika i świetnego pisarza Arkadego Fiedlera. Jego książka: „Ryby śpiewają w Ukajali" była w ostatnim sezonie wydawniczym wielkim sukcesem księgarskim. — Radjosłuchacze będą mieli możność zapoznania się z tym oryginalnym talentem pisarskim w audycji, którą wszystkie rozgł. polskie nadadzą z Poznania w piątek, dnia 18 września o godz. 20.30—20.45. W ramach tej audycji odczytana zostanie nowela Arkadego Fiedlera p. t. „Leniwiec".

Polska wieś w piosence revellersów

Radjokabaret z płyt, jaki organizuje w dn. 12 bm. o godz. 16.15 Rozgłośnia Lwowska zilustruje radjosłuchaczom polską wieś w piosence revellersów. Audycja ta zapowiada się ciekawie, z humorem i napewno rozweseli wszystkich.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro odegrane będzie arcydzieło Stanisława Wyspiańskiego „Wyzwolenie", w premjerowej obsadzie. Na wczorajszej premjerze teatr był przepełniony, a publiczność z entuzjazmem przyjmowała sztukę i wykonawców. W próbach głośna sztuka „Tessa", która w Warszawie grana jest od roku przy wyprzedanej widowni.

Z Teatru Nowego

Inauguracja nowego sezonu — otwartego w środę 9 bm. znakomitą komedją „Pierwszy występ pani premjerowej", odbyła się niezwykle uroczyście. Sala przepełniona najlepszą publicznością — wśród której widzieliśmy wszystkich przedstawicieli władz miejscowych i całej bez wyjątku prasy. Cały zespół Nowego Teatru z pp. Relewicz - Ziembińską i Dowmuntem na czele, nagradzano sowicie oklaskami podczas akcji tej arcywesołej aktualnej komedji. Komedja „Pierwszy występ pani premjerowej" zyska sobie napewno uznanie szerokich mas publiczności.

Dnia 8 września 1936 r. o godz. 0.30 w nocy, zmarła po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja kochana żona i matka, ś. p.

Antonina Szulerowicz

z domu Izydorczak

przeżywszy lat 31. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 12. bm. o godz. 16,30 po poł. z kostnicy cmentarza O. O. Zmartwychwstańców, o czem donoszą

zg 14 254 w ciężkim smutku pogrążeni **mąż, dzieci i rodzina.**

Wszystkim, którzy uczcili pamięć, ś. p.

Leona Jasieńskiego

i okazali nam tyle dowodów współczucia i życzliwości składamy

serdeczne podziękowania.

ng 17 365 **Rodzina.**

W niedzielę, dnia 6 września 1936 r. o godz. 4 rano (w Powidzu), zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, nasza ukochana siostra, bratowa i ciocia, ś. p.

Magdalena Jaworska

przeżywszy lat 77. Pogrzeb odbył się w Powidzu, dnia 9. bm. o godz. 16. Msza św. za spokój duszy śp. Zmarłej odprawi się w poniedziałek, dnia 14. bm. o godzinie 9 w Poznaniu, w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 14 252 **brat, siostry i rodzina.**

Poznań, Powidz, Katowice, Gniezno.

Dnia 10 września 1936 r. o godz. 14, po ciężkiej chorobie zmarł, opatrzony św. Sakramentami, mój ukochany syn, nasz najdroższy brat, ś. p.

Dr. Kazimierz Abramowicz

Profesor Uniwersytetu Poznańskiego.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 13 września o godz. 16 z kaplicy wojskowej przy Wałach Jana III na cmentarz św.-marciński przy ul. Bukowskiej. Nabożeństwo żałobne odprawi się w poniedziałek, 14. bm. w kościele św. Marcina o godz. 8,30.

W głębokim smutku pogrążeni

Poznań, dnia 10 września 1936 roku. **matka i rodzeństwo.**

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal", ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

zg 14238

ng 17 261

Dnia 9 września 1936 r., zasnęła w Bogu, o godzinie 15.20 po ciężkich z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza kochana i wierna sługa, ś. p.

Marjanna Nogala

przeżywszy lat 62. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 12. bm. o godzinie 16 z kostnicy szpitala miejskiego, na cmentarz farny przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna odprawi się w poniedziałek, dnia 14. bm. w kościele farnym o godz. 8 rano.

W smutku pogrążona

zg 14 253 **Helena Wegnerowa z córkami.**

Poznań, ul. Półwiejska 3 m. 8.

Dla Panów!

Materjały

na ubrania i płaszcze od najtańszych do najlepszych

poleca

Jan ZAGRODZKI

Poznań, ul. Zamkowa 5

nar. ulicy Rynkowej

Przyjmuję asygn. Kredyt.

GARDEROBA zbrudzona!!!

pocóż badanie

ELEGANCJA POZNAŃSKA

sprawę tę uprości,

Tam przez chemiczne doskonałe pranie,

Garderoba znów będzie wzorem czystości.

Bo **ELEGANCJA POZNAŃSKA**

znana wszędzie z tego,

Że przywraca konfekcję do stanu nowego,

Elegancja Poznańska

Przyjmują własne składy: **Al. Marcinkowskiego 3b, Dąbrowskiego 4, M. Focha 41, Półwiejska 3, Wielkie Garbary 48, Starołęcka 60, INOWROCŁAW, Król. Jadwigi 30. Fabryka w Starołęce**

Pg 6 784-37,138

Komunikat

Szanownej naszej klienteli podajemy do łaskawej wiadomości, że z dniem dzisiejszym uruchomiliśmy sprzedaż

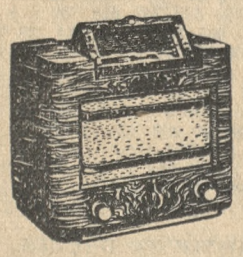

Radio-odbiorników

PHILIPS

FOTO-GREGER

Poznań — 27 Grudnia 18 — tel. 27-50

Pg 6785-37,143

Druga licytacja!!

w dniu 18 września 1936 r. o godz. 10 przed poł.

odbędzie się w gmachu Sądu Grodzkiego w Poznaniu, pokój 15, **przymusowy przetarg nieruchomości: Poznań - Jeżyce, wykaz l. 503, 546 i 585** (teren był. cyrku „Olimpia") stanowiących teren budowlany (budowa zwarta i otwarta), obszar: 7698 qm. Cena wywoławcza włącznie gmachu cyrkowego oraz przynależnych do tegoż zabudowań gospodarczych wzniesionych na terenie tym: **94.513,34 zł.** Pg 6783-37,139

Ubiory męskie

chłopięce, sportowe i mundurki szkolne dla wszystkich szkół najtaniej poleca **krawiec męski M. Kepler, Łódź, Główna 17.** Zamówienia przyjmuje z własnych i powierzonych materjałów.

ng 16 148

Chrześcijański sklep bławatów i galanterji!

W. CZIDEL, **Łódź, Piotrkowska 286, telefon 260-53**

poleca w dużym wyborze **wełny na płaszcze, suknie i mundurki, jedwabie gładkie i deseniowe, płótna białe pościelowe, bieliźniane i stołowe, firanki, kapy, kołdry i tiule wszystkie szerokości, bieliznę damską, pończochy rękawiczki i t. d. wszystko w dobrym gatunku ceny jaknajniższe.** n 13 044

FUTRA

o wytwornym kroju, poleca: Mistrz Kuśnierski

Władysław Januszko Łódź

ul. Nawrot 2a. Tel. 202-20.

ng 172432

MEBLE solidne - piękne - tanie

W. NOWKOWSKI i SYNOWIE

Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134

n 13 571

„Haftoplis"

wykonuje mereżkę okrętkę, — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp podnoszenie oczek, terminowo najtaniej.

Stary Rynek 6, tel. 28-10,

wejście Wiankowa.

Pg 6585-36,204

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni pwszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Parcelę
przy Kopaninie za gotówkę — sprzedam. Bajerlein. Kosynierska 12. zdg 88 843

Dom
nowo budowany sprzedam tanio, 5 pokoi kuchnia, ogród. Matyśkiewicz, Rogoźno. zdg 89 742

Dom
składem — bez kupię Poznaniu, wpłata 10 000.— Gulejowa, Mierucin, pow. Mogilno. zdg 89 782

Dom
piętrowy na sprzedaż. ul. Kanteckiego 3. przy hali balonowej. zdg 89 842-3

Kupię dom
komfortowy — 2 i 3 pokojowe mieszkania lepszej dzielnicy — wprost od właściciela, wpłata 50.000,— Oferty Kurjer Poznański zdg 89 702

Kupię
dom czynszowy w Poznaniu 100.000,— wpłaty 80.000,— od właścicieli. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 89 997

Kamienica
nowa dochód 5 800, sprzedam — 55 000. Maciejczyk, Piekary 12 a, II. zdg 90 061

Willa
jednomieszkaniowa, wygodami — okolica Matejki ,okazyjnie 27.000 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 969

Kamienica
nowoczesna Poznaniu, dochód — 8500 cena 65.000,— wpłaty 50.000 reszta amortyzacja. Oferty kupujących Kurjer Pozn. zdg 89 942

Kamienica
nowa, cena 35 000, wpłaty 25 000,

Kamienica
nowa, dochód 3 200. cena 30 000,—

Willa
nowa rzeźnictwem 2 × pięćpokojowem mieszkaniem, dużym ogrodem owocowym. cena 25 000,—

Kamienica
nowa przy Focha 90 000,—.

Karalus,
Poznań, Marszałka Focha 25. zdg 89 915

Parcelę
morgową truskawkami ostatnia z trzydziestu sprzedam zaraz. — Adres Kurjer Pozn. zdg 89 794

Teren fabryczny
na Wildzie z bocznicą kolejową, ca 22 000 m² w całości lub częściowo na sprzedaż. Dobra lokata kapitału, cena przystępna. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 816

2. PIENIĄDZ

10 000,—
szukam zabezpieczenia nową kamienicę. Początek Jeżyc, składami. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 878

1 500,—
na wykończenie willi I. hipoteka szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 795

4. OSOBISTE

Dla
Pani kapelusz
śliczny i
tani „Ines"
Piekary 22/23. Przeróbka 1,50. zdg 89 687

Partnerki
dobrej reprezentacji poszukuję. — Panie dobrze tańczące mogą się zgłosić z fotografją do Kurjera Kurjera Poznańskiego zdg 90 015 Fotografje zwracam, dyskrecja zapewniona.

Hela
sobota 3. Mostowa 24. zdg 90 052

6. OŻENKI

Która
gospodyni, krawcowa gotówką, — zdecydowałaby się powiatowem mieście Małopolski założyć kawiarnię wyszynkiem, gdzie jej brak. Kawaler 46. Wielkopolanin, b. urzędnik, mistrz dyplomowany, umeblowaniem. Cel matrymonjalny. Oferty Agentura Kurjera Pozn., Trzemeszno. zdg 86 815

Domatorka
miła zgrabna, kończąca medycynę, niewielki posag pozna pana prawego charakteru, energicznego na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 956

7. SPRZEDAŻE

Kapelusze
Koszule
Krawaty
najtaniej
Pietrzykowski
Wielka 8.
zdg 89 855

15 000 sztuk
drzewek czereśniowych, w najlepszych odmianach, silne, zdrowe i dobrze ukorzenione poleca 80 zł za 100 sztuk. St. Dulat — ogrodnictwo, Wolsztyn. zdg 2958

Płachty
nieprzemakalne sprzedaje najtaniej Wejman .Poznań. Kościelna 17. zdg 80 383

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Miedzynarodowych. Ng 15 239

Kawiarnię
jadłodajnię, sprzedaż pieczywa, półwyszynkiem, urządzeniem bez, bilard, radjo, tanio sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 87 515

Winogrona
5 kg za 6 zł wysyła Es-Wu — Zaleszczyki. zd 89 087

Jadalnie — Sypialnie
oraz różne sprzęty użytku domowego najkorzystniej przy
Jezuickiej 10
(obecnie Świętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna".
Pg 5 893-31.19

Tarcze Szkolne
poleca wytwórnia „Kultura" — Poznań, Półwiejska 31, tylko hurt. zdg 89 388

Kolonjalkę
mieszkaniem, wyjazd. 1.600,— Adres Kurjer Poznański zdg 89 445

Przed zakupem
Mebli
oraz wszelkich urządzeń domowych wstąp w własnym interesie na
Jezuicka 10,
(obecnie Świętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna"
Pg 5892-31.20

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny. Wrocławska 19 dg 2726

Skład
delikatesowo-kolonjalny, centrum Gdyni, dobrze zaprowadzony, z powodu choroby natychmiast sprzedam. Zgłoszenia: „Mar". Gdynia, Świętojańska 32 ng 17 313

Domek
2 pokoje kuchnia w Luboniu sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 89 478

Drzewostan
sosnowy na pniu Biskupice sprzedam. Weigelt, Strusia 8. zdg 89 734

Jadalka
dębowa. Strusia 8, m. 3. zdg 89 735

Sprzedam
konia wozem ogrodowym. Strzelecka 11 — 25. zdg 89 771

Bielskich
materjałów kilkanaście kuponów gotówką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 712

Miód
czysto pszczelny, lipcowy, bańka pięciokilowa 9,70; dziesięciokilowa 17,60 opłacone, zaliczka „Pszczoła", Tarnopol. zdg 89 682

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań Podgórna 13 Pg 5428/9

Narzeczonym
obrączki ślubne, złote, para od 13—100 zł. Zegarki, pierścionki, poleca Chwiłkowski, Poznań, ul. Nowa 8. zdg 89 833-4

Radjoaparat
sieciowy na prąd zmienny, 4 lampowy komplet z głośnikiem sprzedam tanio. Górna Wilda 80, m. 5. dg 2973

Tapczan
korzystnie sprzedam. Skarbowa 12, Tapicernia. zdg 89 812

Skład
nowym domu Jeżyce mieszkanie rzutkim kupcom. Adres Kurjer Poznański zdg 89 879

Wyszynk
zaprowadzony centrum sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 89 938

Folwareczek
142 pszennej, zabudowania pierwszorzędne, kompletnemi inwentarzami ,żniwami, czysty, 32 000, wpłaty 22.000,— Bartkowiak, Dopiewo, Poznań. zdg 89 935

Patentowane
składane stoły do prasowania. „Wiko" — Traugutta 23. zdg 89 858

Jadalnie
eleganckie tanio. Stolarnia Bukowska 9. zdg 90 068

Sprzedam
maszyny do wyrobu cukierków — oraz stoły parowe, żelazne i wodny, transmisje i wszelkie przybory. Wielkie Garbary 39, m. 11. zdg 90 054

Motory
ssącogazowe 30,60 KM sprzedam. Hofbauer, Inowrocław, św. Ducha 30. zdg 90 038

Maszyna
pisania tanio, obejrzeć Marcina 20, Ładownia. zdg 90 029

Samochód
reklamówka Renault sprzedam. Wrocławska 7, m. 2, tel. 20-92. zdg 90 024

Skład
spożywczy korzystnie sprzedam. Św. Marcin 32. zdg 89 972

Pianino
czarne, zagraniczne, nowoczesne sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 89 832

Fortepian
Bechsteina

Dywan
Dominikańska 1. zdg 89 985

Orzechy
włoskie, świeże, winogrona kuracyjne złotych 8,— piećkliowe — opłacono „Źródło". Zaleszczyki. zdg 89 953

11. KUPNA

Chevrolet
szóstka, ciężarówka, — dokładny opis, cena. „Wygoda", Jarocin. zdg 89 365

Jadalnię
sześcioosobową z okrągłym rozsuwalnym stołem okazyjnie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 962

Piec
kaflowy, łóżko żelazne, szafę — stół. Stankowski. Mylna 10. zdg 90 003

Kupię
samochód osobowy Oferty podaniem marki, ceny Kurjer Pozn. zdg 90 043

Pianino
krzyżowe, gotówką. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 90 028

Złoto
stare kupuje Chwiłkowski, Nowa 8. zdg 89 835

12. DO WYNAJĘCIA

Siedmiopokojowe
w samem centrum miasta, nadające się na prywatne lub handlowe do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 989

Trzypokojowe
mieszkanie z komfortem przy ul. Grodziskiej od 1. 10 36 do wynajęcia. Zgłoszenia plac Wolności 10, S. Centowski. n 17 338

Puszczykówko
60 willa trzypokojowa do wynajęcia. zdg 89 297

5-pokojowe
Matejki 5 (od Grunwaldzkiej) niskie III ptr. piece, wskaże mieszkanie 14. Informacje — telefon 62-14 zdg 88 434

Pokój
bezdzietnym od gospodarza willi Sołacz, Mazowiecka 6, czynsz zgóry. zdg 88 918

4-pokojowe
mieszkanie komfortowe, słoneczne w okolicy Teatru Wielkiego do wynajęcia. Oferty tylko poważnych reflektantów Kurjer Poznański zdg 89 684

Jednopokojowe
kuchnią małej rodzinie, pewnem stanowisku. Wileńska 12, naprzeciw cmentarza św. Jana. zdg 89 477

Trzypokojowe
Dwupokojowe
Chociszewskiego 47. zdg 90 001

Trzypokojowe
komfort. Marsz. Focha 137. gospodarz. zdg 90 008

Trzypokojowe
komfortowe. Pawłęty, Luboń — Fabryka Drożdży. zdg 89 936

3
pokojowe, komfortowe po renowacji. Mickiewicza 1, m. 6. zdg 89 932

6-ciopokojowe
I piętro, komfortowe z centralnem ogrzewaniem od 1. 10. wolne. Zgłoszenia Słowackiego 8 — m. 3. zdg 89 976

7-pokojowe
komfortowe słoneczne mieszkanie do wynajęcia Wiadomość Wielka 7 — 7, telef. 16-34. zdg 90 040

Próżne
2 lub jeden, frontowe, Stary Rynek, bez kuchni, wejście osobne, najchętniej samotnym, pewnym zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdg 89 970

Pięciopokojowe
komfort III odnowione, centrum
Pięciopokojowe
wysoki parter, Staszica. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12. zdg 89 967

Dwupokojowe
Trzypokojowe Działyńskich 11 — Parcelus. zdg 89 848

Dwupokojowe
mieszkanie. Dziennik, Ks. Logi 17, Górczyn. zdg 89 758

13. SZUKA MIESZK.

1—2
pokojowego mieszkania z kuchnią szuka spokojny, pewny lokator. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 156

Puszczykowo
Puszczykówko poszukuje 4-pokojowego (Puszczykówko). Oferty Kurjer Poznański zdg 88 928

4-pokojowego
z wygodami od 1. 10. lub 15. 10. poszukuję. Oferty zaraz do Kurjera Poznańskiego zdg 89 723

5 — 6
pokoi komfortowych od 1. 10. poszukuje oficer major. Pośrednicy wykluczeni. Oferty podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 89 760

Administrację
domu obejmie rzemieślnik, znający instalacje gazowe, wodne, elektr. itd. wzamian mieszkanie w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 767

2
pokojowego emerytka. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 772

Pokoju
kuchnią poszukuje urzędnik — państw. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 689

Bezdzietny
ślusarz przyjmie stróżostwo. — Wykonuje wszelkie naprawy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 865

1—2
kuchnią wprost gospodarza poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 790

14. ZAMIANA MIESZKANIA

4 pokoje
słoneczne, centrum, czynsz 90,— zamienię 1 pokój kuchnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 892

2 pokoje
z wygodami, okolica Jasnej, słoneczne na 4 pokoje. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 893

15. POKOJE UMEBL.

Jedno
dwuosobowy. Działyńskich 6—10. zdg 89 618

Działyńskich
3 — 8 telefonem. zdg 89 523

Niekrępujący
Spokojna 27 — 3. zdg 89 726

Panom
Szkolna 9 — 3. zdg 89 731

Pokój
front. Rybaki 4, m. 12. zdg 89 768

Panią
na wspólny. Szwajcarska 13, — m. 3. zdg 89 716

Frontowy
jedno- dwuosobowy. Niegolewskich 7, m. 7. zdg 89 696

Mielżyńskiego
22, I., m. 7 gabinet utrzymaniem lub obiadami. zdg 89 694

Pani
zaraz. Przecznica 6 — 6. zdg 89 692

Dwuosobowy
jednoosobowy, pianino. Cieszkowskiego 7 — 11. zdg 89 807

Panu
Ogrodowa 12 — 10. zdg 89 806

Fredry
1 — 18, dwuosobowy. zdg 89 805

Pokój
Mickiewicza 18, m. 5, godz. 10—1 zdg 89 683

Pokoik
panu. Konopnickiej 20 — 5. zdg 89 898

Pokój
Skarbowa 15, m. 6, od 12—7. zdg 89 897

Umeblowany
Rzeczypospolitej 3, m. 10. zdg 89 887

Jednoosobowy
Plac Działowy 6, m. 8. zdg 89 885

Przyjezdnym
tanio Wodna 13— 9. zdg 89 883

Paniom
Józefa 6 — 6. zdg 89 884

Małżeństwu
używaniem kuchni. Strzelecka 13 m. 37. zdg 89 934

Pokój
inteligentnej osobie. Matejki 1, m. 9. zdg 89 980

Komfortowy
umeblowany, odnowiony gabinet męski. Piekary 9 — 7. zdg 89 866

Kwiatowa
3 — 3. zdg 89 864

Konopnickiej
16 — 5. zdg 90 006

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Sobota, 12. września.

6.30 audycje poranne: **11.30** — „Śpiewajmy piosenki" — audycja dla szkół: **11.57** sygnał czasu: — **12.13** dziennik południowy: **12.23** koncert Ork. Tadeusza Seredyńskiego (ze Lwowa): **13.10** chwilka gospodarstwa domowego: **15.35** — wiadomości gospodarcze: **15.45** — „O ślimaczku-biedaczku i inne zabawne bajeczki" — audycja dla dzieci młodszych (ze Lwowa): — **16.00** Faustyn Kulczycki: Mała Serenada na kwartet instrumentów detych: (z Wilna): **16.15** — „Polska wieś w piosence revellersów" — radiokabaret z płyt (ze Lwowa): **16.45** „Stolice państw Bałtyckich": „W Kopenhadze" — odczyt (z Krakowa): **17.00** koncert solistów. Wykonawcy: Włodzimiera Jachorowska (mzsopr.), i Zdzisław Jahnke — skrzypce (z Poznania): **17.50** „Wśród jezior i borów Chodzieży" — pogadanka (z Poznania): **18.50** pogadanka aktualna: **19.00** koncert w wyk Małej Ork. udziałem Jadwigi Radzwanówny i Józefa Korolkiewicza (z Wystawy Radiowej): **20.15** audycja dla Polaków z Zagranicy: — „Budujemy drogi" (z Łodzi): — **20.45** dziennik wieczorny: **20.55** pogadanka aktualna: **21.00** recital wiolonczelowy Tadeusza Lifana: **21.30** „Wesoła Syrena": „W Warszawie nie pija": **22.00** wiadomości sportowe: **22.15** koncert rozrywkowy w wyk. orkiestry pod dyr. Alberta Katza i Luby Lewickiej (śpiew).

Niedziela, 13 września.

8.00 audycja poranna: **10.00** transmisja z placu Zamkowego pontyfikalnej mszy polowej z okazji 400-lecia urodzin ks. Piotra Skargi oraz uroczyste odsłonięcie pamiatkowej tablicy na Zamku Królewskim. Msze św. celebrować będzie E. Em. ks. kardynał Aleksander Kakowski. W czasie uroczystości śpiewać będzie chór ks. Gieburowskiego: **12.03** „Humoryści i piosenkarze stolicy" (z Wystawy Radiowej). Wykonawcy: Janina Brochwiczówna. Irena Paluli, siostry Burskie chór Orlanda. Tadeusz Olsza. Tadeusz Frenkel. Teodor Górski (theola). Władysław Sziplman i Jan Żyński (2 fort.): **13.10** „Historja o drewnianym żołnierzyku" — H. Januszewskiej, w wyk. dzieci ociemniałych z Lasek (wznowienie): **13.40** koncert orkiestry wojskowej 40 p. p. pod dyr. J. Dłutka (ze Lwowa): **14.45** „Z doli instruktorskiej" — pogadanka. wygłosi inż. Władysław Świeżyński: **15.30** koncert solistów w wykonaniu Stanisławy Argasińskiej (śpiew) Loli Strassberżanki (fort.) (z Warszawy) i Jana Rakowskiego (viola d'amore) (z Poznania): **16.25** muzyka z płyt: **17.15** koncert rozrywkowy: **18.00** koncert w wyk. małej ork. P. R. z udziałem solistów: Hanny Brzezińskiej Marji Kaupe. Ludwika Lawińskiego. Michała Zabejdy-Sumickiego. Michała Śląskiego i Czwórki Radjowej (transmisja z sali rest. hotelu „Bristol"): **20.25** „Pejzaż litewski" — kwadrans poetycki w oprac. Jerzego Zagórskiego (z Wilna): **20.40** przegląd polityczny: **20.50** dziennik wieczorny: **21.00** „Na wesołej lwowskiej fali" p. t. „Nie mów nikomu" — w oprac. Wiktora Budzyńskiego: **21.30** recital śpiewaczy Dody Conrada: **22.00** wiadomości sportowe: **22.20** łódzka orkiestra pod dyr. Teodora Rygiera (z Łodzi).

WARSZAWA

Sobota 12. września.

Warszawa — 12.03 „O lepszy opas bydła rzeźnego" — pogadanka: **14.30** piosenki filmowe i foxtroty charakterystyczne (płyty): **18.00** „Nasz program": **18.10** „Życie kulturalne stolicy": **23.00** muzyka taneczna z płyt.

Niedziela, 13 września.

Warszawa — 9.00 muz. symfoniczna (płyty): **11.30** muzyka polska (płyty): **11.45** „Teatr. film. plastyka, architektura: **14.30** „Moje uwagi przy zbiorze ziemniaków", pogadanka rolnicza — wygłosi dr. Konstanty Moldenhawer: **15.00** koncert reklamowy: **20.00** Wolfgang A. Mozart: kwartet smyczkowy C-dur (płyty): **23.00** muzyka taneczna (płyty):

POZNAŃ

Sobota, 12. września.

Poznań — 12.03 „Schmidt śpiewa" (płyty): **14.30** „Melodje z natchnienia" (płyty): **15.05** pieśni polskie w wyk. Chóru męskiego „Arion" pod dyr. Aleksandra Klichowskiego: **15.30** przegląd giełdowy: **15.40** wiadomości gospodarcze (z Warszawy): **18.00** — „Humor Wielkopolski": „Aletruiści dbajacy o porządek w świecie" Tadeusza Markowskiego: **18.10** — „Sztuka kulinarna w dawnej Polsce" — pogadanka: **18.20** życie kulturalne i społeczne Poznania.

Niedziela, 13 września.

Poznań — 9.00 „Na dzieńdobry" (płyty): **11.30** „Sola na wiolonczele i śpiew" (płyty): **11.45** „Życie Poznania": **14.30** „Zakładanie sadów handlowych" — pogadanka rolnicza wygłosi Zygmuna Makowski: **15.00** koncert reklamowy: **16.25** płyty (z Warszawy): **20.00** koncert na fagocie z tow. fortepianu. Wykonawcy: Józef Witkowski (fagot), Wadysław Raczkowski (akomp.): **20.20** „Trio Elshuco" (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na sobotę:

17.00 Budapeszt. Recital fortepianowy. **17.15 Rzym.** Muzyka lekka.

18.00 M. Ostrawa. Koncert ork. mandolinistów. **18.20 Budapeszt.** Melodie filmowe.

19.15 Praga. Koncert uroczysty na zamknięcie sezonu letniego. — **19.50 Ryga.** Koncert muzyki łotewskiej.

20.00 Anglja. (Reg. Progr.). — Koncert symf. z Queens-Hallu. **Wiedeń.** Wesoła audycja muzyczna. **20.15 Ryga.** Melodie operetkowe. **20.20 Praga.** Koncert galowy. **M. Ostrawa.** Muzyczka i śpiew. **20.30 Strasburg.** „Kraina uśmiechu" — operetka Lehara. — **Paris P. T. T.** Koncert symf. — **20.45 Medjolan.** „Pajace" — opera Leoncavalla. **Sztokholm.** Kabaret.

21.10 Praga. „Pożegnanie lata" — koncert ork. **21.45 Kopenhaga** Współczesne melodie rozrywkowe.

22.00 Sztokholm. Muz. taneczna. **22.05 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **22.25 Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **22.30 Wiedeń.** Arie z oratorjów i z oper. **Wrocław.** Muzyka lekka. **Anglja.** — (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **Lipsk.** „A jutro niedziela" — koncert rozrywkowy. **22.35 Królewiec.** — Muzyka lekka i tan. **22.45 Paris P. T. T.** Muzyka taneczna.

23.10 Budapeszt. Muzyka taneczna.

24.00 Berlin. Muzyka taneczna. **Sztutgart.** Koncert nocny.

na niedzielę:

6.00 Hamburg i Königswust. Koncert portowy.

7.30 Praga. Koncert z Karlovych Varów.

8.30 Praga. Muzyka organowa.

9.40 Brno. Pieśni miłosne Dworzaka. **Praga.** Recital śpiewaczy. **M. Ostrawa.** Koncert ork. wojskowej. **Monachjum i Königswusterhausen.** Koncert orkiestrowy.

10.20 Praga. Recital skrzypcowy.

11.15 Brno. Koncert radjoork. **11.25 Monachjum.** Koncert orkiestrowy. **11.43 Bukareszt.** Muzyka rumuńska. **11.45 Wiedeń.** Koncert symfoniczny.

12.30 Budapeszt. Węgierskie pieśni ludowe. **12.55 Wiedeń.** Melodje Jana i Józefa Straussów.

13.00 Berlin. Muzyka popołudniowa. **Królewiec i Königswust.** Koncert orkiestrowy. **Wrocław.** Muzyka lekka i taneczna.

14.15 Radio Paris. Koncert symfoniczny.

15.00 Bukareszt. Muzyka ludowa. **15.30 Paris PTT.** Koncert symf. z Vichy. **15.40 Wiedeń.** Trio fort. Dworzaka. **15.50 Budapeszt.** Muzyka jazzowa.

16.00 Sztutgart i Königswust. Koncert popołudniowy. **Bratislawa.** Muzyka popularna.

17.00 Radio Paris. Muzyka lekka. **Budapeszt.** Koncert wokalny. **Rzym.** Koncert orkiestrowy. **17.50 Wiedeń.** „Barwne melodje" — koncert rozrywkowy.

18.00 Königswust. Muzyka operowa i operetkowa. **Królewiec.** Wieczór muzyczny w rodzinie niemieckiej. **Berlin.** Muzyka rozrywkowa. **Sztutgart.** Muzyka kameralna. **Monachjum.** Muzyka ludowa. **Lipsk.** Muzyka kameralna. **Wrocław.** Koncert troa. **18.03 Bukareszt.** Muzyka taneczna. **18.15 Bratislawa.** Pieśni węgierskie. **18.25 Hamburg.** Recital skrzypcowy. **Frankfurt.** Pieśni i muzyczka. **18.30 Budapeszt.** Muzyka salonowa. **Koszyce.** Arje operowe.

19.00 Anglja (Nat. Progr.) Koncert radjoork. **Anglja** (Reg. Progr. Koncert solistów. **19.05 Kolonja.** Muzyka rozrywkowa. **Ryga.** Koncert muzyki łotewskiej **19.25 M. Ostrawa.** Pieśni i harmonja. **19.30 Praga.** „Opowieści Hoffmanna" — opera Offenbacha. **19.35 Sztokholm.** Koncert wieczorny.

20.00 Berlin. Koncert wieczorny. **Królewiec.** Wieczór melodyj operetkowych. **Sztutgart.** Koncert symfoniczny. **Lipsk.** Koncert rozrywkowy. **Kolonja i Königswust.** „Jak wam się podoba" — wieczór rozrywkowy. **Wrocław.** „Podróż po krainie operetki". **Monachjum.** Dawne i nowe tańce. **20.10 M. Ostrawa.** Kwartet jazzowy. **20.20 Beromuenster.** Symfonja szkocka Mendelssohna. **20.30 Paris PTT.** „Miłość lekarzem" opera kom. Poise'a. **Wieża Eiffla.** Sonaty Beethovena na wiolonc. i fort. **20.45 Rzym.** Wieczór oper.

21.00 Anglja (Nat. Progr.) Muzyka lekka. **21.20 Anglja** (Reg. Progr.) Muzyka organowa. **21.30 Medjolan.** Koncert symfoniczny. **21.35 M. Ostrawa.** Utwory fort. Liszta. **21.45 Strasburg.** Program rozrywkowy. **21.55 Bukareszt.** Koncert radjoork.

22.00 Sztokholm. Program rozrywkowy. **22.20 Wiedeń.** Arje i pieśni. **Königswust.** „Nocna muzyczka". **22.30 Monachjum.** Muzyka na dobranoc. **Królewiec.** Muzyka lekka i taneczna. **22.45 Radio Paris.** Muzyka taneczna.

23.00 Königswust. Muzyka taneczna do 0.55. **Budapeszt.** Muzyka cygańska. **23.05 Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **23.15 Radio Paris.** Muzyka lekka. **Wiedeń.** Muzyka taneczna.

24.00 Berlin. Muzyka taneczna. **Frankfurt.** „Tosca" — opera Pucciniego.

Próżny
elektryczność. Poplinskich 10, — m. 4. zdg 89 996

Pokój
dla pana. Sew. Mielżyńskiego 28 m. 5. zdg 89 992

Frontowy
elektryczność z fortepianem lub bez. Wielkie Garbary 48, II. m. 10. zdg 87 155

Słowackiego
34 — 5. zdg 90 002

Szymańskiego
9 — 7. zdg 89 827

Skarbowa
20 — 4. zdg 89 829

Dwuosobowy
Mickiewicza 15, m. 7. zdg 89 818

Pokój
od 15. Gajowa 4, m. 9. zdg 89 825

Elegancki
Półwiejska 1, m. 12. zdg 89 822

Niekrępujący
Ratajczaka 11 — 50. zdg 89 819

Pokoik
Szkolna 13 — 7. zdg 89 840

Tanio
mniejszy większy czyste, ciepłe. Wrocławska 38 — 32. zdg 89 830

Szkolna
10 — 12. zdg 90 053

Bezdzietnym
inteligencji. Reya 1, I., prawo. zdg 90 021

Pokój
do wynajęcia. Słowackiego 36, m. 9, Lipińska. zdg 90 016

Pokój
z utrzymaniem. Zacisze 4a m. 1 zdg 89 965

Ogrodowa
13 — 15. zdg 89 945

Wyjątkowo
miły, spokojny. Matejki 3 — 3. zdg 89 925

Zaraz
elektr. Mielżyńskiego 5, m. 9. zdg 89 923

Dwu
trzyosobowy utrzymaniem (obiady Marcina) 74 — II front. zdg 89 916

Dwuosobowy
Kantaka 2 — 5. zdg 89 836

Matejki
67 — 2. zdg 89 854

Mostowa
4 m. 13. zdg 89 850

TEATRY

TEATR POLSKI: Piątek, 11. 9. „Wyzwolenie".
Sobota, 12. 9. „Wyzwolenie".

TEATR NOWY: Piątek, 11. 9. „Pierwszy występ pani premierowej".
Sobota, 12. 9. „Pierwszy występ pani premierowej".

Owoce — ból żołądka
Ratunek — kieliszek
Podbipięty
lub
Kropli Doktorskich
Kantorowicza
Pg 5931-33,36

KINA

Poznań, piątek, 11. 9.
APOLLO: „Rotmistrz z Werffen".
CORSO: „Tu rządzi humor"
GLORIA: „Pod palącym niebem Argentyny".
GWIAZDA: „Katarzynka".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Bengali".
METROPOLIS: „Orłow".
RENAISSANCE: „Gabinet figur woskowych".
SŁOŃCE: „Trędowata".
SFINKS: „Wiedeń miasto moich marzeń".
ŚWIT: „Człowiek o 100 maskach".
TĘCZA-Łazarz: „Jan Kiepura".
TĘCZA-Wilda: „Pani i szofer".
WILSONA: „Antek Policmajster".

Frontowy
niekrępujący. Działyńskich 11 — Matuszek, parter. zdg 89 846

Pokój
Wrocławska 9 — 7. zdg 89 873

Elegancki
Stroma 7 — 4. zdg 89 792

16. SZUKA POKOJU

Pani
poszukuje pokoju wspólnego taniego od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 722

Podróżujący
taniego czystego centrum, cena. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 732

Próżnego
jasnego blisko Zamku. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 781

Pokoju
umeblow. słonecznego, blisko Opery poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 714

Pustego
pokoju zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 89 939

Pokoju
umeblowanego używaniem kuchni małżeństwo dzieckiem poszukuje u samotnej inteligentnej pani śródmieście wzgl. Łazarz — okolica dworca. Oferty podaniem ceny Kurjer Pozn. zdg 89 947

Ładnego
czystego poszukuje od 1. 10. — urzędnik. Śródmieście początek Jeżyc.. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański p 3798

Poszukuję
pokoju próżnego od 1. 10. możliwie niedaleko Piekar. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 957

Pokoiku
panna 12 — Zamek, Marcin. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 914

17. LOKALE

Lokal
handlowy parterowy. Stary Rynek 40 zaraz do wynajęcia. Informacje mieszkanie 6. zdg 89 271

Lokal
na filje rzeźnicze, obuwie, krawiectwo, zegarmistrzostwo do wynajęcia. Grunwaldzka 15, właściciel domu. zdg 89 715

Większe
ubikacje suche na warsztat poszukiwane. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 691

Skład
pierwszorzędne położenie. Górna Wilda 48. zdg 90 060

18 DZIERŻAWY

Przedsiębiorstwo restauracyjne w miejscu letniskowem pod firmą
Strzecha Ogrodowa
w Czarnkowie, z obszerną salą i sceną, salką do zebrań pokojami gościnnemi, kortem tennisowym ,dużym ogrodem i ładnem mieszkaniem ,wydzierżawimy zaraz lub później. Sprzedaż niewykluczona. Warunki do omówienia po obejrzeniu objektu. — Banku Ludowy w Czarnkowie, Spółdz. zap. z odpow. nieogr. zdg 89 544

Garaż
z ubikacją. Wysłiańskiego 23. zdg 90 062

22. ZGUBY

Zagubione
prawo jazdy wraz z dokumentami na nazwisko Jana Muszyńskiego unieważniam. Poznań, — Kobylepole, Browar. zdg 89 826

23. ROZMAITE

Łaźnia Świętojańska
Poznań, ul. Woźna 18, przy Starym Rynku, poleca kąpiele parowe z masażem. Oprócz tego kąpiele wszelkiego rodzaju. zdg 89 459

Futra
damskie, męskie, lisy, peleryny najnowsze fasony, poleca znany Magazyn Futer,
Z. Goździejewicz,
Poznań, tylko
Podgórna 10
Asygnaty Kredyt. Pracownia kuśnierska na miejscu.

Modernizacja futer
dg 2492

Akuszerka
Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. dg 2395-6

Adarelli przepowiada
z kart Braminów — ręki. Przyjmuje tylko Poznaniu. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 89 810

Przepisywania
na maszynie tanio. Długa 7 — m. 7. zdg 88 510

24. NAUKA

Pod protektoratem Towarzystwa Polsko - Angielskiego
rozpoczną się kursy języka angielskiego (Rok VI) dnia 16-go września 1936. Kierownik kursów: dr. Arend, lektor U. P. Zapisy codziennie ul. Działyńskich 6 m. 5. dg 2 859

Kursy Handlowe Preissa,
zał. 1893. Skarbowa 11. Następny kurs
1 października
zdg 86 948

Kursy Francuskiego
dla dzieci od 5-ciu lat i osób dorosłych wykłada. Paryżanka z dyplomem. Wpisy od 1 września godz. 10, 7—9 wieczorem. Mickiewicza 15 — 3. zdg 85 057

Nauczycielka
udziela gruntownie i gramatycznie lekcyj języka niemieckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 321

Stenografji
pisania, maszyna księgowości, — Strzelecka 33. zdg 87 799

Pomoc
łacinie III gimn. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 89 789

Obecnie
koedukacyjne
kursy handlowe Sawickiego
dypl W. S. H., Kantaka 7 tel. 49-68. Wpisy codziennie. dg 2966-7

Kursy handlowe
koedukacyjne. plac Wolności 2. kurs 1 października
Kursy popołudniowe
dla pracujących. zd 86 903

Angielskiego Francuskiego
udziela Dołgow. Skarbowa 4 — m. 14. Zgłoszenia 5 — 7. zdg 90 009

English leçons wanted
Offer Kurjer Poznański zdg 89 896

Lekcje
polski, francuski, łacina, grecki udzieli tanio starszy student. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 041

Kurs
pisania na maszynie 5 zł. Długa 7, m. 7. zdg 88 508

25. MUZYKA

Kursy
gry fortepianowej, dyplomowana nauczycielka muzyki
Aleje Marcinkowskiego 1 m. 8
(dom narożny). zdg 86 892

Poznański
Instytut Muzyczny
Ogrodowa 4. Matejki 52, Podolska 14. zdg 88 350

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filja Focha 47, — frekwencja uczniów 460. Prospekty bezpłatnie. zdg 89 054

Lekcyj
gry fortepianowej udzielam początkującym gruntownie i prawidłowo. 3 × tygodniowo 10 zł tylko poza domem. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 89 320

Marja Szczerbińska
Pianistka dyplomowana — Wysoki poziom nauki — Popisy —
Aleje Marcinkowskiego 21 — Wodna 8
zdg 89 821

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Sierota
(uk. szkołą gospod.) szuka posady do samotnej osoby od 15. 9. lub 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 314

Dziewczyna
skromna, uczciwa poszukuje posady do wszystkiego 15. 9. 36. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 743

Poszukuję
prania i posługi. Ogrodowa 2, — m. 1. zdg 89 765

Dziewczyna
do wszystkiego, kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 773

Sierota
uczciwa, sumienna, pracowita, — szuka posady do wszystkiego od 15. lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 693

Kucharka- pokojowa
pracowita, sumienna do wszystkiego, dobre polecenia szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 688

Dziewczyna
uczciwa, czysta poszukuje posady do wszystkiego lub do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 685

Wyręczycielka
gosposia, ukończona Szkoła Rol. znajomość kuchni przetworów — chowu drobiu, bydła, nierogacizny, ogrodzie szuka posady — najchętniej na majątku od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 728

Przychodnia
z gotowaniem, z niemieckim szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 978

Kucharka
z prowincji, z dobrej rodziny, dobrze gotująca szuka posady ewtl. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 875

Dziewczyna
uczciwa z prowincji szuka posady do wszystkiego z gotowaniem lub pokojowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 874

Dziewczynka
z prowincji lat 15, szuka zajęcia do dziecka lub lekkich prac. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 051

Dziewczyna
uczciwa z dobremi poleceniami, gotowaniem do wszelkich prac domowych od zaraz lub 1 października szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 032

Dziewczyna
uczciwa, znająca dobrze gotowanie i wszelką prace domową poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 941

Samodzielna
dobrze polecona szuka pracy w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 921

Dziewczyna
lat 17, silna, zdrowa, szuka posady do dzieci lub prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 856

Gospodyni - kucharka
obeznana z chowem drobiu szuka posady na majątku od 1. lub 15. 10. Ostatnia posada lat 7. Dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 958

Dziewczyna
uczciwa znająca szycie, gotowanie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 900

b) Inni

Posady
jakiejkolwiek stałej poszukuję. Znajomość, książkowość, sprawy podatkowe, prowadzenie administracji. Mogę złożyć zabezpieczenie kaucyjne. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Pozn. zdg 89 431

Uczenica
lat 17 poszukuje posady do składu. Branża obojętna. Oferty Orędownik, Poznań dg 2962

400,—
kaucji książeczka P. K. O. złożę za otrzymanie jakiejkolwiek posady, średnie wykształcenie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 721

Nauczyciel
przykrej sytuacji szuka posady domowej lub jakiejkolwiek. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 759

Samotna
kulturalna osoba, sympatyczna, starsza, mająca swoją emeryturę szuka posady w domu zamożnym, gdzie potrzebna ręka kobieca. — Warunki skromne. zdg 89 764

Dośw. werkmistrz
fachowiec z długoletnią praktyką i doświadczeniem w fabrykach obrabiarek parkietu, listew, podłóg, stolarniach, tartakach itp., obeznany z wszelką pracą
w branży drzewnej
również i z reparacją i montażem poszukuje pracy. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 739

Początkująca
biuralistka poszukuje od zaraz posady z znajomością księgowości, stenografji i z pisaniem na maszynie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 89 780

Krawcowa
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 710

Dla
gosposi mojej w średnim wieku poszukuję posady do samotnych osób lub probostwie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 839

Rządca gosp.
lat 40, długoletnią praktyką w intensywnych majątkach w Poznańskiem oraz szkoła rolnicza, energiczny, rzutki i obowiązkowy, w ostatniej posadzie 3½ roku na maj. 3 600 mórg, mocnej ziemi. Poważne referencje i długoletnie świadectwa poszukuje posady od 1. 10. br. lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 89 828

Panienka
inteligentna poszukuje posady — biurowej jako początkująca. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 788

Która z pań
życzy sobie poznać w celu matrymonjalnym przystojnego, wysokiego, dobrze zbudowanego kawalera, blondyna, lat 33, katol., zawód zegarmistrz fotograf samodzielny bez nałogów. Adres Cieszyn, Śląsk, skrzynka poczt. 67. zdg 89 741

Kuśnierz
wykonuje tanio, elegancko, poszukuje posady, dom poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 899

Bufetowa
skromna, uczciwa szuka pracy. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 89 946

Panienka
z prowincji skromnych wymagań, cośkolwiek gotowania, robótek poszukuje posady do pomocy pani, ewentualnie do dzieci za skromnem wynagrodzeniem. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Sieraków n/W. ng 17 377

Krawcowa
akuratna dziennie 1.25 szuka posady w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 982

Ogrodnik - podwórzowy
(samotny) lat 34, 16 lat praktyki, dzielny w hodowli wczesnych warzyw, kwiaciarstwie, szkółkarstwie, bartnictwie, obsłudze pałacowej, pilny, pracowity, chlubne świadectwa poszukuje posady na majątku 1 października lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 89 960

Ogrodnik
kawaler, lat 30, długoletnią praktyką dobry fachowiec poszukuje samodzielnej posady. Jan Kołecki, Gostyńska 6, Poznań. zdg 89 791

Korespondentka
polsko - niemiecka własną maszyną poszukuje pracy godzinowo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 507

W banku
(poważnym przedsiębiorstwie) — poszukuję posady rutynowana buchalterka znająca dokładnie sprawy sądowe i podatkowe. — Oferty Kurjer Poznański zdg 84 676

Zastępstwa
generalnego, tylko poważnej firmy szuka kupiec. Szczepański — Gdynia, Świętojańska 100. ng 17 106

Absolwentka
szkoły wydziałowej handlowej szuka posady do biura — składu za skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 86 632

Magistra
fil., specjalność francuski (zagranica), łacina, matematyka, poszukuje posady, lekcyj, pomocy lekcjach, wychowastwa. Praktyka, referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 978

Szofer-mechanik
poszukuje posady zaraz lub później, na życzenie kaucje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 527.

Krawcowa-kuśnierka
szuka posady po domach dziennie 2 zł. Chwaliszewo 38/39 m. 23 zdg 87 457

27. WOLNE POSADY

Kasjera
kaw. rutyn., który pracował na majątkach, z dobremi referencjami poszukuje od 1 paźd. Odpis świadectw podanie wieku, wymagań pod adresem Przyłuski, Łagiewniki, p Kobylin. Wielkopolska. zdg 89 278

Marszantka
młoda, zdolna do pierwszorzędnego magazynu potrzebna. Oferty z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zdg 89 316

Potrzebna
pielęgniarka
do niemowlęcia z ukończonym kursem i dobremi świadectwami na wieś od 15 września. Zgłoszenia przesyłać Kurjer Pozn. zdg 89 584

Pielęgniarka
młoda ewentl. Niemka, katoliczka, do dwóch małych dzieci od 15. 9. potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 697

Apteka
Żabikowo pod Poznaniem szuka od 1. 10. pomocnicy lub magistry, najmniej półroczna praktyka. — Referencje warunki podać. zdg 90 027

Fryzjer
Wielkie Garbary 5. zdg 90 022

Kelner
potrzebny. Kawiarnia, św. Marcin 31. zdg 89 922

Fryzjerka
dzielna, wodna, żelazkowa zaraz, całkowite utrzymanie. Zgłoszenia Agentura Kurjera Pozn. — Wolsztyn ng 17366

Służąca
do wszystkiego, gotowaniem zaraz. Działyńskich 6, m. 5. zdg 89 853

Dziewczyna
gotowaniem do wszelkich prac domowych do Starołęki. Zgłoszenia Wrocławska 32, m. 2. zdg 89 860

Fachowiec
do przeróbki słomy lnianej. Zgłoszenia świadectwami do Kurjera Poznańskiego zdg 89 961

Dochodzącą
od zaraz przyjmę. Szwajcarska 20 — 5. zdg 89 808

Służąca
może się zgłosić. Półwiejska 36, skład 3. dg 2983

Chłopiec
do posyłek do restauracji, który pracował w restauracji — potrzebny. „Pomorzanka". Dąbrowskiego 39. zdg 89 863

Uczeń
z ukończoną szkołą handlową potrzebny od zaraz. St. i J. Szymandera, skład bławatów Poznań, Pocztowa 4. zdg 89 990

Fryzjerka
na stałe Mostowa 4. zdg 89 989

Siła biurowa
męska, język polskie, niemiecki, pisanie na maszynie stenografja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 988

Poszukuje się
pracownicy biurowej, z branży papierniczej. Wymagana umiejętność prowadzenia ksiąg handlowych, pisania maszynowego, język polski, niemiecki. Zgłoszenia godz. 10—12. Hurtownia papieru, ul. Wodna 8. zdg 90 067

Pokojowa
akuratna, zdrowa, z dłuższą praktyką, kochająca dzieci, zaraz potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdg 90 035

Włodarz
kawaler, do nadzoru nad oborą mleczną potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 737

Nauczycielkę
religijna zdrowa, język niemiecki do trzech chłopców. Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji do Kurjera Pozn. zdg 89 706

Gorzelany
doświadczony na kampanję półroczna potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 705

Nauczycielki
poszukuje na wieś do dziewczynki, którą przygotuje do drugiej gimnazjalnej za skromnem wynagrodzeniem, skład futer. Marcina 1. zdg 89 698

Kuśnierka
wykończarka potrzebna. Dobrowolski, Marcina 1. zdg 89 699

Kuchmistrzyni
doskonała potrzebna do dworu od 15. 9. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 89 426

28. ROZRYWKA

„Ażur"
Masztalarska 2, otwarte do rana — koncert. Pr 6588-57.16

„Wiedeń, miasto moich marzeń"
Muzyka! Melodje! Uśmiechy!
Kinoteatr „Sfinks"
zdg 89 126

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 85 745

Młody zbożowiec
z dobrą praktyką, piszący biegle na maszynie i pragnący rozszerzyć swe wiadomości w branży nasiennej **może się zgłosić** na stanowisko **młodszego pomocnika.**
Oferty tylko piśmienne przyjmuje
B. Hozakowski, Toruń
Skład i Hodowla Nasion. Skrytka Pocztowa nr. 1.
dg 2985

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc wrzesień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200.149.